

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknak 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

A „Zalai Közlöny“ t. olvasóihoz.

Másfél évvel ezelőtt súlyos kézbeajom miatt kénytelen voltam lapomat, a „Zalai Közlöny“ t. bérbeadni, minthogy a kiadói teendőket nem tudtam ellátni. Ez az ok most megszűnve, lapomat ismét saját kezelésembe vettem és annak szerkesztését Kertész József tanár urra bízom. Kertész urat fölösleges a t. olvasóknak bemutatnom, ismeri hírlapírói működését nemcsak megyénk hírlapírói gárdája, de olvasóink is mindig szívesen olvasták közművelődési, társadalmi cikkeit, ethnografiai tárcáit, költeményeit. Reméljük, hogy az a pártfogás, melylyel lapom már 47 év óta találkozik a vármegye közönségének körében, ezentul még fokozódni fog.

Ifj. Wajdits József,

a „Zalai Közlöny“ kiadója és
laptulajdonosa.

*

On revient toujours à son premier amour.

Az én régi szerelmem a „Zalai Közlöny“, annak a munkása voltam már diákkoromban és most a Kiadó ur bizalma a lap élére állított. Ismerem a „Zalai Közlöny“ becsületes multját, azt mondhatom, ismertem és ismerem minden volt szerkesztőjét. Tudom, hogy a „Zalai Közlöny“ régi lap és mint ilyen azon a becsületes uton indult meg, mely a régi zsurnalisztikát jellemezte. Szolgálni önzetlenül mindazt, ami a köznek érdeke. A hírlapíró csapengéni folytonos, akadályt nem ismerő munkálkodásával ébren óhajtja tartani a humanizmus, a hazafias érzést, az erkölcsöt, az elfogulatlan igazi vallásosságot; ostromozni mindazt, ami ezzel ellenkező. Ilyen volt a „Zalai Közlöny“ mikor megindult, ilyennek szerette a közönség, ilyen irányban óhajtom azt tovább is a t. olvasóink, barátaink kedvelt lapjával megtartani.

Kertész József,

felelős szerkesztő

Szerkesztőség: N.-kanizsa, Hunyadi-utca 36. sz.

Kiadóhivatal: Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Deák-tér

Városi világítás.

Ez a kérdés foglalkoztatja most egész városunkat. Uton-utfélen városatyák és egyéb polgárok hol nyugodt flegmával, hol pedig ökölbe szorított kezekkel tárgyalják ezt az ügyet, amely most lapunk megjelenésekor kerül tárgyalás alá a városi közgyűlésen. Lenni vagy nem lenni, ez a kérdések kérdése. T. i. Franz-al-e ha lehet, vagy nélküle, sőt elleve ha kell.

A tisztelt városi képviselők már egy hete hogy megkapták azt a terjedelmes tanulmányt, melyet a világítási ügy tárgyalására kiküldött ad hoc bizottság terjeszt a tanács, illetőleg a képviselőtestület elé. Mődjukban volt, hogy azzal foglalkozzanak. A tanácssteremben megmutathatják, milyen buzgalommal hordják lelkükön a városi közérdeket. Mert ezt az ügyet nem animozitással az eddigi cég iránt, sem fiatalos lelkesedéssel a beállandó választás és ezzel járó érdekességek iránt kell tárgyalni. Szóval, az érzelmeknek itt teljesen háttérbe kell szorulniok, hanem tisztán a szakértelem és a nyugodt mérlegelés, vajjon a városnak mi válnék előnyére, ha az eddigi céggel tudna új, előnyösebb szerződésre lépni, vagy ha a város házi kezelésbe venné át a világítást.

Ez utóbbi mellett Hollósi József műsz. tanácsosnak az a véleménye áll csupán: ha ügyes, rátermett ember kezébe kerül a mű. Nagykanizsán 2—3 év alatt meg lehet kétszerezni, sőt háromszorosa is terjeszthető az árameladás, még pedig úgy, hogy újabb drága beruházások alig fordulnak elő.

Az ad hoc bizottság azonban úgy látzik, még sem lelkesedik nagyon a házi kezelésért, legalább ezt lehet olvasni a sorok közt abból a javaslatból, amelyet a képviselőtestület elé terjeszt a következőkben: Jelenlétünkben és az ismertett szakvéleményben foglaltak alapján javaslatunkat következőleg terjesztjük elő:

„Tekintve, hogy a szerződés az 1907. évi július hó 3-án felmondott és az 1909. évi július hó 3-án lejár, a városnak gondoskodnia kell arról, hogy a szerződés lejártaor megfelelő világítás legyen, ennél fogva javasoljuk, hogy a városi villamos mű létesítésével kapcsolatos szállítások és munkálatoknak vállalati uton leendő biztosítására az egyidejűleg előterjesztett és az 1908. évi május hó 17-én 33050/908. V. sz. keresk. min. rendelet

értelmében módosított kiírási művelet alapján versenytárgyalás hirdettessék.”

És a mai közgyűlés, ha nem is epochális, de mindenesetre a város érdekére olyan mélyreható, hogy remélhetőleg a képviselőtestület teljes számban felvonu: annak tárgyalására, akárcsak — tesszük fel — a költségvetés megvitatásakor.

— Városfejlesztés. Nem találunk helyesebb és találhatóbb kifejezést e címnél, mikor a ma délután tartandó városi közgyűlés tárgysorozatát átolvastuk. Csupa oly dolgok, melynek érdekében a helyi sajtó éveken át agitált. De ennek az agitálásnak lassan jött meg az eredménye. Emiatt azonban kár lenne siránkozni valakinek, hanem örülnie kell a város minden polgárának, hogy a tárgysorozat ilyen fontos dolgokat tár elénk: a villanyvilágítási bizottság jelentése, iskolaépítés, utcaburkolás, vasut támogatás százezer koronával, színházépítési államségély, városi vízmű, utca-tisztítás és öntözés stb. stb. A közgyűlés lefolyásáról érdemileg legközelebb.

Értesítők.

Ez most a legaktuálisabb. Alig van szülő, aki érdeklődik ne várta volna a Péter Pál napját. Amint a föld népe szereti, ha gabonájából már érett kéve fekszik ilyenkor a mezőn, úgy a diákvilágnak is ez a nap az egész évi munkálkodást követő aratása. Ki mint vetett, úgy aratott; bár a bundával bélelt bizonyítványok könnyező urai a hibát rendszeren a tanárookra hárítják, de hát minden szülő és gondolkodó ember tudja, hogy a baj a nebulókban van — no meg esetleg a rendszerben.

Erről most nem írunk; az olyan téma, a mely nagyon megérdemli, hogy külön és gyakran és sokan foglalkozzanak vele.

Most a helybeli Értesítőket vesszük sorra és azoknak adatait, esetleg tanulságait tárjuk az olvasó elé.

1. Értesítő a kegyes Tanítórendnek vezetése alatt álló nagykanizsai katolikus főgimnáziumról (1907—8. tanév). Közli Horváth György igazgató. Az 1., 2. és 3. osztályok párhuzamosítva vannak és így 11 osztályban oszlott meg a növendékség, melynek létszáma a tanítási év végén 414 volt; így tehát egy-egy osztályra átlag 38 tanuló jut, ami azt mutatja, hogy gimnáziumunk népes és azt, hogy még mindig legszívesebben keresik föl gyermekeink a gimnáziumot. Mert ha ezt a 414 tanulókat csak 8 osztály között osztjuk föl, mint ahány évfolyama van gimnáziumi studiumnak, akkor egy-egy évfolyamra 51 tanuló jut. Sok.

A 414 tanuló 13 kegyesrendi és 6 világi tanár részesítette oktatásban. A különböző felekezetek tanulóinak hittanítását 5 tanár látta el.

„Az intézet működése“ c. rovatban azt mondja az Értesítő, hogy a tanári testület mindig a legnagyobb gondot fordított az ifjuság nevelésére, mívelésére és fegyelmzésére. Panaszsképpen előadja, hogy a szülői ház nem segítette mindenkor a tanári kart a törekvésekben, sőt sajnos, azt tapasztalta, hogy

egyes szülők elfogultságuknál és szabadabb nevelési elveiknél fogva többször hátráltatták a tanári kart abban, hogy az ifjakban a kellő szorgalmat és kötelességérzetet fentartsa.

Szomorú, de igaz panasz. A „felvilágosult” szülő rendszeren copfos rendszerű, ósdi elvű, meg nem tudjuk minő jelzőkkel ruházta fel a tanárt. Csemetéjének mindenkor igazat ad az „elfogult” tanárral szemben. Nem veszi észre a szülő, hogyan rombol ilyenkor gyermeke lelkében és milyen sivár nyomai maradnak ott a lelki pusztulásnak.

A pécsi kiállításra 61 tanuló ment 4 tanár vezetésével. Iskolai ünnepélyek, melyekről közismert dolog, hogy mindig magas nívón állanak, voltak az aradi vértanúk, Calazanczi szent József, március 15-ike emlékére. Volt egy ifjusági hangverseny és az évzáró ünnep.

A testi nevelésről is kellően gondoskodik az intézet a tanterv utasítása szerint, de újra panasz áll elő, hogy a különben tágas játékhely a városból messze van.

A tanítás helyes iránya mellett tanuszkodik, hogy ez évben sok gyárat, ipartelepelt látogatott az ifjuság a szaktanár vezetés alatt. Mert bár a gimnázium főképp az egyetem előiskolája, de hiszen az egyetem sem a holdban van, hanem a földön él és küzdő emberek munkái számára akar vezető embereket képezni.

Kell tehát, hogy a gimnázium se maradjon a lélekölő elméletek keretében.

Társadalmi és közművelődési munkásságot fejtett ki Horváth György igazgató, Csóti Márk, Lukács József. Sáfány Károly, Sipőz Pál, Szakáll Gyula, Tökés Lajos tanárok és Fodor Aladár dr. az intézet orvosa.

Az érettségi vizsgálatok a főigazgató betegsége miatt főt. Zalai Mihály a székesfehérvári kath. főgimnázium igazgatója elnöklése alatt folytak le. A vizsgálatra 31 tanuló jelentkezett, kik közül 5 teljesen, 6 jól, 13 egyszerűen megfelelt 7-en két hónap múlva tehetnek javító érettségét. Az eredmény megnyugtató.

Rendkívüli tárgyként tanították egészségtant, éneket, gyorsírást, szabadkézi rajzot, zenét és vívást.

A terjedelmes 161 oldalas Értesítőnek majdnem felét foglalja el Tökés Lajos tanárnak értekezése „Levélfüles a fák és cserjék 335 fajának megismeréséhez”. Mind tanárvilág mind a diákság haszonnal olvashatja az értékes tanulmányt és hozzájárul abhoz a törekvésünkhöz, hogy a növendék a növényvilágot ne a könyvből, hanem a természetből ismerje meg.

Az Értesítő összeállítására két megjegyzésünk van. Az első az, hogy az egyes növendékek nevei mellett fölöslegesnek tartjuk az izr. ev.-ref. stb. értelmezőket, mert még ezek nem adnak statisztikai kimutatást, mert az megvan a 148. lapon, másrészt nem alkalmas arra, hogy a felebaráti szeretet egyetemleges legyen az embertársak között, pedig gimnáziumunknak ez mindenkor tapasztalt törekvését dicsérettel említhetjük fel.

Másodszor pedig az ism. szó ami ismétlőt jelent szintén olyan adat, mely a nagyközönséget ha érdeklí is, de az illető tanulót ezért pellengőre állítani nem szükséges. Mind a két féle utólagos jelzőket tehát elhagyandóknak véljük.

Az Értesítő Ifj. Wajdits József könyvnyomdájából került ki. A füzet maga ékebben beszél minden dicséretnél.

Az üzletek záró órája.

A kereskedelmi alkalmazottak a szakszervezetben ?

Nagykanizsa jul. 6.

— Saját tudósítónktól. —

A helybeli sajtó hasábjait bejárta minap ama hír, hogy ha az üzlet tulajdonosok nem egyeznek meg a 7 órai záró órá ügyében, hogy a kereskedelmi alkalmazottak belépnek a helybeli szakszervezetbe. Az idézett közlemény szerint ezt azért tennék, mert céljaikat így jobban és gyorsabban vélik elérni. É h iradás, bár a lapok feltételeken közöltek volna — ami azt jelenti, hogy esetleg téves értesítés alapján

íródott — ólénk feltűnést keltett. A Zalai Közönlöny egyik munkatársa érdeklődött az eset iránt, ki előtt egy kereskedelmi alkalmazott így nyilatkozott:

A mozgalom nem új keletű. A hét órai záró órá ügyében már tavaly tartottak egy értekezletet a főnökök. Az értekezleten azonban megállapodásra jutni nem tudtak. Ennek okától több mindent említenek. Biztos értesülésem azonban nincsen. Arról sincs értesülésem, hogy az alkalmazottak a záró órá miatt belépnek a szakszervezetbe. Lehet ez kombináció, vagy valamely ismeretlen oldalról jövő biztatás, annyit azonban mondhatok, hogy a záró órá miatt elég izgatott a hangulat. Nem tudjuk magyarázatát adni annak, hogy a főnök u. a k miért ragaszkodik annyira a régi copfhoz, mikor jól tudja, hogy a 7 óra utáni üzleti forgalom a lehető legkisebb. Azt is hallottam, hogy az alkalmazottak közül többen panaszkodnak azért, mert ezt a fontos ügyet a nagykanizsai kereskedőifjak egyesülete nem veszi kezébe, pedig erre egyedül ő lenné hivatott.

Egyik divatúru cég főnöke így beszélt munkatársunk előtt:

Mi nagyon szívesen belemennék az egy-öntött 7 órai zárásba. A kérdés megoldása nem is rajtunk akadt meg hanem azon, hogy állítólag a fűszeresek és a diszműáru kereskedések záró óráját nem lehet egységesen megállapítani. A fűszeresek azt mondják, hogy üzleti forgalmuk jelentékeny része az esti órákban van. A diszműáru kereskedők azonban nem akarják, hogy a fűszeresek későbbben zárjanak, mint ők, mert ez utóbbiak közt vannak olyanok is, kik a diszműáru szakmába vágó cikket árulnak és ha náluk tovább nyitva van, akkor ők e cikkből árúsíthatnak. Én nem értem e véleményét. A kérdést úgy lehetne megoldani, hogy a diszműáru eladásával is foglalkozó fűszerkereskedők nagyobb bírsággal leköttése mellett köteleznék magukat, hogy a diszműáru cégek záró órája után ebből a cikkből nem árúsítanak.

E nyilatkozatokból látható, hogy az ügy még nincsen oly elmérgesedett stádiumban, hogy a kérdés megoldása kölcsönös jóindulattal, kizárva lenne. Mi a főnök urak jóindulatába ajánljuk ezt az ügyet, mert sajnálatos lenne, hogy a záró óra kérdése miatt a főnökök és alkalmazottak közt viszály támadna.

TÁRCZA.

Pogácsa néni.

A tollfosztás.

Irta: Kertész Józsefné.

Na édes uram, maga csak zsarnokoskodik rajtam szíve szerint. Hogy én most írjak a „Zalai Közönlöny”-nek egy tárcára való néprajzi közleményt. Hát igaz, hogy férjem-uramnak sohase mondtam nemet, pedig hát nagyobb ókom lett volna valamikor, mikor nem egy tárcairásról volt szó.

Hanem hát megpróbálok

Vissza tud-e emlékezetem varázsolni abba a kis zalabéri tanító lakásba, ahol néhai jó-atyám a tanítói nivót messze meghaladó műveltséggel oktatta, nevelte a kis csemetéket, boldogult jó anyám pedig okossággal, szelid türelemmel küzdött a szegénységgel, meg a mi csintalanságunkkal.

Ebbe a kis földes szobába vezettem tisztelt olvasóimat és talán nem haragszhatnak meg, ha a testet ernyesztő melegben a falusi térdig érő havat, csikorgó hideget és farkasúzó vihart terelek képzeletük elé.

Ott ül a kis szobában kis családunk; már sötétedő alkony vett körül mindent. Anyám megszólított: — Menj el édes lányom a Pogácsa nénihez, hogy jöjjön el este tollat fosztani.

Mintha megvillanyoztak volna, úgy ugrottunk fel erre örömmünkben, mert tudtuk, hogy a Pogácsa néni neve program — egy szép poetikus tollfosztó

estének a programja, — melyben pletykák, nóták mesék lesznek a legközvetlenebb nyelven előadva, Siettünk, ahogy csak tudtuk a Pogácsa nénihez.

— Jó van édes szögám, majd e menek.

Illik ám azt tudni, hogy a Pogácsa néni nem egyedül jött, hanem kisebb-nagyobb lányokkal, akik mind egy-egy krajcárt kaptak egy esti tollfosztásért.

Mikor az imádságharangzó elnémult, nem sokkalig várattot magára. A lányok zsvajva, meg a jó néni köhészése már örömben fordította lelkünket.

— Aggyon isten jóestét, mind közönségesen. Jaj, de hideg van, majd megveszi az embert. Hát te kis kövér lány, te mindig óvasó; hogyan megnyóttak ezek a gyerekek. Jézus Mária, észre se veszi az ember, ho megvényöl.

Ezt mind egy léleketre mondta el a jó Bösze néni.

— Na ne lustákgogyatok, halom ültetek le aztán hadd foggyon az a toll. Hanem olian fajtu legyen ám, hogy a kirákisasszony hab testét se nyomja. A szenvedett ám még sokat lölkeim. A nevét bizon má nem tudom, de husz esztendeig siratta az urát, aki háboruba ment a muszkák ellen. Na ne tátogass rózsám, hanem járgyon a kezéd szaporán. Abban husz esztendeig vót oda a háboruba. A hercegek már mind el akarták venni a kiránét, ho ők lehessenek királlok. Bele is egyezett má, csak a mátkaruháját csinátá hófejér selyembá. Csak várták, várták, mikor készül el, hát eceer csak kitudódott, ho amit nappal vórt, azt éjje főfejette. Az isten álgyo meg tanétóné asszony, aggyon egy itó vizet, alig szóllok egyet-kettőt má kiszárad ez a kutya torok.

Hát édes gyermekeim, megtudták ám a csalást. Nem tom mi lett vóna a szegén asszonye, ha az ur Jézus sem segített vóna rajta. Hanem eceer csak győn ám e nagy erős kódisforma ember, megáll a zajtoba, mikor éppen mulattak. Ekezdett furuglányi, értü az asszony mingyá ráósmert a zurára, aztán a cselédséggel kiverte a zurakat a házbu.

Még a léleketünket is visszatartottuk, mikor a jó Pogácsa néni ezt elmoultta. Móg azt is hozzáfüzte, hogy az óriásokkal meg a vizikigyókirálylyal milyen bajban volt utközben a szegény király. Akkor nem tudtam, de most tudom, hogy Odysseus kalandjai formálódttak el a Bözsi néni magyaros agyában.

A tollfosztás egyre folyt, már a harmadik garmadánt tette édes anyám az asztalra. Na, egy kis pletyka se hiányzott sohase. Hogyan verte el a feleségét a bíró, meg a jegyző . . . hogyan hagyta faképnél Beledí Rózsit a szeretője, most emegy a városba szögányi; a kis tanétót eküdi a mester, mer a mester Marcsa mindég könyvér vót a kis tanétó szobájába. Bizony néha nem nekünk való dolog is szönyegre került, de azért nem pirultunk, mert azt se tudtuk, hogy most pirulni kellene.

— Danollon egyet édes Pogácsa néni.

— Maj bizon az én repedt fazéktorkommal. — Hasztalan szabadodott, hiszen nem is akart ő hallgatni, csak egy kicsit „urótatta” magát.

A vén szerelmes kopasznak a sorsa mindig témája volt a népköltészetnek. Erről szól az az ének is, aminek a refrainjét mi is utánna mormogtuk:

Jelment jelment a vén ember
Ómagának lányt keresni,

Tüdőgondozó intézet Nagykanizsán.

A Szanatorium egyesület álláspontja.

Nagykanizsa, július 5.

(Saját tudósítónktól.) A József kir. herceg szanatorium egyesület helyi fiókja nemrégiben beadványt intézett Nagykanizsa városához egy városunkban létesítendő dispensatorium, vagy magyarul szanatorium tüdőbeteg-gondozó intézet létesítése érdekében.

Pleheisz Gusztávné lelkesen agítált ennek érdekében és meglepetésszerűen jött dr. Szabó Zsigmond orvos cikke, melyben e terv ellen írt és a közegészségügyi bizottság véleménye, mely szintén ellene nyilatkozott.

Az egyesület helyi fiókja Vidor Samuné elnöklésével foglalkozott az ügyvel. Lapunk anélkül, hogy az ügy mellett vagy ellene érvelve érdeklődött a Szanatorium-egyesület hivatalos álláspontja, illetve terve iránt. Budapestről nyert értesítésünket a következőkben tudósítjuk:

József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület III-ik közgyűlése határozatilag utasított, hogy olyan vidéki településeken, ahol ipari élet van, ahol tehát a tüdőbeteg-gondozó intézeteknek előreláthatólag nagyobb munkakör jut: igyekezzen dispensatoriumokat létesíteni. Az Egyesület III-ik közgyűlése kimondta még azt is, hogy a létesítésre vonatkozó tárgyalásokat olyan városokban indítsák meg, ahol az egyesületnek lelkes bizottsága van, és amely város áldozatkész közönségének ért eddigi támogatásért leginkább hálára van kötelezve.

A közgyűléstől vett megbízátság szerint a Szanatorium igazgatótanács több ízben foglalkozott a tervezett dispensatoriumok létesítésével, mindenekelőtt megbízta Geszti József dr. igazgató-főorvost, egy, a tüdőbeteg-gondozóintézetre vonatkozó normal-terv, költségvetés és részletes program kidolgozásával majd az igazgató-tanács helyesléssel az egyesület több bizottsággal tárgyalásokat folytatott.

Ezekhez a tárgyalásokhoz képest az igazgatótanács a következő javaslatot tette a közgyűlésnek: A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület mondja ki, hogy rendes évi bevételeiből 10.000 koronát fordít három dispensatorium föllállítására s fenntartására. A dispensatoriumok munkaköre a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület igazgató-főorvosa terveze szerint a helyi viszonyok tekintetbe vételével lesz megálapítandó.

A tüdőbeteg-gondozó-intézetre még szükséges fenntartási összeget a helyi tényezők s a belügyi kormánytól fogja az egyesület kérni.

Elvöl mondassék ki, hogy tüdőbeteg-gondozó-intézetek csak azon városokban állíthatnak föl ahol a helyi hatóság az intézetnek legalább alkalmas ingyen helyet, világítást és pénzsegélyt biztosít. Kéri az igazgató-tanács, hogy vegye helyeslőleg tudomásul, hogy a tárgyalások öt varossal indultak.

Mondja ki végül a közgyűlés, hogy amennyiben a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület mostani bevétele növekedik és a most kísérletképpen létesítendő tüdőbeteg-gondozó-intézetekkel kedvező tapasztalatot szerzünk: az egyesület további ilyen intézmények felállítására elől el nem zárkózik s ezek létesítése során mindig figyelemmel lesz azon bizottságok munkásságára, amelyek a szegénysorsú tüdőbetegök ügyéért és a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület felvirágzásáért lelkesen fáradoznak.

A határozatot ily értelemben mondta ki a közgyűlés.

HETI HIRADÓ.

A tulipán.

Egyszer volt, hol nem volt, nem is olyan régen, nem is olyan messze, volt egy virág. A virágot kedvelte az Isten, szerette a nap, ápolta a föld, azért szép volt és kecses és ékességében virított évszázadokon át egész a mi napjainkig. Ekkor aztán olyan kitüntetésben részesült ez a szépséges virág, amiben eladdig csak két testvérének volt része. Megtették jelképnek. Mint a lilium az ártatlanságnak, az ibolya a szerénységnek, akképen lőn a tulipán a hazafiságnak jelképe. És ilyen dicsőséges, szimbolikus jellegében keblére tűzte őt mindenki, aki csak szeret csábitó szölamokon lelkesülni e hónapban: ott virul a mágnásasszony keble felett, a diákgyerek gomblyukában, a parasztlány kalapján . . .

Am a tulipánnak megártott a számára jutott ritka dicsőség. Alig tűztek rá a legelső nyár forró sugarai, báyadni, fonyadni kezdett s nem telt bele egy esztendő, meghalt, kimult a szegény tulipán s egykori tisztelői ma csak halotti beszédeknek járnak mondani a róla nevezett szövetségbe . . .

Hogy pedig ez a régi mese hogy jutott eszembe? Megmondom azt is. A Balatontól nem messze egy vasuti állomáson jártam, hol a flakkerek mind festett tulipánnal voltak ékesítve. Akkor festették rájuk a tulipánt, mikor szent fogadalmat tettek mindennek,

hogy mást, mint magyar fürdőt nem fognak pártolni. Hisz nem bírja oly bajjal sújtani balsorsa az embert, amire gyogyerőt itt az anyaföld nem rejtene kebelében. Le hát az osztrákkal, le a külfölddel! Csak magyar fürdőre járjunk.

— Aztán vitt ki más idén sok vendéget a fürdőbe? — kérdeztem a kocsistól.

— Vittém, vittém egy néhányat, de még többet hoztam ide az állomásra, aki idegen országból utazott fürdőre . . .

A tulipános kocsin!

P. K.

— Jubileumok. Kaffka József postafelügyelő, a helybeli 2. sz. postahivatal főnöke jun. 27-én töltötte be hivatalos működésének 25-ik évét, mely alkalommal a vezetése alatt álló hivatalnokok őszinte szeretettel járultak főnökük elé, hogy e napon őt üdvözöljék. Hajek József főnök vezette a jubiléum előtti tisztviselőket és kifejezést adott annak a tiszteletnek és szeretetnek, melyet Kaffka felügyelő tisztviselő-társainak megbecsülésével, előkezesységével vivott ki: magának. Atnyújtotta egyszersmind a hivatal emléktárgyat: egy értékes ezüst íróasztal garnitúrát. Kaffka József meghatva köszönte meg a ragaszkodást és iparkodni fog, hogy azt továbbra is kiérdemelve magának. Este a Polgári Egyletben fényes társasvácsora volt, melyen a 2. sz. mozgópostahivatal otthon levő tagjai mind megjelentek; eljöttek ez alkalomra Opris Péter a pécsi postakerület igazgatója, Tarlós György és Kleckner titkárok kíséretében. Szommer Nánán az 1. sz. postahivatal felügyelője több hivatalnokka, Pillitz Gyula állomásfőnök, Schilhan Károly felügyelő. A székeshérvári délavasuti műhely főnökségének képviselőiben Tarjan mérnök és városunk sok előkelő tagja. A banketten a felköszöntött Opris Péter igazgató mondotta a jubiléumra. Ferenczy Gyula a nagykanizsai mozgópostaszemélyzet nevében Szommer Nánán felügyelő az 1. számú postahivatal nevében, Pillitz Gyula állomásfőnök a Délavasuti hivatalnokok nevében köszöntötte fel a jubiléumot. Majd Kaffka József felügyelő köszönte meg a nem keresett kitüntetést, melyben pályatársai, barátai részesítették. Ezután Hajdu Gyula dr. ügyvéd a p. t. tisztikara és ezek példás összetartására, Eperjessy Gábor a rendezőségre és a tisztviselő távollévo nejeire Pillitz Gyula, Opris Péter igazgatóra, ez pedig a vasuti tisztokra, kiknek működése testvériesen keigészíti a postásokét. Az előkelően derült hangulatu banket után a reggeli órákig együtt maradt a vidám társaság. Kaffka József ezelőtt 25 évvel mint honvédhuszár főhadnagy lépett a postai szolgálatba. Működését Veszprőmben kezdte honnan Szigetvárra helyezték postafőnöki minőségben. Opris Péter kir. tanácsos a pécsi postakerület igazgatója felismeréven szakképzettségét, nagy munkaerőjét az igazgatóságba vitte a postai közigazgatási szakkör, hol hosszabb ideig a személyi ügyek referense volt. Utóbb mint a kerület posta- és táviró biztosa működött. Itt kapott felügyelői rangot és egyben kinevezettett a pécsi 1. sz. postahivatal főnökévé. Innen Frievisz Károly p. és t. főfelügyelő tanácsos nyugalomba vonulásakor a helybeli mozgópostaszemélyzet élére állított, ahol már 8 év óta kifogástalanul működik. Vilmos német császár már két ízben méltányolta a neki tett szolgálatakat és mindenkor egy-egy magasabb érdemrenddel tüntette ki. — Szűkebb kartársi körben, de nem kevesebb szeretettel környezve ünnepelték jun. 2.-én Erdőssyén Novák Lujza állami tanítónőnek 25 éves működését. Delelőtt az I. ker. tanítótestület gyűlésén Venczel Rezső igazgató üdvözölte a jeles működésű tanítónőt délután pedig mind a három igazgatói kerület közös gyűlésén Szalay Sándor igazgató méltatta érdemeit. Este társasvácsora volt, hol Somogyi Janka áll. tanítónő tolmácsolta megható beszédben a kartársak szeretetét, mely az ünnepeltet körülvesszi. Mi a magunk részéről is üdvözöljük a nagykanizsai áll. tanítótestületének e kiválóan szimpatikus, feladatainak magaslatán álló tanítónőt.

— Tízéves találkozók. Felső kereskedelmi iskolánknak 1898-ban érettségizett tanulói vasárnap, június 28-án gyűltek össze 10 éves találkozóra. A 35 ifjúból 28 férfi jött el, köztük 5 a feleségével. Reggel az izr. templomba mentek, ahol dr. Neumann Ede főrabbi misét mondott egyrészt az időközben elhaltakért, másrészt a megjelentek további boldogulásáért. Ezután a baráti kegyelet éretét követve, ki mentek a temetőbe elhunyt osztálytársuk, Vámbéri Ernő sírához. Ott Telekes Sándor a régi pajtások

Dulidán, Duládán,
Dulidán Duládán.

Megkérteme jaz fiának
Hazavitte ő magának.
Dulidán, Duládán,
Dulidán Duládán.

Jelment, jelment
Jaz menyecske
A kocsmába mulatgatnyi,
Dulidán, Duládán.

Gyűjőn haza édes anyám
Rongyos ruhát főtözyi rám
Dulidán . . . . .

Ides fiam várgy ekkiesit,
Hadd ugorgyam meg ekkiesit
Dulidán . . . . .

Gyűjőn haza ides anyám,
Beteg az én ides apám
Dulidán . . . . .

Ides fiam várgy ekkiesit,
Hadd ugorgyam még ekkiesit
Dulidán . . . . .

Gyűjőn haza idesanyám,
Meghótt az én idesapám
Dulidán . . . . .

Jobban bányom a ludamat,
Mind a vén kopasz uramat
Dulidán . . . . .

Mert a ludam szép tollu vót,
Az meg uram meg kopasz vót
Dulidán, Duládán,
Dulidán Duládán.

Ez volt a fénypontja az estének. Az óra már későt mutatott, mi is álmosak voltunk, a lányok keze is lustán mozgott; csak a Pogácsa Bözse néni nyelve és keze nem pihent egy pillanatra se. Megkapta mindenki a jól megérdemelt honoráriumot, aztán: „Nyugodalmat jöccakát, nyugodalmat után boldog fölveradást.”

Magunkra maradtunk.

Régen porlad már a jó Pogácsa néni a zalabéri zsöllertemetőben (mert külön van a nemes temető), de áldással emlétem becsületes munkásságát, mert boldogságot terjesztett szobánkban, melyben bizony „böven volt az istenáldás.”

Egyletek.

A szepítő Egyesület érdekében.

A nagykanizsai Szepítő Egyesület legutóbbi közgyűlésén Radnai Jenő csodálatának és sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a nagykanizsai Szepítő Egyesületnek csak 280 tagja van. Nevezett felszólaló bizonyára értesült arról, hogy bizony más városokban az ilyen minden ízében közérdekűt működő egyesületet jobban pártolják, még akkor is, ha nem oly lelkes elnöke van, miut a nagykanizsai egyesületnek.

Mi is tudunk több esetet, hogy egyes városokban vagyos polgárok életükben vagy haláluk után végrendeletükben nagy, sokszor tízezekre menő összeget adományoztak szepítő egyesületeknek. Ilyen felek gondolkodású emberek nálunk muzeumi ritkaságok. A nagykanizsai Szepítő Egyesületnek kevés Löwy Adólfja, Wuszt Lajosnéja van, kik nagyobb összegű pénzzel vagy adománnyal támogatják az egyesületet. Pedig ha az egyesületi élet pártolható, ug az ilyen célú egyesületek legjobban megérdemlik.

Ugy értesülök, az egyesület a közel jövőben újból tagbelépési felhívást bocsát ki. Mi hisszük, hogy a felhívásnak meg lesz a megérdemelt eredménye, melynek nyomán a tevékeny egyesület még szebb és szélesebb alapon nyugvó működést fejthet ki.

Férencz.

(—) **A kereskedő Ifjak Egylete.** folyó hó 12-én délután 4 óraker Heltai Hugó közkedvelt komikusnak rendezésével és a szintársulat néhány tagjának közreműködésével nagy nyári mulatságot rendez a Sörgyár összes helyiségeiben. A részletes programot a napokban kibocsátandó meghívók és falragaszok közlik.

(—) **A Balatoni Szövetség** közgyűlésén hosszabb zmeccserére adott alkalmat dr. Ney József síófoki fürdőorvos által bevezetett az a kérdés, hogy a gyermeknek a Balatonnal való nyaraltatása mily fontos egészségügyi dolog. Több kiváló gyermekorvos és lelkes szolt a tárgyhöz és mindegyik más-más világitásban mutatta be, hogy a Balaton vize és homkja mily áldásos módon hatnak a fejlődésre. Elhatározta, hogy a készülő fürdőtörvényjavaslathoz a szövetség véleményét kíván mondani, közremunkál, hogy a Balatonvidék érdekességei szemléltető képekben ismertessenek és hogy az orvosok véleményét mondjanak tapasztalataikról arra nézve, hogy betegéknél a Balaton használatánál mit észleltek?

(—) **A dunántuli urista Egyesület** alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Irodalom és művészet.

A színházi hétről.

Az elmúlt hét színházi érdekessége Heltay Hugóé, az általánosan kedvelt komikusnak jutalomjátéka volt. Csütörtökön este megtelt az arena Heltay tisztelőivel. Először a régi, ismert zenéjű Szép Galathea előadása következett, melynél Heltay, mint műmecenás tartotta derűtségben hallgatóit. Megjelenésekor ajándékokkal halmozták el. Bercik pompás partnere volt Heltaynak. Sok tapsot kapott.

Az egyfelvonásos után egy ügyesen összeállított Cabaret következett, melyben az ifjú baritonista, Hajagos, jóízű, zamatos, magyar számmal és szép hangjával nyerte meg a közönség tetszését.

A Tatárjárás a régi szerephez hasonlóan kerül színre. A jegyek emez előadásra, bár már több ízben adták e darabot, teljesen elfogytak. Még a zenekari ülések is tele voltak. Parlagi (önkéntes) alakításáért és keresetlen bájos modoráért sok tapsot kapott. Pinter kitűnően beleélté magát Lőrentey főhadnagy szerepébe, ugy szintén Bercik is Heltay az igazi Wallenstein, a régi jó volt, sőt mi több, még a színpadon is derűtséget okozott. Kupléiért sokszor a lámpák elé szolgáltatta a közönség tpsa. Jó volt még a generális is. (Fehér).

Szombaton a Tolvajt adták nagy részvétlenség mellett. Dacára ennek a játsszók mindegyike jól

átérzte szerepét s a kevés jelenlevő figyelmét meghatottsággal egészen lebilincseltek. Különösen Tury játéka, tehetsége teljes kidomborítását mutatta.

Kisfaludi Jenő.

(*) **A színházak államsegélye.** A vidéki városok példájára tudvalevőleg Nagykanizsa város is lépéseket tesz színházi államsegély elnyerése érdekében. Az ügynek Pillitz Soma dr.-nak lelkes agitálása adott lökést. A mai városi közgyűlésen már tárgyalásra kerül az államsegély ügyében indítandó mozgalom. — E helyen említtük, hogy egyik pápai laptársunk szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter Pápa város ez irányu kérvényét kedvező elintézésben részesítette, amennyiben az ottani városi színház újjáépítésére 60.000 koronát évi 3000 koronás részletekben folyósított.

(*) **Zongoravizsga.** Jun. 28-án tartotta Neumark Ilona zongoranár növendékeinek zongoravizsgáját a P. E. nagytermében. A sok tanítvány közül némelyik már szép készütséggel állt a zongorához tapsra ragadva az érdeklődő közönséget. De még a kezdő tanulóknál is feltűnt a szép test és kéztartás, meg a pontos útemre való szoktatás, ami a zenetanulások egyik alapfeltétele. A növendékek névsorát itt közöljük: Csányi Katinka, Leitner Annus, Schertz Aranka, Österreicher Irén, Kovács Laci, Keller Ilonka, Lusztig Jolán, Gógl Pista, Buchwald Nelly, Gógl Lóri, Kovács Izabella, Nagy Gyöző, Ney Ilonka.

(*) **Az amatőr-kiállítás rendezőse** megtartotta végső elszámolását. A tiszta jövedelem 1160 korona. A rendezőség nyilatkozatot bocsátott ki, melyben a helyi sajtónak, Vécsey polgármesternek, az amatőröknek, a rendezésben, illetve a kiállítás alatt sokat buzgólkodó összes hölgyeknek és uraknak, az előbbiektől különösen Erdősi Lujzika és Farkas Böske urleányoknak köszönetet mond.

(*) **Kiállítás Balatonfüreden.** Medvey Lajos középiskolai rajztanár, jőneví festőművész Balatonfüreden a fürdőtelep Kursalonjában nagyszabású tájkép-kiállítást rendezett. Mint a Balaton partján élő festőnek, ezernyi alkalma nyílt a Balaton összes festői jelenségeit megfigyelni. A balatoni tájképek képezik a kiállítás főanyagát; a reggeli pirkadástól a holdvilágos éjszakáig minden motívumot felőle a kiállított negyvenöt tájkép. Medvey kiállított még több olaszországi tengerparti tanulmányt, egy nevető aretanulmány-kollekciót több arcképet és illusztrációt.

Közgazdaság.

Betétkamatláb leszállítások a megyében. Az osztrák-magyar bank négy százalékos kamatlába meghozta már a vidéki pénzpiacokon is a viszonyok javulását. A vidéki pénzintézetek legtöbbje mérsékelte a betéti kamatlábat, amit tán a betevő közönség nem is lát szívesen, de annál inkább a hitelkeresők, mert ezáltal a kihelyezési kamatláb is mérséklődött. Keszthelyről írják lapunknak, hogy az ottani intézetek a betéti kamatlábat július 1-től kezdődőleg 4 százalékra mérsékeltek.

A szlavoniai-drávavidéki vasut közgyűlése Székely Tivadár, a Guttmann S. H. cég régi, erdemes főtisztviselőjét a vasut ügyvezető igazgatójává nevezte ki. Székely kinevezése Nagykanizsán, ahol rokonsága és sok barátja van, örömet kellett.

A soproni ker. keresk. és iparkamara 1908. évi július hó 7-én, kedden délután 4 óraker a kamara saját üléstermében 29 pontból álló tárgysorozattal, rendes közgyűlést tart.

Próba cséplések Zalamegyében. Arról értesülünk, hogy Zalamegyében egyes nagyobb uradalmak már próbacéplést végeztek. A próbacéplések eredményét még nem lehet egész határozottan megállapítani, mert biztos adatok még nem érkeztek be. A buza nagyjában megfelel a várakozásnak. Rozsban az eredmény az előzetes becslésén 25... al maradt.

Új takarékpénztár. Tapolcán „Tapolcai Gazdasági Takarékpénztár“ névvel új pénzintézet alakult, mely e hó elején kezdte meg működését.

Nagyváradi színház építési kölcsöne. Nagyváradi város közgyűlése elhatározta, hogy egy nyári színikör építésére 82.000 K kölcsönt vesz fel ottani 5 pénzintézettől. Az intézetek együttes ajánlatot tettek a kölcsönre.

Ujdonságok.

Angol nagykövet a Balaton mellett.

Sir Goschen angol nagykövet Festetics Tassiló gróf vendégeként több napon át Keszthelyen tartózkodott. A magyar tenger szépségeiről nagy tetszéssel nyilatkozott.

Kirándulás.

A nagykanizsai kath. Legényegylet Eperjessy vezetésével vasárnap kirándulást rendezett Keszthelyre. A tagok nagy számmal vettek részt s a többek között a Balatoni muzeumot is megtekintették.

Osztatlan munkaidő a pénzintézeteknél.

A Zalai Közlöny egyik olvasója arról értesít bennünket, hogy mint több vidéki pénzintézetnél, ug a nagykanizsaiaknál is behozzák az osztatlan munkaidőt. Az ügy iránt érdeklődtünk több pénzintézet főtisztviselőjénél, akik kijelentették, hogy bár az újítás nagyon üdvös lenne, de a tervvel a tisztelők összesége nem foglalkozott és így a nagykanizsai pénzintézetek osztatlan munkaidejéről beszélni korai.

A Balaton és Duna csatorna.

Mint értesülünk a Balaton és Duna csatornáról szóló törvényjavaslat már készen van a minisztériumban. A csatorna 5 millió koronába kerül. Kikötők építésére 1 millió koronát vetek fel a javaslatba.

Katonák érkezése

Folyó hó 9-én a 20. honvéd gyalogezred tíme százada és a Körmenten állomásozó 3. zászlóalj ezred összpontosítás végett városunkba érkezik. elszállásolva lesznek a régi gimnázium épületében. — A m. kir. székesfehérvári V. honvéd kerületi zenekar folyó hó 16-án az állomásra érkezik ezred összpontosulás végett.

Villamvilágítás a postán.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a nagykanizsai postahivatal helyiségeibe a villamvilágítást bevezessék. Ezzel a közönség és a tisztviselők régi panasza lesz orvosolva. A bevezetési munkálatokat már megkezdették.

A méneskatoná büne.

Fábian József palini méneskatoná Kotoriban volt a ménés kirendeltségénél. Ott feltörte Kosztolic Sándor katori koremsáros lakását s 200 koronát ellopott. A csendőrség másnap azonnal kinyomozta a tettest, kinél a pénzt is megtalálták. A megtévedett embert átadták a katonai hatóságának.

Főmunkatárs: Kovács Miklós.

☒ A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik

vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjánál.

Húgyhajtó hatású!

Valamentes! Kénytelen emésztésből!

Teljesen tisztán!

Kapható aprinyószerkeletben vagy a
Simey-Lipó 21. Salvatorforrás Vállalatnál
• Budapest, V. Rudolfsplatz 8. •

☒

Colkes
Kukás
Maire
Ármere

SELYEM és „Henneberg”
selyem 60 kr.-tól
feljebb, bér-
mentve és vám-
mentesen. — Minta postafordultával. — Megrendelések bármely
nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban
mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht zaryasszappánával

tisztítunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönségs szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeseltetik.

□□□□□□□□□□□□□□□□

NOXIN

A
**LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM**

NOXIN

NOXIN

KÜLSŐCSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

**HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.**

**Szélhajtó görososillapító
HODONY cseppek**

— Már 1844 óta —

bevált házszer, mely az étvágyat elő-
idézi, s az emésztést fokozza.

Ara üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánnvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
küldetik. —

Megrendelés

**Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich**

Ódon iskolakönyveket a legmagasabb áron megvesz

IFJ. WAJDIOS JÓZSEF, könyvkereskedés.

GODDAM!

Végre egy gyorsan és bizto-
san ható tyukszemser.

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

TYUKSZEM-GYÜRÜL.

1 darab 20 fillér. 6 darab 1 kor., postán
20 fillér portó.

Kapható az ország minden gyógyszerárában, vala-
mint orvosság-drogeriákban, stb.

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales által az

egyedüliek
melyek a kebleket fejlesztik, erősítik,
helyreállítják és a női kebelnek pompás
teltséget kölcsönöznek, az egészségre
káros hatás nélkül. Jótállva, arzeni-
kum mentes. Orvosi hírességektől
elismerve Teljes discretio. Doboza
használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.
J. Ratié gyógyszerár Párizs.

Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest,
Király-utca 12.

EKSZERGYAR.

Villamos üzemre berendezett
arany-, ezüst- és ékszerárú-műterem.

**Különleges készítmények:
ékszerárú és jeggyűrűk.**

Új foglalatokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk.

Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerészek Nagykanizsán (Városháza átellenében).

BENZINMOTOROK

gőzlokomobilok, útmozdonyok, gúzséplőgépek, aratógépek, „Losonczy Drill“ vetőgépek, resicai acél-
ekék, teljes malomberendezések, stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ARJEGYZÉKET ÉS KÖLTSEGVETÉST

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körút 32.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**
cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne en-
gedd magad hasonló kinézésű silány minőségű
utánzatoktól **tévtúra** vezetni.

385. szv. szám
1908.Székesfehérvári m. kir. áll. méntelep-
parancsnokság.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyatádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1908. november hó 1-től 1909. október hó végeig szükségrendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában 1908. évi július hó 23 án d. e. 9 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.

A takarmány szükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 méter-mázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári magy. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtekinthetők, ahol a szállítási feltételek füzete is betekinthező és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Székesfehérvár, 1908. június hó 26-án.

Székesfehérvári m. kir. állami méntelep
parancsnokság.

Könnyen megemészthető erősítő

A legjobb reggeli

Kakao,
oldódó,
egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé
főzésre és nyersen való
evésre egyaránt
a legjobb

Tiszta
Kakao
és cukor

Grand
Prix
Páris 1900.

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 49.

Sirolin

"Ezzel az étvágyát és a testét, megemészthető a köhögést, váladékot, éjjeli izmádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Miuthogy értéktelen utánafojtást is kínálnak, kérjen mindenkör "Roche" eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basol (Svíc)

"Roche"

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ára üvegeket 4— koron.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorköv, rögzített székrekedés, májbantalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jules háziasszony évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyltetnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel. A Moll-feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kőszvény, cauz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona
90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappant a bőr okzerő ápolására gyermekek a felnöttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan "MOLL A." aláírásával

és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**518. m. a tenger színe fölött **STUBNYAFÜRDŐ** légyógyfürdő

Hat természetes kénés hévforrás (38—48 C.)

Fűjés és ártóanyag 50% kevesebb!

Kőszvény
Rheuma
Ischias
Bőrbetegségek
Női bajok

44 hold park
közéleben nagy
**fenyő-
erdők.**

Thermál-
tőkörfürdők
kősfürdők
Massage
Hidrogénkurák
Ivókúra

Posta- és sürgönyhivatal, vasuti állomás, gyógyszerár. 4 fürdőorvos
Képes prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

GLEICHENBERG

KLIMATIKUS
GYÓGYHELY.
STAJERORSZÁG.

Nyári évad: Május 15-től október 1-ig.

Féfalpin jellegű legkedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavallatok: légzőszervek (hurut, asztma, emphysema,) szívizom betegségek, idegbajok, rekonvalescentia. 100919

Gyógyeszközök: inhalációs és pneumo-terapia, szénsavas fürdők hidrogén-gyógyintézet, gyógygimnasztika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johannis-kut, Klausenforrás.

Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik a fürdőigazgatóság.

12805/908 szám.

HIRDETMÉNY.

Nagykanizsa város rendezett tanácsa részéről közzétetik, hogy a városi alsó erdőn 4 m. bükk hasább, 250 méter I. oszt. cserhasáb, 136 m. II. oszt. cserhasáb fa 1908. július 16-án és folytatólag július hó 18-án a helyszínen a felső erdőn 30 m. I. oszt. cserhasáb fa 1908. július 20-án a helyszínen, az alsó nyiresen 20 méter II. oszt. cserhasáb, 168 méter I. oszt. vegyes nyír és eger hasáb fa 1908. évi július hó 21-én a helyszínen nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatni fog.

Nagykanizsán, 1908. június hó 26-án.

Vécsey Zsigmond
polgármester.

AZ

„ÜSTÖKÖS”

A legjobb magyar vicclap.

Hetenkint 20 oldal. Színes képek.

Előfizetés: Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona a.

Aki a félévi előfizetést most beküldi,
ingyen kapja az 1907. évi teljes be-
kötött évfolyamot (700 oldal vicc, kép.)

Utalványcím: „ÜSTÖKÖS” Budapest, V. Szabadság-tér 11.

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit
föltölteni **hazánk**
természetes
szénsavas vizek
királya.

a mohai ÁGNES -Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve
Kitünő asztali, bor-
és gyógyvíz, a
gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomorbajosoknak.**

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágn**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai **Ágn**-forrást, ha a vese-
bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágn**-forrást, ha **étvágyhiány és emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágn**-forrást, ha **máj-
bajoktól és sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másféltiteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szén-savval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágn**-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Kedvelt borvíz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: **FLEISCHHACKER IGNÁCZ** urnál

Nagykanizsán. — Telefon 161.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknek 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó:
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

A merkantilisták és fiziokraták harca.

— A bankkartell. —

Régi, sőt a rendezett társadalmi életben mondhatnók folytonos és örökös harcot jelent ez a két elv.

A merkantilisták a kereskedelem mindenhatóságára esküsznek, mert szerintük csak ez hozza be a pénzt az országba. Ez az a csatorna, melyen a jólét, a gazdagság és vele a népboldogság beömlik idegen, távoli világokból.

A fiziokraták meg büszkén csak magukat tartják produktív, nemzetfenntartó elemnek és lenézően tekintenek a kereskedőre, mely szerintük az ő zsirujkából táplálkozik és nem hagynak rájuk egyebet az ösztövérből és csontból.

Hogy melyiknek van igaza, azt nem feszegetjük. Az igaz, hogy az idő és tapasztalás azt mutatja, hogy egyiknek sincs igaza, sőt mindkettőnek van igaza. De azért a harc meg-megújul mindannyiszor, valahányszor a mérleg serpenyője azt mutatja, hogy a kettőnek érdekei ninosenek egyensúlyban. Vagy valamely elfogadott, hangzatos népszerű elv hirdetése, vagy valamely államhatalom kedvezése billentheti ki nyugodt helyzetéből a mérlegkárokat. Sőt az östermelők öntudata, produktív, népfentartó munkájoknak önrizetes megismerése is felidézheti a két tábor szembeszállását.

Most is már évek óta hirtelen, váratlanul bekövetkezett drágaság sem egyéb, mint az östermelők alapszabály nélküli, pusztán existenciális ösztönüknél fogva történt szövetkezése oly célból, hogy munkásságuk termékeit egyenlő rangban állítsák az ipar, kereskedelem és szellemi tőke jövedelmeivel.

Mint minden, ami váratlanul ér bennünket rosszul esik, úgy ez is végtelen panaszra nyitotta a fogyasztó nép száját. Mikor pedig észrevette, hogy a kormány nemhogy vissza nem veri a föld népét a megélhetés törekvésekben, hanem annak rég elhanyagolt érdekeit pártolásában részesíti, akkor a béke felbomlott a fiziokraták és merkantilisták között és kitört a harc. Ez a harc nem kíván vért, hanem existenciákat. Ennek a harcnak nem kerestek jelölké nyomait, hanem koldusbotok.

A felelősséget mind a két fél a másikra hárítja. Egyik az ősi elnyomásról panaszkodik, a másik a nem várt támadásról. És hogy most a merkantilisták vezetője, a pénz, kartellt akar kötni a saját védelmére, ahogy ő mondja; az ellenpárt tönkretételére, ahogy az ellenpárt állítja, őt tekintik az inhumanus ellenfélnek, a brutális támadónak, aki hóhérré kötéllal fojtogatja a gazdaközönség lételetét.

Mert a nagy bankok kartellját ilyen támadásnak tartják, míg ők védekezésnek mi-

nősítik. A harcoló felek élesítik a kardot és ha majd elég erősnek ismerik fel egymást, nem lesz vesztes más, mint a hivatalnok világ, a proletárság, akiknek része nem volt ugyan a harcban, de az ő vetését tiportale a háború. Drága lesz a pénz, drága lesz az élelem, az iparóikk, a munka, csak a szellemi munkások agiója száll alá. Hiszen Smith ezeknek a munkáját nem is tartja produkciónak a néptársaságokra nézve. De meg módjukban sincs ezeknek, hogy sorompóba lépjenek azokkal a küzdőkkel, akik a nagyhatalmasságokat képezik az életben. Ők csak beleilleszkednek a különböző foku műveltséggel bíró társadalomba és bár egy szem buzát sem természetnek és még egy saruszijjat sem tudnak elkészíteni, de hasznosságukat, sőt nélkülözhetetlenségüket el nem vitathatja senki.

Nagy érdekléssel várjuk tehát, mivé fejlődik a bankkartell.

Semmi esetre sem szabad egyoldalulag elbírálni. Mert igaz ugyan, hogy egyes kisebb pénzintézetek hitelt megszorítják, a kemelábat egyöntetűen állapítják meg, melyen alul sem protekcióival, sem más módon pénzhez nem jut sem vállalat, sem földbirtok. De az meg a nagyközönség javára válik, hogy a kis pénzintézetek tartalékalapja, ügyvezetése az ő szakértői felügyeletük alatt fog állani, mely nélkül hitelt sem nyitnak számára. Így a publikum ismerni fogja a megbízható pénzintézeteket, hova minden ügyletével bizalommal fordulhat.

Hogy pedig a minimális kamatlábat egyöntetűen állapítják meg, ez még nem jelenti a pénz drágaságát; mert ez majd ezentul is politikai, gazdasági és egyéb okoktól fog függni ezentul is. Sz. F.

Városi közgyűlés.

Az ellenszenvnek 14 év óta felgyülemlett anyaga tört ki akkor, amikor a város a Franz-cégnek a villamvilágítás szolgáltatási szerződését felmondotta. Azóta ez ügyben folytatott tanácskozások mindkét részről olyan magatartással folytak, ami eredményes munkának alapja nem lehet.

Így jutott a béka mindkét fél torkáig lenyelni ugyan egyik se akarja, de ha valakinek lenyelnie kell, az nem a város lesz.

Értse meg jól a Franz-cég, hogy a város képviselőtestület tagjai ha egyes kérdésekben nem egyforma, sőt ellentétes nézeteket vallanak is, de a város haladása, létevéde és reputációja mindegyiknek egyenlően szívéhez van növe. Ez fog erőt adni, hogy az a merev magatartás, mely a céget ez ügyben kezdettől fogva jellemezte, visszaveressék. A közgyűlés lefolyásáról, a képviselők beszédeiből meggyőződhetett a Franz-cég, hogy a város nem tőle akar megszabadulni.

hanem a káros szerződéstől és ha e tekintetben engedékenységet tapasztalt volna az áldatlan, úgy ennyire ki nem élesedett volna

A közgyűlésről saját tudósítónk a következőket közli:

Első nap, július 6.

A közgyűlést Vécsey Zsigmond polgármester délután 3 órakor nyitotta meg, melynek eredménye feyton izgatottságban tartotta az érdeklődő közönséget is. A városatyák szokatlanul elég szép számban jelentek meg. Lehetek egy 100-an.

Mintha csak azért tette volna 2-nek a világlítás ügyét a tanács, hogy a képviselők forrongó vörét egy kissé lehűtse az indifferens tárgy, egyhangulag és örömmel tudomásul vették, hogy a nagykanizsai állami utmesteri állást a keresk. miniszter újból rendszeresítette.

A villanyvilágítás ügye.

Vécsey polgármester jelenti, hogy a Franz-céggel tárgyalásba lépett, mert az volt a terve, hogy Franz-cég ajánlatát letárgyalva terjeszti a tanács és a képviselőtestület elé. Az eredmény az volt, hogy a Franz-cég egy levélben kérte a már beadott ajánlat visszaadását. Így a jelentés tárgyalanná vált, de megjegyzi, hogy a cég valósággal minimális, sőt neveltséges, kicsinyeskedő előnyöket akart a városnak súlyos feltételek mellett nyújtani, hogy szinte a tárgyalás már eleve kizártnak látszott. Minthogy a villamosügyi ad hoc bizottság javaslatát a képviselőknek megküldötték, felolvasottnak tekinték.

Ezután megindult a sok beszéd, melyből sok okos szó pattant ki.

Eperjessy Gábor elfogadja a tanács javaslatát, mert kényszerhelyzetben van. A városérdeke azt kívánta volna, hogy megvárja azt az időt, mikor a megváltás a város javára lett volna, mert a bizottsági javaslat a kiadásoknak megdöbbenő adatait tárja fel. Nem a város érdekét, hanem egyéni vélemény okozta a felmondást. Ugy intézkedjék a város, hogy 1909. jul. 3-án a villamos világlítási telep üzemből lehessen.

Ujváry Géza figyelmezteti a képviselőtestületet, hogy Franz telepén 100-nál többen keresnek tisztességes kenyeret, és 12 ezer kor. pótdátót fizet a városnak. Így céget nem elűzni, hanem ide vonzani kell. Talán még nem égettünk fel minden hidat mögöttünk, a barátságos közeledés talán még lehetséges, mert a Fr. cégnél olcsóbban egyik sem tudja nyújtani a világlítást. Arra vigyázzon a város, hogy a kötelező 150 volt helyet ne 125 voltot kapjon, mert ez az oka, hogy este 9 óráig oly gyenge a világlítás. A javaslatot nem fogadja el, mert a város kárát látja benne. Azok lesznek ezért felelősek, akik a javaslat mellett szavaznak.

Friedl Ödön dr.: A tanács javaslatát helyesnek tartja, mert a Franz cég a várost 15 év óta molesztálja a várossal tanúsított eljárása illoyalis volt. Azok viselik legközelebb a város érdekét, akik a Fr. cégtől szabadulni akarnak.

Remete Géza helytelennek tartja Ujváry Géza abbéli felfogását, hogy a város közeledjék a Franz céghez, mert visszautasításnak nem szabad magát kitennie. De azt tapintatlanságnak tartja, hogy a Franz-céggel nem akart ez ügyben a város tárgyalásokban becsátkozni, hanem előnyös ajánlatot kért. Ha a cég értesül a képviselőtestület hajlandóságáról és ajánlatot tesz, akkor a város szívesen áll szóba. (Eljenzés).

Villányi Henrik dr. Ha a város hibázott is, de Canossába nem megy. Kezdi, ha az árlejtési határidő szept. 13-án lesz, akkor 1909. jul. 3-án lesz-e városi

Értesítők.

Nagykanizsa, jul. 12.

II.

A nagykanizsai felső keresk. iskola Értesítője az 1907—8. tanévről. Szerkesztette Bún Samu igazgató.

A három évfolyamban az év végén 98 tanuló volt, ami tekintve, hogy a felső osztályban mindössze 18 tanuló volt, elég szép összeg.

Különbösen is hét év óta a tanulók száma emelkedőben van és remélhető, hogy ez továbbra is úgy tart, mert nemesak az iskola jó hírve, hanem az a körülmény is szaporítja a növendékek számát, hogy a szülők mindinkább elrontják gyermekeiket a lateiner pályától, ahol a küzdelem már nem igen éri meg azt, amit nyújt. Mig ellenben a gyakorlati életpályák függetlenségét, vagyont tekintélyt szereznek az ifjunak kevesebb küzdelem mellett is.

Hogy az iskolafentartó izr. hitközség milyen humánus a tandijelengedésben kiténik abból hogy az elengedett tandij. összege 6720 K volt. A növendékek tanulmányi uton voltak a pécsi kiállításra és Budapestre és több helybeli ipartelep látogatták meg.

Az iskola igazgatója királyi kintetésben részesült a mennyiben 40 éves működésének betöltésekor Ő Felsége a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta neki. Erről és a hitközségtől rendezett jubileumi ünnepegről Villányi Henrik dr. irt hosszabb cikket az Értesítőben. Az érettségi vizsgálatra 16-an jelentkeztek. Ezek közül kettő jelesen, 3 jól és 10 egyszerűen megfelelt. Javító vizsgálatra utasított 1.

A tanári karnak 6 tagja van. A hitoktatákon kívül.

A női kereskedelmi tanfolyamon ugyananzok a tanárok tanítanak. A tanulók létszáma az év végén 29 volt.

Megemlítjük, hogy a jövő tanítási évben is nyílik kereskedelmi női tanfolyam.

Az állami polgári fiú és leányiskola 36. Értesítője az 1907—8. tanítási évről szerkesztette Bartha Gyula dr. igazgató. A fiúiskolának 6, a leányiskolának 8 tanára van. Ezutóbbiak az igazgatótól kívül mind nők, aminek helytelen voltát az igazgató már illetékes helyen is kifejtette.

A fiúiskolában 158 növendék volt év végén a négy osztályban. Ezt a számot nagyon csekélynek

tartjuk ahhoz a sok tanköteleshez képest, akik városunkban vannak. Igaz ugyan hogy átiag 39 növendék jut egy-egy osztályra, de valóban a 3 oszt.-ban csak 34, a 4-ben pedig már csak 23 tanuló volt. Ebből kettős tanulásig vonható el. Először, hogy a szülők még mindig, nem ismerik fel ennek a jól felszerelt polgári iskolának az előnyeit, és még mindig szívesebben adják fiaikat a gimnáziumba. A második tanulás még szomorubb t. i. az, hogy a szülők nem járatták végig gyermekeiket a 4 osztályon, hanem sok elmarad az első és második osztályból. Így az iparosi, kereskedői nagyon csekély intelligenciájú elemet kap.

A leányiskolában 203 tanuló járt a tanítási év végéig. Az első osztály két részre oszlott 66 tanulóval. Minthogy a 2. osztály az igazgató többszöri sürgetésére sem párhuzamosított, 54 tanulóval, a 3. osztály pedig 51 tanulóval fogadott magába. Ez a szám annál is inkább sok mert a leányiskola rajzterme be sem fogadhat egyszerre annyi növendéket.

Az ujságíró jutalma.

Nagykanizsa, július 12.

Az ujságírókat a haladás, a kultúra névtelen harcosának tartják. Nem utaznak babérokra, nem török magukat hírnévért, hanem megelégszenek, ha önzetlen, mindig meggyőződéssel fakadó, igazságot kutató munkájukban, a közönség támogatja őket. Egy kicsiny érdeklődés és rokonszenv a nagyközönség részéről legszebb jótalma az önzetlen ujságíróknak.

E gondolatok a Zalai Közlöny szerkesztésünkben megjelent első száma alkalmaiból jutottak eszünkbe. A közönség részéről tapasztalt rokonszenves fogadtatás, melyben lapunk első számát részesítette, kedves jutalma munkánkhoz. Ez további kitartó, önzetlen munkára ösztökél bennünket és igyekezni fogunk megfelelni a megtisztelő bizalomnak, melynek jeleivel olvasóink személyesen és levélileg elhalmoztak bennünket.

A közönségnek lapunk iránt tanúsított jogos várákázását kielégíteni természetes kötelessége szerkesztőségünknek.

*

szellemnek össze kellett szednie minden erejét, míg legyűrhetette támadóját, kinek hihetetlen erőt adott pokoli dűhe.

E pillanatban lövés dördült el s utána iszonyuan felbődülve zuhant a bolthajtás párkányán keresztül a legény.

— Nem fog többé háborgatni az átkozott! hangzott fel egyidejűleg az órnagy szava, ki ott állott füstölgő revolverével kábult öcsese előtt, ki egész testében dideregve, szinte hörögte:

— Jól meglőtted... egészen meglőtted? ...

Az órnagy áthajolt a falon, mintha maga is meg akarna győződni, vajon jól találta-e?

— Nem kelti fel a kutyát még az itélet trombitája sem!

És Hubert ur nem ellenkezett többé, mikor a lövés által felriasztott parasztok felrakták a szekérre, mely megsem állt a szomszéd városig, a hol az órnagy lakott.

Pedig a lovakat ugyanaz a kőműveslegény hajtotta, a kit még az előbb oly a vadállati dűhvel fojtogattott.

A katonás egyszerűséggel butorozott szoba közepén a szétterített nagy szőnyegen egy kicsi gyermek állítja sorba gyalogos és lovas katonáit. Egy összetöpreődött, de nyugott arcú, ősz ember ül mellette; ő mondja a váratat építi. És olyan józúdeket kacagnak mindketten, az ősz is, a gyermek is, mikor a fakatonák nekiszaladnak a várnak és összedöntik azt.

Ha valaki rájuk nézne, nehezen hinné el, hogy apa és fiú játszótársak.

A Zalai Közlöny igyekezni fog szerkesztősége körébe a régi, kipróbált ujságíró erők bevonni, Lapunk régi, becsületes multja remélnünk engedni várákázásunk teljességét.

E fejezet alá tartozik az a helyes levél, melyet Abonyi Andor — kinek szép verseit lapunk olvasói régebből ismerik — intézett felelős szerkesztőnközhöz. Ha a levélnek nem is minden sora fedi a mi véleményünket, de mint érdekes és sok önálló véleményt és igazságot tartalmazó levelet, szükségesnek tartjuk közzéadni:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Örömmel teszek elegendő megtisztelő kérésének: Beálló a Zalai Közlöny munkatársai közé. Üdvözlöm az új vállalkozást! Hiszem, hogy Szerkesztő ur megállapodott személyisége és becsületes hírlapírói multja vissza fogja hódítani a kanizsai tollforgatók azon higgadt és tartalmas-elemeit, akiket annak idején Villányi doktor ur érdemes egyénisége a lap számára összetöbörzött. Hogy lesz-e a vállalatnak sikeres eredménye? Igen! Szerintem a mindenfejlődés revolúciójában az ép és a megsemmisült dolgokon kívül még egyféle dolgokat kell megkülönböztetnünk. Azokat a kedves, régi dolgokat, amiket az idő existenciájukban támadt meg, de azért még meg nem semmisültek. Ilyen — mondják — kétes existenciájú dolog egy vidéki hírlap is. Hogy most ezután megélné-e, vagy belepusztulna a további fejlődés folyamata az ilyen dolgok? Ez ismét annak a kérdésé, hogy helyesen állapítjuk-e meg az illető dolgok diagnózisát és azután helyesen kezeljük-e? Ha riporteri babérokra pályázunk. Ha mint szóróorvos értelemben hírlap akarunk a publikumnak szolgálni. Akkor egy hetes vajadásunkban meghaltunk, mielőtt megszületnünk volna. De ha nem akarunk szerepelni, mint önálló, nagyottakaró, zsurnalisztikai remek. Hanem megelégszünk azzal a közönséggel, kicsiny, de hízogott pótló szereppel, hogy betöltsük azt a kisebb-nagyobb űrt, amit kénytelen lézas munkájában a napi sajtó hagy. Ha megelégszünk azon kisebb ügyek önálló pertraktálásával, amik részint tulajdonságunknál, részint terjedelmünkkel fogva nem férhetnek be egy napilap megszabott keretében. Ismétlem, ha valahogyan így határoliuk körül feladatunk célját, És nem akarunk — mondjuk a napilapokkal — konkurálni. Akkor biztosan hiszem, hogy a Zalai Közlöny ismét azzá lesz — ami még nem is olyan régen volt — a kanizsai közönség nélkülözhetetlen, intim, családi heti lapja.

Jankaházán, július havában.

Szerkesztő ur igaz hive,

Abonyi Andor.

HETI HIRADÓ

Közönség és fürdőink.

Alig hogy az iskola kapui bezáródnak, megkezdődik a nyári szezon. A város lakói, akinek csak módjukban áll, elhagyják a gyárak füstölgő kéményeitől romlott levegőjű s a melegségtől tikkasztó várost, mennek messze messze...

A földi javakkal bőven megáldott honfiak, az immár nemzeti tartalmából teljesen kifacsart tulipánt zsebbe téve, a külföldi egyedül gyönyörködtető helyeire utaznak. Nekik nem a jó s szép hely kell, hanem az olyan, melynek pusztja felemelése hiúságokat egészen kielégíti.

Ez egy gyengéje a gazdagabb magyaroknak... Többre becsülni valamit csupán azért, mert külföldi.

Régi dolog már ez...!

Költők, hazafiak, kik belátták társaik eme helytelen cselekedeteiket s kiknek e miatt keserűséggel telt meg szívük, irtak, szónokoltak a „nemzethez”, de persze nem tettek, hanem léha frázisok képezik a diesdéses multunkhoz nem hű — újabb hazafiságot is.

Számoljam elő a kitérő honi fürdőket...?

Azt hiszem, mindenki ismeri azokat, legalább hiból. A külföldiek eljönnek Tatra-Füred, Pöstyön,

Hercules fürdőre, melyek a balatoniakkal mind jobban válhatnak elsőrangú fürdőkké, ha a jó magyarok el nem hanyagolnák azt, ami az övéké.

Az intelligens középosztály tagjai, kik egész évben pár garast összekapargatnak, hogy csak nyáron egy kis élvezetet is szerezhesse maguknak: hogy a nyáron jórészt kihalt városból egyidőre megszabadulhassanak, elmennek a közeli fürdőbe, ahol oly jól érzik magukat — tén jobban is — mint az idegenben tartózkodó honfitársa. kinek talán azt is le kell tagadnia ott, hogy — magyar!? A munkásosztálynak nincs nálunk fürdője. Legfeljebb a kanális. A szegény, munkásosztály ki-kirándul vasárnaponként a sétákertbe, a zöldbe s elhallgatja a mulatóhelyeken a zene ábrándos hangjait, megissza a szokott pohár sörét s mámoros fejjel boldogan tér haza, előkészülni az új heti munkára.

— **Új főrendiházi tag.** A király Chernel Gyula orsz. képviselőt főrendd névezte ki. Az új főrend 1843-ban Nagykanizsán született 1880 óta Somogy megyében lakik. Az új főrend ősi nemesi családból származik.

— **Elek Lipót lemondása.** A július 7-iki városi közgyűlésen újnapi Elek Lipót tudvalevőleg bejelentette, hogy a pénzügyi-bizottságból — melynek ő ez elnöke — lemond, lemondását azzal indokolta, hogy a városi tanács nem terjesztette vissza a bizottsághoz a pénzügyi-bizottságnak az utatisztítás felügyeletére hozott határozatát. A közgyűlés nem a pénzügyi-bizottság, hanem a tanács javaslatát fogadta el és ez sz. lgalátott okot a lemondásra. Az eset a városban feltűnést keltett és mindenféle tárgyalást. Eleknek egyik híve így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Elek Lipót álláspontját teljes egészében helyeslem. A városi tanácsnak módja lett volna a határozatot megváltoztatás végett a bizottságnak visszaküldeni. A közgyűlési határozat a pénzügyi bizottság mellőzését jelenti. Különbösen is Elek tette ellen egyes városi képviselők annyi gáncsot vetnek, hogy én sem tettem volna mást az ő helyében. Az emberek elfeledik, hogy Elek Lipót a pénzügyi bizottságban betöltött tisztét mindég mily ügybuzgalommal töltötte be és így joggal rosszul esik neki az ilyen határozat, mely mellőzésszámba megy.

Egy másik városi képviselő ezt mondotta munkatársunknak:

— Elek Lipót álláspontja nem helyes. Minden város közgyűlésén megtörtént már, hogy a pénzügyi-bizottság javaslatát nem fogadták el. Ezt azonban nem lehet és nem szabad személyek elleni ellenszenvnek minősíteni. A városi tanács véleménye független az egyes bizottságokétól. Osztom a polgármester ama nézetét, hogy a bizottság csak véleményt mond, nem pedig végleges határozatot. Ha Elek Lipótnak más oka nincs a lemondásra, ez még nem ok arra, Különbösen nagyon furcsa dolog lenne, ha egy bizottság véleményét nem fogadjuk el, ugy az lemondana. Ez nem formája a rendes tárgyalásoknak.

Ezek után Elek Lipót részleges álláspontját kellene ismernie a közönségnek, hogy az úgról véleményét alkothasson.

— **Személyi hír.** Vécsey polgármester f. hó 9-én kezdte meg szabadságát.

— **Elöléptetés.** Svasits Janka nagykanizsai és Zsebők János csáktornyai polg. isk. rendes tanítónő ill. tanítót a IX. fizetési osztályba léptette elő a vallás és közoktatásügyi miniszter.

— **Áthelyezés.** Báró Hornig Károly veszt. prémi püspök Zarka József zalamerényei káplánt Somogyvárra helyezte át.

— **Cimadományozás.** A pénzügyminiszter Szent Iványi Sándor zalaegerszegi és Lippics István csáktornyai pénzügyi számlellenőrt számvizsgálókká nevezte ki.

— **Miniszeri jóváhagyás.** Viosz Ferenc nagykanizsai főszoigabíró a megye a VII. fizetési osztályba léptette elő. Ezen határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Újságírók polemijája.** A Keszthelyi Hirlap és Balatonvidék és keszthelyi lapok között kitért a harc akárcsak a Curiatások és Horaciusok között. Azért jut eszünkbe ez a hasonlat, mert a Balatonvidék azt mondja elragadott hevében, hogy egyiknek pusztulnia kell a porondról. Nekünk a harchoz semmi közünk. Hogy mégis megemlékezünk lapunkban az áldatlan harcról, tesszük ezt azért mert tudomást kellett vennünk lapírásaink polemijáiról Szollár collegát — szerzenesék — ismeri. Maga mondja, hogy csak két év óta szolgálja a közügyeket. Sági collega már régi ismerősünk. Nem voltunk nála soha ő sem nálunk. De aki Keszthely fellendülését, culturalis példás haladását figyelemmel kísérte azt Sági János nevét nemcsak jól ismeri de ennek a haladásnak egyik előkelő munkását, harsását tiszteli benne és hogy Csák Árpád dr. a felelős szerkesztő, lapjában tárgyilagosan felsorolta Sági János munkálkodását és jutalmat nem várt és nem kapott érdemeit. tartozunk annak kijelentésével, hogy Sági János-erre mivelénk is olyannak ismerik és tisztelik, amiről cikkében őt feltüntette. Ha van benne szenvedély az csak tisztítólag hat a felvilágosodás híveire. Üdvözetünket és nagybecsülésünket küldjük neki.

— **Déli Vasutások mozgalma.** A Déli vasutások körében ismét fizetésrendezési mozgalom van. A mozgalom a soproni kertnél köröből indult ki ezuttal, kik felhívták a központi vezetőséget, hogy e hó 19-ére Nagykanizsára országos déli vasutas gyűlést hívjon össze. A gyűlés tárgyában éles hangú felhívást bocsátottak ki, mely egyrészt megismétli a kívánalmakat, másrészt a gyűlés érdekében agitál.

— **Tízéves találkozók.** Lapunk legutóbb számában megemlékeztünk arról a tízéves találkozó-ról, melyet a felső kereskedelmi iskola 1898-ban érettségizett növendékei tartottak. A megjelentek névsorából feledésből kimaradt Rosenberg Kálmán takarékpénztári tisztviselő Csáktornyai, amit a rendező bizottság felkérésére pótlólag közlünk.

— **Kiállítás Keszthelyen.** Több lap azt írta, hogy a balatoni vasut megnyitási idejére tervezett kiállítást nem tartják meg. Ez a híradás, mint értesülünk téves, vagy legalább is korai, mert a végrehajtó bizottság elnöke Dezsényi Árpád dr., a kiállítás terveit most Festetics gróf elé terjeszti. Festetics válaszáig a végrehajtó bizottság intézkedéseit beszünteti, de a kiállítás tervét még nem ejti el.

— **A husdrágaság Nagykanizsán.** A közönség ismét sokat panaszkodik a hus drágaság miatt. Ez teljesen jogos is, mert a takarmány drága sága miatt a marha ára nagyon leszál. Ennek ellenére a husárak majdnem a régi nívón állnak. Az Omge húsárjegyző jelentésében Nagykanizsa még mindig az első között van. Más városokban, így például a közeli Kaproncán az elsőrendű borjú és marhahús 40—45 krajcár. Nálunk kétszerese. Nagyon szükséges lenne a husárak limitálása, melyet azonban nem egy embernek, hanem egy bizottságnak kell majd ellátni. Itt említjük, hogy Zalaegerszegen városi mézszárszékot fognak felállítani. Hajdunádason pedig a közönség minden hatóságai támogatás nélkül husfogyasztó szövetséget létesített, mely mint értesülünk kitűnően bevált.

— **A Déli Vasut nagykanizsai pályaudvarának** átalakítási munkálatai serényen folynak. Bár az átalakítással járó hivatal és egyéb áthelyezések miatt a közönség az egyes helyi beosztásokkal nincs tisztában, de azért a forgalom teljesen rendben bonyolódik le. Most a nagy pénztár előcsarnok építésén dolgoznak. Javítják a csarnok tetőzetét is, mely alapos renoválásra szorult. Az étterem már teljesen kész. Szép modern helyiség, mely a szombathelyi és soproni mintára lett berendezve.

— **Betiltott gyűlés.** A nagykanizsai rendőr-főkapitány nem adta meg az engedélyt a nagykanizsai szociáldemokratáknak, hogy e hó 12-én az Eötvös téren gyűlést tartsanak. Azzal indokolta, hogy szónokok folyton az állam. társadalom s annak rendszerei ellen izgatnak.

— **A jó sógor.** Domasinec községben Boesckay Ferenc a sógora Gyurkin Istvánról 300 koronát ellopott. A sógor mindent tagad, de a bizonyítékok mind ellene vallanak s így a csendőrség letartóztatta.

— **Amateur-fényképezésnek.** Általánosan elismert, kitűnő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A^a cégénel (Tuchlauben 9, cs. k. jr. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletég alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a cég.

— **Pagliano-Sirup.** Az egyedüli valódi, világos kék Girolamo Pagliano védjeggyel ellátott Pagliano Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztítószer, Pagliano Sirup folyékony és poralakban 1838 óta sok ezer család-nál eredményesen bevált. Kitűnő, orvosi rendelkezérenyhen működő hashajtószer, mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Flóreny (A 43.) fia Pandolfini.

G Y E R M E K -

leányka- és fiu cipőink elismert

legjobb minőségűek.

Áraink olcsóságá — tekintettel a talpa véset szigoruan szabott árakra

feltűnést keltenek.

"TURUL" cipőgyár r. t. nagykanizsai főraktára Fő-utca 12. szám Korona szállóval szemben rendeljék meg szükségletüket.

MOZGÓ KÉPEK.

A mulató Nagykanizsa.

Ami nincs Nagykanizsán. — Tell Vilmos. — Friedr. keringője. — Ottó bátyánk és a villamvilágítás. — Miért nincs mulató Nagykanizsa. — Ha otthon lenne... — Rendőrök.

A cím után ítélve bátran azt hiheti az olvasó: E cikkben színes képét kapom a mulató Kanizsának.

A várakozás nem is éppen jogtalan. A könyvkereskedő kirakatok tele vannak oly könyvekkel, melyek a nagyvárosok zajos éjjeli életét élénk képekben rajzolják az olvasó elé. Az irodalomnak emez irányta tén tulságosan lábra is kapott, ami ugyan a komoly irodalomnak kárára van, de tagadhatatlan, hogy közönségünk és különösen a fiatalág nagyon is olvassa ama könyveket, melyben a mulató Budapest, Budapest éjjel, világvárosi éjszakák, a bűnös, a léha Budapest táru az olvasó szemé elé.

Olvásóink közül sokan lesznek, kik ezt az irányt nem kedvelik. Sietek is előre kijelenteni, hogy nem erről írok. Mert erről nem is írhatok. Nagykanizsán nincsenek kabaret előadások, orfeumok, mozik, zenés éjjeli kávéházak, borozók, melyek szükségesek a téma feldolgozásához. Az egyedüli, ami Nagykanizsát a „mulató” jelzővel felruházná, a kávéházi élet lenne. Ha ugyan erről beszélhetnénk.

E helyen nem siratjuk ennek hiányát, de vannak, akik sajnálják. Ha komoly és nagyképző szemüvegen át nézzük e dolgot, u. n. „erkölsrendészeti” szempontból, hát ennek csak örülhetünk. Vannak azonban városok, a vidéken is, hol igyekeznek mozgalmas mulató éjjeli életet teremteni, mert úgy vélik, ez az idegenforgalmat emeli.

E vélemény helyességét vagy helytelenségét nem vizsgálom.

Tény, hogy Nagykanizsa, nem a mulató Nagykanizsa. Kávéházaink szigoruan „családi jellegűek.” A

zeneestélyek órapontossággal következnek hetenként kétszer, amikor szívesen hallgatja közönségünk az újabb operette dallamokat. Hallgatja és pont. Nem tapsol, nem vigad.

Nem tapsol . . . Ez a közöny jele. Taps csak akkor van, ha Sárközi Janesi a „Tell Vilmos” és az idén télen, ha Oláh zenekara Friedr. keringőjét huzta. Mindkettő nagyobb esemény volt. Az előbbi a Centrál, az utóbbit a Korona-kávéház közönsége tapsolta. A Szarvas közönsége egyáltalán nem tapsol. Ez ugyanis az agglégények kávéháza. Legalább azt mondják. Bár a közönség ott sem mind agglégényből áll. Ezzel már végére értünk annak, amit a mulató Nagykanizsáról írhatunk. A többi éjszakák oly csendesek, ha például Ottó bátyánk a villamvilágításról szakelődést tart a Centrálban, akkor a posta előtt is — hallani.

Hogy miért nem írhatunk a mulató Nagykanizsáról? Erre nézve megoszlanak a vélemények. Egy győri földbirtokos a napokban így kiáltott fel a csendes Centrálban:

— Ez hát a híres kanizsa. Pezsgőt és cigányt ide.

Állítólag a példa ragadós volt. A kávéház közönsége reggelig mulatott.

Szakemberek azt mondják: Kanizsa plétyka város. Az emberek nem mulatnak, mert félnek, hogy másnap az egész város tudja.

A bankok, a segélyegyletek, zálogházak vezető a szegénységben találják ennek okát.

Vannak aztán olyanok, akik azt mondják, hogy roppantul és minden ok nélkül szolid életet élünk.

Ez a párbeszéd egyik nagykanizsai kávéház törzszakasztalánál történt:

— Haza megyek, mert már 11 óra van — mondotta az egyik fiatalember.

— S ha otthon volna, nem ennyi lenne? — válaszolta nagy derűvel közepette egy másik jókedélyű jelenlévő.

A szolid Nagykanizsa éjjelkor mégis az igaziak álmát alussza már. Még Franz is eloltja minden második villamlámpát. Hisz Nagykanizsa alszik és nem mulat.

Csak a rendőrök járnak egész éjjel csekély 30 forint fizetésért. Ők Nagykanizsa egyedüli éjjeli alakjai. Már ezért is megérdemelnék — a fizetésjavítást. Figyelő.

mert a „Lotti ezredesi” játszása hideg közöny vonult át. Latabár hangja oly rekedt volt hogy hallani is alig lehetett. A többi szereplők is mintha segítették volna a lehangoltságot fokozni, csak úgy immelámmal játszottak.

Gróf Monte Ohristo előadására alig volt valaki. A páholyok üresek, földszinten is alig-alig ültek. Mindamellett Tury ismét fényesen játszott. Róla valóban el lehet mondani, hogy a hallgatóság száma nincs rá hatással. Hűen, vonzóan s úgy játszott, hogy magával ragadta hallgatóit. Különösen az iff börtöni jelenetet. Hamvaival (Farria) igazán meghatóan játszott. Nem úgy Csige Böske (Mercedes), aki mosolyog a legdrámaibb jeleneteknél. Harsányi (Fernandó) szerepét másnap adhatták volna.

Pintér Imre jutalomjátékául „A bibliai aszszony” került színre szombaton. A közönség megtöltötte a színházat s ünnepelte Pintért, aki rendkívül elegánsan adta a király szerepét. Parlagi (a Marquis) nagyon kedvesen játszott s énekcsámai, megkapó, élénk modora a közönség bő tapsát érdemelte ki. Heltay (a herceg) állandóan derűségben tartotta hallgatóit. Ladányi (a Marquis) valamivel jobb volt, mint szokott lenni.

Nyílttér.

Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

künnön sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, aczukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatás!

Vanmentos! Könnyen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható árszánykereskedésekben vagy a
Singer-Lithion Saluatorforrás Vállalatnál
• Budapest, V. Rudolfrakpart 8. •

Közgazdaság.

Fuchs Arthur a bankkartellről. Fuchs Arthur bankfőnök figyelemre méltó szövegeket írt a bankkartellről a „Zala” egyik mi napi számába. A cikk szakszerű adatokkal bizonyítja, hogy a fővárosi bankok megállapodása nem irányul a vidéki pénzüntézetek ellen, amennyiben a megállapodás a visszlezámitolási hitelt nem fogja csökkenteni. Számszerűleg bizonyítja, hogy a megállapodás a hitelpénzt nem drágítja. A szakkörökben feltűntést keltő cikkeket így fejezi be: „A fővárosi intézetek conditiómegállapodása létre fog jönni, sőt ma már befejezett ténynek tekinthető. Napirendre fogunk térni felette és nagyon is nemsokára ki fog tűnni, hogy ezen megállapodás egyedüli célja nem az volt, hogy sérelmeket ejtsen, hanem hogy azokat orvosolja Hiszem és remélem, hogy annak jótékony hatása a vidéki intézetek életében és további fejlődésében mielőbb mutatkozni fog.”

A gőzgépközvetők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban július hó 19

napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. II. Rákóczi Ferenc-utca 2.

UJDONSÁGOK.

Insolventia.

A Lengyel P. József és fia helybeli gabonakereskedő cég fizetéseit leszűntette.

A kereskedő ifjak nyári mulatsága.

Tegnap volt a nagykanizsai kereskedő ifjak jól sikerült nyári mulatsága a sörgyári parkban. Nagy közönség jelenlétében 6 óra felé kezdődött a program. A Kövessy színtársulat tagjai, névszerint Tóth Ilona, Bercik Károlyi Ibolyka, Heltay, Hajagos működtek közre. A közönségnek különösen Heltay kupléja és Hajagos magyar száma tetszett nagyon 8 órakor kezdődött a tánc, mely éjjelig tartott. A befolyt tiszta jövedelem az egyetel kebelében létesítendő szaktanfolyam segélyezésére lesz fordítva.

Déli vasuti főfelügyelők körútja.

Hoch és Peinetzky déli vasuti főfelügyelők szombaton és vasárnap beutazták a D. V. magyar vonalának főbb állomásait. Mindenütt az állomás főnökökkel tárgyaltak. Mint értesülünk a főfelügyelők körútja összefüggésben van a déli vasutasok július 19-iki nagygyűlésével.

Anna bál.

A vármegye fiatalága gróf Batthyány Pál főispánunk védnöksége alatt augusztus hó 8-án fényesen igérkező Anna bált rendez. — Vármegyeszerte nagy előkészületek folynak a bálra.

Megvadult bika.

Csáktornyáról írják: ifj. Neumann Miksa csáktornyai sztanetincsi birtokáról egy bikát adott el. A bika az uton megvadult és három emberen könnyebb sérülést ejtet. Az odasiető rendőrök a bikát agyonlőtték.

Colkes	-	Selyem	és „Henneberg”
Kockás	-	Selyem	60 kr.-tól
Noire	-	Selyem	feljebb, hár-
Armure	-	Selyem	mentve és vá-

mentesen. — Minta postafordultával. — Megrendelések bármely nyelven intézendők.

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi hétről.

A lefolyt színházi hét jól kezdődött. A Postás fü és huga járta Latabár Árpád vendégfelléptével. Latabár régtől fogva kedvence a kanizsai közönségnek. Még néha tulságba menő extemporizálását is megbocsátja neki. (Hát a direktor?)

Zsufolt ház, kacagó jókedv és sűrű tapsok jellemzték az estét, melyből Parlagi Kornélia (Felhő Klári) kedves közvetlenséggel ható játéka és csicsergő éneke. Latabár mókái, melyeknek mindenki nevet, még a körülötte levő színészek némelyik is, csak ő nem, és Szilágyi Aladár bárója emelkedik ki.

Már másnap egészen megváltozott minden. Kevesen jöttek el s azok is elégedetlenül távoztak.

BENZINMOTOROK

gőzlokomobilok, útmozdonyok, gúzcs épl ögépek, aratgépek, „Losonczy Drill” vetőgépek, resicai acél-
ekék, teljes malomberendezések, stb. stb.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSEGVETÉST.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32.

A legjobb kutya-kalács volt és marad a
Fattinger-fe kutya-Kalács,

mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és táperejű. — 50 kg. 23 K., 5 kg. bérmentve 3-20 K.

Fattinger-fele Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. — 50 kg. 26 K., 5 kg. bérmentve 3-50 K.

Árjegyzéket bérmentve küld:

**Fattinger's Patent Hundekuchen und
Getreidefütterfabrik, Wiener-Neustadt.**

250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

Tisztaságaért 30.000 korona kezesség.

Többet eszszel mint erővel!

Schicht-szarvasszappana

Beható tanulmányozások

eredményesték, hogy Schicht-szarvasszappana minden vízben — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, meglepő gyorsan oldja a szennyt, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna. SCHICHT-szarvasszappana teljesen

tiszta és ment maró anyagoktól; évtizedek óta egyenlő minőségben a legjobb anyagokból lesz előállítva. Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a józan és ész parancsolata és minden háztartásban jelentéskenyen megtakarít időt, munkát és pénzt.

legjobb legfőplalóbb reggeli könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor Grand Prix Paris 1900

Lampionok nagy választékban kaphatók Ifj. Wajdits József könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Grammophonokat

eredeti gyári áron nagy választékban raktáron tart

Ifj. Wajdits József

Nagykanizsán.

Eladás részletfizetésre is.

TÖRLESZTHETŐK
havi 3 koronás részletekben. Legnagyobb választék hanglemezekben.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestibántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzült székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Ellenőrzések törvényileg fenyttek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« felirattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kőszvény, csúsz és a megfázás egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona
90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappant a bőrszerű ápolására gyermekek és felnőttek részére. — Ara darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 49.

GÖZEKÉVEL

aratás után gazdasági mély szántást, valamint rigolozást szőlő alá késő öszre elvállal

WOLFF ERNŐ

gözeke bérszántási vállalkozó

BU 111117 - ELENFÖLD.

Szép keblek

két hónap alatt a

Pilules Orientales

által az egyedüliek melyek a kebleket fejlesztik, erősítik, helyreállítják és a női kebelnek pompás teltséget kölcsönöznek, az egészségre káros hatás nélkül. Jótállva, arzén-kím mentes. Orvosi hírességektől elismerve. Teljes discretió. Doboz használata utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratié gyógyszerész Párizs.
Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

AZ

„ÜSTÖKÖS”

A legjobb magyar vicclap

Hetenkint 20 oldal. Színes képek.

Előfizetés: Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona.

Aki a félévi előfizetést most beküldi, ingyen kapja az 1907. évi teljes bekötött évfolyamot (700 oldal vicc, kép.)

Utalványcím: „ÜSTÖKÖS” Budapest, V. Szabadság-tér 11

GLEICHENBERG

KLIMATIKUS
GYÓGYHELY.
STAJERORSZÁG.

Nyári évad: Május 15-től október 1-ig.

Félapin jellegű legkedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavallatok: légzőszervek (hurut, asztma, emphysema,) szívizom betegségek, idegbajok, rekonvalescentia. 100910

Gyógyeszközök: inhalációs és pneumo-terapia, szénsavas fürdők hidegvíz-gyógyintézet, gyógygimnasztika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johanniskút, Klausenforrás.

Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról ondoskodik a fürdőigazgatóság.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos üzemre berendezett

arany-, ezüst- és ékszeráru-műterem.
Különleges készítmények: ékszeráruk és jeggyűrűk.

Új foglalatokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk.

Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerészek Nagykanizsán (Városháza átellenében).

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-** cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévutra** vezetni.

AZ UJSÁG

Politikai napilap.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön. Társszerkesztő: dr. Agai Béla.

Főmunkatársak: Herzeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: Egy hónapra 2.40 K, Negyedévre 7 K, Fél-évre 14 K, Egész évre 28 K. AZ UJSÁG a DIVAT SALON-nal együttesen előfizetve Negyedévre 9 korona.

Cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York palota, Erzsébet-körut 9., menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalán minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésére o o o o o

Az Olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van uytva.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas vizek királya.

a mohai **ÁGNES** -Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve Kiváló asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomorbajosoknak.**

Mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos vszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gygysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kovér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj-bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Kedvelt borvíz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: FLEISCHHACKER IGNÁCZ urnál

Nagykanizsán. — Telefon 161.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyévére 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknek 1 évre 6 korona, fél évre 3 korona.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések Ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délben.

Termésünk.

Nagykanizsa, július 18.

A gazda reménye, az emberiség kenyere nemsokára hajlék alá kerül. A szegény ember szorongva lesi, várja, olcsóbb lesz-e a kenyér. Ki tudna arra megfelelni? Hiszen tudjuk, hogy a termés maga nem mindig határozza meg az élelmiszerek ármagasságát, Sok mindenféle körülmény van erre hatással. Termésünkről tehát a kenyér árára nem következtetünk, csak a hivatalos adatokat mutatjuk te melyek termésünk nagyságát tünteti fél. A kora tavaszi időjárás nagy eseményekre jogosította a gazdaközönseget, de a május—juniusi szárazság, helyi-lyel-közzel előforduló fagyok, rovarok, gabonabetegségek annyira redukálták a termés mennyiségét és minőségét, hogy most ha a múlt évi termésnél valamivel jobbat remélhetünk, mégis alul marad a közepes termésnél, mert szalmára ritka, szemre pedig fejletlen lett gabonánk. Aránylag legjobb a buza meg a rozs. Az árpa, de különösen a zab nagyon gyenge termést adtak.

Buza alá körülbelül 6 millió kat. hold volt művelésbe véve; holdankint 6.04 méter-mázsát számítva, az összes buzatermés 36.4 millió métermázsára tehető, ami a múlt évi 32.8 q-val szembeállítva 3.6 q javulást mutat.

Rozstermésünk gyengén közepes. Majdnem 2 millió kat. holdon 6.03 métermázsát véve holdankint, 11 és fél millió métermázsá-

számítható. A múlt évihez képest majdnem egy millió métermázsá emelkedést mutat.

Árpatermésünk egyáltalán nem felelt meg várakozásunknak. De éppen a száraz időjárás miatt szép fehér, serfőzésre alkalmas árpában nem szűkölködünk 1 millió 900 ezer kat. holdon 6.25 q véve holdankint, 11 millió 880 ezer métermázsá termett, ami a múlt évhez képest 1 millió 850 ezer q esökkenést jelent az árpatermésben.

A zab legtöbbet szenvedett a szárazság miatt. És ha tekintetbe vesszük, hogy a szárazság okozta takarmányhiány miatt sokfelé a zabot még zölden lekaszálták, nem csodálkozhatunk azon, hogy zabtermésünk mennyiségileg melyen a közepesen alul maradt és minősége sem kielégítő. Egy millió 860 ezer kat. holdon 5.33 q-t számítva holdankint, 9 millió 94 ezer métermázsá termett várhatunk, ami a múlt évi 11 millió 540 ezer q-hoz képest 1 millió 600 ezer q terméscsökkenést mutat.

A repestermésnek már az őszi időjárás ártott és így a termés kedvezőtlen volt.

Kukorica, burgonya és takarmányrépa a júliusi evőzésektől annyira megjavult, hogy szép termés várható belőlük.

Szőllő- és gyümölcstermés jónak ígérkezik, bár a körte, alma és diótermés csak egyes vidékeken felel meg a várakozásnak.

Vicinális a vármegyén.

Rendkívüli közgyűlés.

Zalaegerszeg, július hó.

(Saját tudósítónktól.) Folyó hó 14-én rendkívüli megyegyűlést tartott Zalavármegye törvényhatósága. A gyűlésen gróf Batthyány Pál főispán elnökölt.

Mintegy 140-en jelentek meg a gyűlésen, ami bizonyára annak a lelkes agitálásnak az eredménye, melyet a tárgyalásra kerülő napi ügyek érdekeltiségei a gyűlés előtt néhány nappal kifejtettek.

A gyűlés előtt az volt a vélemény, hogy a javaslat egyhanguan fog keresztül menni. De már a gyűlés teremben kiderült, hogy bizony vannak a vasutnak ellenzői. Az érdekeltek mindent elkövettek, hogy az ellenzőket leszereljék, ez azonban nem sikerült. Koller István, Udvardi Vince, Vizlendvay Sándor kijelentették, hogy ők a pótdadó fel-emelésébe még a vasut kedvéért sem mennek bele.

E véleményünkben azonban kisebbségben maradtak, mert kívülök még csak 6-an szavaztak a javaslat ellen. Sokan tartózkodtak a szavazástól, melynek eredménye: 72 mellette, 9 ellene.

E szerint a vármegye a nagykanizsa—letenye—alsólendvai és a pápa—sümegei vasut építési költségeire kilométerenkint előirányzott 600—600 koronát megszavazta. Az ehhez szükséges összeget 1 százalék megyei pótdadó emelésével fogják megszerezni.

Egy nap Keszthelyen.

Mit nekem ti zordon Kárpátoknak.
Fenyvesekkel vadregényes lája.

Ezt éneklé az Alföld halhatatlan költője. Volna bár égi nyuló tehetségem, én a te szépségedet zengeném honom büszkesége: szép Balaton. Mig az Alföld bájait csak a költő isteni tehetsége fedezi fel, addig a Balaton megbűvöl mindenkit, aki látásában elmereng. A te beláthatatlan, csillogó tükröd, a te méltóságos, regényes hegykoszorud, titkos madártársadalmat magába rejtő nádasaid, az alkony hűvösében kiinduló becsületes halásznép, gulyád, nyájad mind-mind gyermek-kori ismerősöm.

A Balaton gyöngye: Keszthely volt gyermek-kori játékaimnak és ifjúkori ábrándjaimnak színhelye. Emlékeim ide kötik a Balaton imádatát egész sirig. Ne is beszéljen nekem senki a Balaton somogyi partjáról. Hiszen onnan is csak a zalai part szép. Két fűrdője van a Balatonnak: Fűred, meg Keszthely. Fűredet a múlt emlékei, a szent nevek, a feudális Magyarországból megmaradt dzsentrí világ iránti kegyelet teszi elsőrangúvá. A somogyi partok fűrdői olyanok mint a nagykokás pepita öltözet: divatos, de hamar idejét mulja. Szépsége, létele időhöz van kötve, mulékony és nem klasszikus.

Hát Keszthely? Második vagy-e Fűredhez képest, vagy első. Második vagy, mert szerénység,

kiváló szépséged nem akar versenyre kelni a történelmi múlt a délnóval Balatonfüreddel. De mig ott egy hanyatló kornak imádása elégikusan érinti lelkünket, addig Keszthelyen a fiatalság bája a jövőbe vetett bizodalom a természetadta elragadó kiesség felemelő, üdítő hatással van a lélekre.

Akinek a kedélye bánattól terhes, itt a magyar tengerparton a végtelenségbe nyuló némaság az isteni gondviselés megnyugvásának balszámát csepegteti a fájó lélekre.

Nyüzsgő embertömeg sétál a Balatonparti sétahelyeken. Elegáns öltözekek, előkelő magatartás jellemzik a közönseget. De lehet-e másként ilyen parkban. Csodálatos mesés az a balatoni nedves párázattal telt óriási park, mely előttünk elterül. Beláthatatlan területen, izléssel gonddal készült növény-csoportok, művészi gonddal rendezett szabálytalanságok teszik e parkot változatosá, kedvessé. Ez a park dicsősége Keszthely városnak. Ilyent nem találni a Balaton mentén sehol. A közönseget érzi ezt öntudatlanul is, mert az egész fűrdői élet ide összpontosul; ez a szíve, a lélekzete, a közönsegetnek. A folyton érkező vonatok csak úgy ontják a vendégeket magukból. A mi Kanizsánk tanár világa is itt csillapítja le egész évben felkorbácsolt idegeit. A földkerekség legudvariasabb és legjebb kedvű szolgabírája is itt fiatalodik, hogy városunkban tovább szője kiapadhatatlan, derült tréfáit. Ott sétál a kedves triász (2 piarista tanár,

meg a szolgabíró) a parton. A zene szól a lélek gyögyul és észre sem vesszük, hogy a hűvösödő levegő az alkony homályát teríti a holdfényben csillogó Balatonra. A város eddig csendes volt. Most megindul a népvándorlás fel a város felé. A villamfényben uszó város mint egy kedves, takaros leányzó tűnik elénk.

A vacsora ideje elmúlt. Az ősi Amazon kávéháza megelégnél, nappal ugys üres a város, alig akad kávéházi látogató. Mesziről homályban mered ég felé a fejedelmi Festetics kastély.

Lassankint néma csend ereszkedik a városra. Hazamegyek. Egyszerre egy kis utcában szirénhangok ütök meg a füleimet. Vouz a hang, mint az őskori szirének éneke. Ah! egy egész csoport áll a nyitott ablak alatt, honnan a bűvös hangok beforják magukat az éji sötétbe. A hang ismerős. Mikor a tündéri melodianak vége, a künn álló hivatalos publikum tapsolni kezd; én még leglelkesebben velök. Mert megismertem a bűvös hangu tündért a szép Bodó Klárát.

Vissza, vissza, Keszthelyre. Extra Keszthely-nem non est vita, si est vita non est ita.

Kanizsai.

Egyhuzamban való tanítás a felső keresk. iskolában.

Nagykanizsa, július 19.

(Saját tudósítónktól.) A burgonya meghonosításának ideje jut eszünkbe. Az emberi butaság azt se akarta természeteni, mert hasznára vált, ellenben a dohány mérgéről ma sem tud leszokni, talán sohasé.

Szakasztott ilyen sorsa van az egyhuzamban való tanításnak. A szülők, a tanárok egyébről se beszélnek, mint magzataik elsatnyulásáról, idegességéről. A hírlapok folyton szidják az iskola mai rendszerét, egyre azt prédikálják, hogy az iskolában agyonnyomorítják a gyermek testét, lelkét. Tudja ez a szülő, a tanár, és mégis megmaradnak a régi rendszer mellett. Miért? Mert a kávéházi élet, az alsós partie a déli harangszó szerint van berendezve. Ettől pedig eltérni nem akarunk. Aztán meg úgy be van csontosodva az emberi butítási rendszer a társadalomba, hogy egykönnyen dehogyan tudna megválni tőle.

Felélős szerkesztőnk szállt síkra egy esztendővel ezelőtt az egyhuzamban való tanítás mellett. Egyik érett ésszel és nemes lélekkel megáldott főgimnáziumi tanár úgy nyilatkozott cikkéről, hogy minden alkalommal le kellene nyomtatni annak igazságát, hogy az emberi butaság kéréget feltörje és az okosabb meggyőződés anyagát oda beoltja. Történt is valami. A polgármester véleményt kért az iskolától, ahonnan kitérő válaszok érkeztek be. A gimnázium igazgatója pedig a szülők véleményét kérte ki és az eredmény majdnem kivétel nélkül az egyhuzamu tanítás mellett volt. De az úgy elaludt, mert nem halt meg, nem lehet agyonütni. Be fogják látni, hogy sem nem szükséges, sem nem hasznos, hogy az ember 12-ik, 15-ik, 18-ik évéig délelőtt meg délután terhelje agyát, untassa a lelkét, örölje idegeit sok olyan dologgal, ami sem a megélhetésre, sem a kedélyképzésre nem hasznos. Be fogják látni, hogy az emberi agyra ráerőszakolt idegen vélemény, nem tudás nemcsak hogy leperog onnan, hanem örö, romboló munkát végez az emberi idegrendszeren.

Addig azonban míg a sok tanácskozás eredményre nem vezetett, már kezd kibontakozni városunkban is a helyes irány.

A Felsőkereskedelmi iskoláról van szó, mely amugy is a gyakorlati élet iskolája, tehát a vezetősége, a főigazgató is többre becsüli az életet a theorinál.

A vall. és közokt. ügyi miniszter felszólítására az orsz. ipari és keresk. okt. tanács foglalkozott a kereskedelmi iskolák tananyagának és óraszámainak redukciójával. A heti óraszámot osztályonként 30—30 órában állapította meg, de úgy, hogy ezek d. e. 8-tól 1-ig legyenek megtartandók.

„A délutánok házi munkálkodásra, a nemkötelező tárgyak tanítására, üdülésre és a tornának heti 2 órában való kötelező tanítására fordítandók”.

Ez a kezdet. Reméljük, hogy főgimnáziumunk is követi a példát most, mikor a pénztintézetek is az egyfolytában levő munkaidő mellett foglalnak állást; a birói kar is szívesen látna annak megvalósítását.

Élősdiek a pénzületben.

Zugbankok, ügynökök, szédelgők.

Nagykanizsa, jul. 19.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti zugbankoknak huzzák a lélekharangot. A fővárosi rendőrség egy külföldi főkonzul feljelentésére megindította egy budapesti zugbankház tulajdonosa ellen a vizsgálatot, ki bűnössége tudatában börtön elől a halálba menekült. Az eset nyomán, a fővárosi lapok híradása szerint, erélyes vizsgálat indult meg a pesti zugbankok ellen.

A pesti bankszédelgők ügye nem is tartozna e lap keretében, ha nem tapasztalnók, hogy a nagy reklámmal dolgozó szédelgő pesti bankházak működése a vidékre el nem érne. Sajnos, itt is történnek esetek, melyek iudokolttá teszik a zugbankok elleni irtó hadjáratot. Az esetekben szereplő összeget nem rúgnak ugyan százezrekre, de mégis alkalmasak a vidéki kis iparos vagy földmives tönkre tételére. Az alábbiakban elmondunk egy-két esetet, melyről egy szakembertől értesültünk.

(Zugbankok.)

Tanyájuk a főváros. A pesti napilapok apró hirdetési rovata tele vannak hirdeteikkel. Huszonnégy óra alatt — így hirdetik — szereznek pénzt akár kezes nélkül is. Foglalkozás mellékes. A kölcsön kamatlába egy csekélylivel a hivatalos bankkamatláb fölött. A vidéki felet kívánatra költségmentesen felkeresik. Közvetítési díjat nem kérnek. Csak az információ, utánjárás és egyéb készkladásaik megtérítését kívánják. E hirdetési jelszavak papíron szépen festenek. A kölcsönre szorult lépze megy. Hisz az ajánlat oly kecsesgató, melyet még nagybankok sem nyújtanak. Csak a kölcsön folyósítása után veszi észre a szegény áldozat, hogy a kölcsönösszeg felét kapta kézhez, a többi elfogyott „bélyeg és közben járási költség”.

(Ügynökök.)

A pesti zugbankok méltó képviselői. A vidéken utazgatnak. Kültelki utcákból szedik az áldozatot üzletkötését általános elmékedéssel kezdi. A drágaságról beszél, melyet már „nem lehet kibírni”. Ennek egyedüli ellenszere — ugymond — a takarékoság. Ő tud erre egy módot. Ingyen, önzetlenül teszi, mert „vérszik a szive, ha a vidék nagy szegénységét látja. Végül a takarékoság egyedüli módját ajánlja — önzetlenül — sorsjegy vásárlást. Pénz nem kell hozzá részletre adja. Az áldozat nyakába sóz kétszáz korona összegű sorsjegyet. Akár 2 koronás részletre. A második részletet ingyen adja. Csak az első két évben kell minden hónapban pontosan fizetni, később nem. Az ajánlat kápráztató, az áldozat „beugrik az üzletbe”. Nem veszi észre, hogy az önzetlen ügynök legalább 15% -kal a napi árfolyam felett adta el a papírokat. Ez még hagyján. A törvény elismeri ezt. De sokkal szomorubb a dolog ama része, mikor a vidéki pasas a két év eltelte után nem küldi be a részletet. Hisz az ügynök mondotta „Ekkor már nem kell pontosnak lenni”. A részlet kimaradása után a zugbankhoz értesíti a vevőt, hogy a részlet elmulasztása miatt a részletív értelmében a betelítések elvesztek az ő, vagyis a bankház javára és az „üzlet” megszűnt ez által. Az áldozat naiv, tapasztalatlan. Szidja az ügynököt, ki őt becsapta, persze ő nem tudja, hogy az ügynök a bankház alkalmazottja.

Az ügynököknek van más fajta is. Némelyik, mint egy nagyobb vidéki takarékpénztár képviselője mutatkozik be és lehetetlen olesó százaléku jelzőkölcsönt ajánlj. Azt mondja: Én vagyok megbizva az intézet részéről a jelzőkölcsönök lebonyolításával Busás közvetítő jutalékok levonásával kapja meg a kölcsönvevő pénzét.

Egy újabb fajta az ügynököknek: a sorsjegy-ügynök. Működési tere a falu. A hiszékeny kiszagdának fejt telebeszéli milliós nyereményekkel. A gazda hisz neki. Vásárol tőle egy egész sorsjegyet, mert az ügynök azt mondja neki, a sorsjegy biztosan nyer, vagy ha nem, eladhatja a bankban. Nemrégiben egyik kanizsai intézetben akart eladni egy földmives egy ki nem huzott osztálysorsjegyet. Bámult, mikor kijelentették neki, hogy a sorsjegy nem ér semmit.

(Szédelgők.)

A pénzület legközönségesebb élődi alakjai ezek. Tettük már nem a jó erkölcsbe, hanem a

büntető törvénykönyvbe ötközik. Egyszerűen esalnak. A hiszékeny falusi népnek eladnak szines papírra nyomott sorsjegy prospektust — sorsjegy helyett. Előleget vesznek fel a hiszékeny emberektől az általuk eladott sorsjegyre, melyet azonban sohasem szállítanak. Az általuk ajánlott „pénzügyi transzakkció” vége mindig — az áldozat kifosztása. A közönség szegényli az esetet és elhallgatja, ahelyett, hogy a rendőrségen jelentést tenne.

Ezekben bemutatuk a pénzület néhány élődi típusát. Nem mondjuk, hogy minden pesti bankház, ügynök ilyen, de legtöbb. Élődi ügynökök ujabban a vidéken is szaporodnak.

Védekezés nagyon egyszerű ellenük Kertüni kell a velük való tárgyalást. Ha valamire szüksége van a kis közönségnek, keresse fel a Nagykanizsán székelő intézetek bármelyikét, hol sokkal előnyösebben megkapja kölcsönét, vagy bármit, mire szüksége van, mint zugbankházaknál.

A rendőrség is jól teszi, ha a pénzületet élődi csapatját figyelemmel kíséri. A kis emberek pedig óvakodjanak tőlük. Ha mégis becsapják őket, tegyenek azonnal feljelentést a rendőrségen.

HETI HIRADÓ

Egy „napi hír.”

A „napi hírek” az újság legolvasottabb részei. De a legfelületesebben is olvassák! Szinte átsiklanak rajtuk. És ez helyénvaló is! A napi híreket csak át-olvasni lehet. Igazán elolvasni nem. Mert ebbe az olvasásba bele szédülne az olvasó feje.

Ime egy napi hír: „A férj nem tudja itthon fenntartani családját és kivándorol szerencsét próbálni. A családját itthon hagyja. A szerencse azonban az idegenben sem szegődik melléje. Nemhogy családját segélyezni tudná, de a szerencsétlen ember maga is lerongyolódik. Elkieseredtségében azután hazajön, hogy legalább kedveseit viszontláthassa. De az éhes asszony a rongyos embert oly rosszul fogadja, hogy az efféletti bánatában öngyilkos lesz.”

Eddig tart a hír! Nem is jelentékeny. Mégis egész kis dráma. Vagy legalább is egy tökéletes jelenet. Két szereplő személye van, a férj és a feleség. A család és minden egyéb csak milic. A férfi rettenetes szomorú alak, az apa, aki szeretne és nem tud családjának kenyeret adni, a legszerencsétlenebb ember a világon. Hogy öngyilkos lesz e szegény „pechvogt”, az természetes. Önvádja mellett más bánatot nem tör meg az ilyen felzaklatott lélek. Az asszony már gonoszabb. Sőt gonosz. De nem abszolút vére. Ilyen személyeket már nem ír semmiféle drámáiról sem. Legkevésbé a legnagyobb drámáiról: az Élet. A jónak van rossz, a rossznak van jó oldala. Ez a feleség nem igaz, asszony. A férjrel való bánásmódja határozottan brutális. De azért van mentés. Ő is családost, el volt keseredve, pénzt várt es ehelyett rongyos férjet kapott. És talán körülötte sirtak az éhes porontyok? Hátha ezek végett gyűlölte meg a férjét?! A személyekkel tehát kész lennék. Most már ha mindenáron drámát akartam valami igazságra is kellene bukkanom. Az ügynövezett „drámai igazságra”.

Az is van! Fordítsuk meg a cselekményt egészen. Tegyük fel azt, hogy a férj nem rongyosan jön haza, hanem gazdagon. Nem ugyan aranyhintón, mint a mesében van, hanem pár ezer forinttal a zsebében, ami az ilyen szegény embereknél kincs, nagyon. Mit tett volna ekkor az asszony? A férje nyakába borul, össze-vissza öleli, esőkolja. . . Es elmondta volna neki, hogy hat év alatt, amíg távol járt, szívének minden dobbanása az övé volt, a férjé. És ha hozzátesszük, hogy a hat év alatt az asszonynak nem született gyermeke, lehetőleg gondját viselte árva családjának, sőt még szeretőket sem tartott. Ha ismétlem, a férfi pénzt hozott volna — és nem mutathatta volna ki az asszony a „foga-fehéret”, előtünk állana most egy „tökéletes feleség.”

Morált kérlek tőlem?! Instálom leírtam. Aki olvasni tud, elolvashatja a végső sorokból. (fr)

Fürdői epizód.

Szereplők: kanizsaiak.

Idő: vasárnap délután.

ELSŐ FEJEZET

Tikkasztó nyári hőség. A kaszinó nagytermében egymásnak hálgtól adott koncessio alapján kabát és gallértalanságban ütik az alsóst. Egyik asztalnál en deux járja. Az egyik egy kitarásával világrekordot elért kibic, a másik egy mindig jókedvű híres fosztogató, t. i. az en deux-ben. Órök titok marad, hogy ez nap melyik ütötte agyon a másikat; de a munka után azt az eszmét veti föl a kibicelésben elsősorú tekintély:

— Menjünk át Keszthelyre.

— Gemacht — mondja a jókedvű társ.

Azzal se szó, se beszéd, mennek ki a gyorsvonathoz.

MÁSODIK FEJEZET.

A jókedvű híres fosztogató udvariasan meggyejtet váltani mindkettőjüknek. Addig odaadja a kibicet tekintélynek übercüháját meg botját. Mivel azonban az idő drága, jó lesz kártyát keríteni valahonnan. Kitél mástól, mint a minden jóra való pipának Szepi barátjától, aki legjobb pipa az egész déli vasuti vonalon. Igen, de utas tervez, vonat végez.

Futty.

— Mehet!

A vonat indul. A kibicelésről világhírű ur a kupében két bottal, két übercüherral és — jegy nélkül néz ki a gyorsvonati ablakból lemaradt en deux barátjára.

Élkeseredésében mi telhetett tőle? Új jegyvet váltott a vonaton és 1 korona büntetéspenzt fizetett.

HARMADIK FEJEZET

Aznapi Keszthely városában, meg a Hulám előtt sétáló kanizsaiak el nem tudták gondolni, hogy a rekkenő melegben miért sétál az ismeretes kibic — két bottal és két übercühával.

— Esküvő Fischel Lajos nyomdatulajdonos július 15-én tartotta esküvőjét Bonyhádi Ida kisasszonnyal Fiumében. Az esküvőn Nagykanizsáról is többen résztvettek. Az új párt táviratilag számosan gratuláltak.

— A keszthelyi kiállítás. A Zalai Közlöny múlt száma illetékes helyről szerzett információ alapján már megcáfolta a sajtó ama híradását, hogy a keszthelyi kiállítás tervét végleg elejtették. Egyik munkatársunk előtt, ki Keszthelyen időzik, a kiállítás egyik lelkes kezdeményezője így nyilatkozott:

A valóság az, hogy az ideai szüktermés miatt a kiállítás rendező bizottsága nem tartotta célszerűnek, hogy már 1909. évben megtartsák azt, mert Keszthelyen emiatt előreláthatólag nagy drágaság következne be. A kiállítás ideje tehát 1910-re halasztódott. A kormánytól, vármegyétől, kereskedelmi és iparkamaráktól, Keszthely város közönségétől már akkora összeg szavaztatott meg a kiállítás céljaira, hogy a siker már eleve biztosítva van. Így annak elejtése megokolatlan és helytelen.

E nyilatkozatból látjuk — mint már megírtuk, — hogy a kiállítás tervét nem ejtették el, hanem az időpontot halasztották el

— **Halálozások.** Dr. Engel Sándorné halála a város közönsége körében mély részvételt keltett. Az általánosan megnyilvánult részvét tanujele annak a tiszteltnek és becsültnek, melylyel a társadalom minden rétegében a fiatalon elhunyt urnó iránt viseltetnek. A nagykanizsai társasélet mozgalmában Engel dr.-né mindig tevékenyen résztvevett. Kedden történt temetésén őszinte részvét kísérte korai sírjába. Neumann Ede dr. főrabbi megható beszéde és Kartschmaroff Leó főkantort gyönyörű éneke a könyvészig megillették a nagyszámú előkelő gyászoló közönséget. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Dr. Engel Sándor úgy a maga mint leánya Margit és az alulírtak nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejtethetetlen szeretettel felesége dr. Engel Sándorné szül. Weisz Clementine hosszas betegség után f. hó 12-én meghalt. A drága halott hült tetemei kedden f. hó 14-én délután 3 órakor fogtak az izz. temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni. Nagykanizsa, 1908. július hó 13-án. Áldás és béke hamvai felett! Weisz Adolf és neje, szülők. Práger Adolfné, Weisz Tivadár, Weisz Felix, Dr. Schwarz Adolfné, Honig Albertné testvérei. Eugel Gyula, Engel Szerá, Fabri Manó, Honig Albert, Práger Adolf, dr. Schwarz Adolf, Spitzer Sándor és neje zirtes Sándor és neje, Weisz Tivadár, sógorok és sógorok.

Nyuvócs Nándor a letenyei járásbírószék vezetője szívvelhűdéssel hírtelen meghalt. Az elhunyt a letenyei társaséletnek érdemes tagja volt. F. hó 16-án temették nagy részvéttel. Nagykanizsáról résztvevett a temetésen Závody János Albin kuriai bíró, a nagykanizsai kir. törvényszék elnöke és Knorr Kálmán kir. törv. bíró.

A bírák titkos minősítése. A Jogtudományi Közlöny július 10-iki számában dr. Degré Miklós a zalaegerszegi kir. törvényszék elnöke érdekes cikket írt a bírák titkos minősítéséről, melynek eltörléséről, mint írja, illetékes helyen fontos nyilatkozatot tettek. A vezető helyen közölt cikk részletesen ismerteti az e téren eddig fennállott vizsás állapotot, mely a hivatal főnökökre is sokszor kellemetlenséget hozott. A cikk részletesen foglalkozik azokkal az intézkedésekkel, melyeket a titkos minősítés eltörlésekor be kell hozni. A titkos minősítés eltörlésével egyidejűleg, mondja a cikk befejező soraiban, a bírói minősítésnek kötelessége kiveendő a közvetlen főnökök kezéből.

— **Kinevezés.** Kengyel István esakornyai postagyakornokot posta- és táviratbiztosító nevezte ki a posta- és távirat igazgató.

— **Szabadság.** Farkas Ferenc rendőrkapitány visszaérkezvén szabadságáról, hivatalát átvette. — Deák Péter rendőrkapitány e hó 21-én, Bay György aug. 2-án kezd meg szabadságát.

— **Csány szobor.** A Magyar Páns eddigi gyűjtésének eredménye mintegy tizenhetezer korona. Laptársunk állandó lelkesedéssel agít a szép eszme érdekében.

— **Doktor avatás.** ifj. Hos Józsefet a bécsi Augustinäum növendékét hittudományi doktorrá avatták, ifj. Hos József nagykanizsai szülők gyermeke. Főgimnáziumi tanulmányait Nagykanizsán végezte jeles eredménnyel.

— **Katonazenekar Nagykanizsán.** A 20-ik honvédegyezred ezredgyakorlata alkalmából a székesfehérvári honvédenekar Nagykanizsára érkezett. A zenekar már több nyilvános hangversenyt rendezett. Ma este a Szarvas étteremben játszik, holnap térzene lesz, szerdán este disztakarodó.

— **Népmagyarosítás.** Kohn Imre keszthelyi hivatalnok nevét Kardos-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

— **A késedelmes Központ.** Egyik olvasónk, ki telefon előfizető, azzal a panasszal fordult hozzánk, hogy a nagykanizsai telefonközpontban szolgálatot teljesítő tisztviselők nagyon késedelmesen kapcsolnak. Tudva azt, hogy a nagykanizsai városi postahivatal főnöke Sommer Nánán főfelügyelő mily példás rendet tart a postahivatalban, a panasz meglepett bennünket. Ép ezért illetékes helyen érdeklődtünk az ügy iránt, honnan a következő értesülést kaptuk: „Tény, hogy a kapcsolás nálunk nem a leggyorsabban megy. Ennek oka azonban nem a szolgálatot teljesítő 2 hivatalnok az oka, hanem mert Nagykanizsa város telefonbeszélgetési forgalmát a jelenlegi módon jobban lebonyolítani nem lehet. A telefonbeszélgetések száma ugyanis annyira megszorodott az előfizetők számának emelkedése folytán, hogy a forgalom lebonyolításához két tisztviselő nem elegendő. Három tisztviselőt abba a szűk helyiségben szolgálatra berendelni lehetetlen, mert ez a készülék teljes átalakítását igényelné, ami jelenlegi helyén nem lehet. E nyilatkozat is igazolja az új postapalota építésének sürgetését.

— **Katasztrófák színhelye** volt legutóbb a főváros s a vidék. Tuztengerben, vagonok romjai közt számos ember lelte halálát Bármily megrendítőek is ezek a szerencsétlenségek, mégis milyen jelentéktelen eseményekké törpültek ha áldozataik számát összehasonlítjuk az emberek ezreivel, akiknek élettragédiáját az idegesség és az ebből keletkezett betegségek okozzák. Pedig ha elolvassuk az „Értekezés a villamos gyógyomódról” című könyvet s annak tanácsait megfogadjuk, legrövidebb idő alatt a gyógyulás útjára térnénk. Fentemlített könyvet ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek az Elekto Vitalizer Orvosi Reudelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. félemelet 50. sz.

— **A méneskatona újabb bűne.** Fábán József palini méneskatona, mint egyik múlt számunkban megírtuk, Kotorban egy szekrényt feltört. Most újabb feljelentés érkezett. Ugyanis még pincét is feltört, ahonnan nagymennyiségű húst lopott el. A vizsgálat ez irányban is megindult.

— **Gázol a vicinális.** Eddig a vicinálisok csak a viclapokban szerepeltek. Most azonban egy hozzánk közel fekvő vicinális vonal bekerült a „véres rendőri riport” reszortjába. Turje és Eötvös állomások között történt f. hó 16-án délelőtt egy kavicsal telerakott vonat a pályán dolgozó munkások közül kettőt elgázolt, kék meghaltak és négyen súlyosan megsebesítettek. A vizsgálat megindult.

— **„Koszoruk mellőzése kéretik.”** A gyászjelentések stílusztikája szerint a mi nyelvünkön így szokás kifejezni a gyászoló családoknak azt a szerény óhaját, hogy az elhunytak ravatalát ne halmozzák el virággal. Hogy mik az okai ennek a kívánságnak, azt se nehéz kitalálni. Mindenekelőtt talán a gyászunk komorságával nem is fér egészen össze a virágpompa. A gyász a maga egyszerűségében imponáns, nem pedig ha koszoruk és virágok teszik illatosá és tarkává, aztán egy másik oka is lehet, hogy a virágok eltakarítása sok időt, durva munkát vesz igénybe, kézműves munkát, kapkodást, ami szintén ront a temetés egyszerűségén. No és legvégből okosság is van benne, mert csakugyan kár fonnyadó virágra költeni, amikor a koszoru árán szenvedő eleveken lehetne segíteni, amit pedig az elhunytak igazán nem vehetnek rossz-réven. Nálunk is kezdenek megbarátkozni a koszoru megváltás gondolatával — persze nem a holtak, akiknek mindegy, hanem az élők — Franciaországban azonban már egészen meghonosodott az a szokás, hogy a virágpompa ne kísérje utolsó útján a holtat. Egy könyv: ez is elég, sőt több, mert megsíratni valakit mégis csak nehezebb, mint virágot vásárolnia ravatalra... Szóval a halotti koszoru, a virágos ravatal divjától multa. Az izlés örül rajta, hogy így van, de hajh, másképp gondolkodnak azok, akiknek mestersége volt, hogy koszort kössenek a mások sírjára.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**
cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű
utánzatoktól **tévuira** vezetni.

— **Nagy tüzi lárma.** F. hó 14-én délután Nagykanizsán a tűzoltók vészjelző trombita hangjai verték fel a város csendjét. Valósággal özönlött a nép a tűzoltók után, míg kiderült, hogy csak két sor deszkakerítés égett le pajkos gyermekek gyújtogatásai miatt a Herceg Strattmann majorjában. A tűzoltóknak semmi dolguk sem akadt, mert eloltották a majorbeliek.

— **Újra betiltott népgyűlés.** A nagykanizsai szociáldemokrata párt e hó 19-én népgyűlést akart tartani a következő tárgysorral: A kormány politikája, elméi és lakás uzsora. A rendőrség nem engedte meg a népgyűlést.

— **Műhímező Nagykanizsán.** Pollák Szidi, kinek Nagykanizsán hímező-intézete van, elvállal mindenemű streifhímzéseket, monogramokat, valamint e szakmába vágó dolgozatokat a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, jutányos árak mellett. Nagykanizsa, Csányi-ut 3. szám.

— **Gyilkosság.** Bárdos János kereszturi gazda rossz viszonyban élt lakójával Papp Józseffel. F. hó 10-én korán reggel, amint hazaérkezett Papp, az előtte való nap megkezdett civakodást folytatni kezdtek. E közben a házigazda hasonnevű fiával úgy megszurta lakóját, hogy az azonnal megérkezett orvos, csak a halált konstatálhatta rajta. A gyilkos apát és fiút letartóztatták.

— **Leánykereskedés.** Az utóbbi időben — szomorúan érdekes jelenség — valahányszor valamely fővárosi vagy vidéki lapban hír jelenik meg a leánykereskedésről, Nagykanizsa neve legtöbbször szerepel benne. Valóban derék munkát végezne rendőrségünk annak kiderítésével, kiknek köszönhetjük ezt a hírnevet, amelyből azt hisszük, nem kér a város közönsége. A napokban is azt olvastuk a „Magyarország”-ban, hogy Zakariás István határrendőrségi felügyelő a Nagykanizsáról Bécsbe induló vonaton letartóztatott egy leánykereskedőt, ki két fiatal leányt szállított. Tíz napi elzárás és 200 korona pénzbüntetés lett jutalma. Allítólag ennek az esetnek végszámai is városunkba nyulnak.

Budapestben is elítéltek egy leánykereskedőt. Neumann Mórnak hívják, ki többek között Nagykanizsáról is tartott „üzleti összeköttetést”.

— **A megbüntetett pénzügyőr.** Veszelák Náudor nagykanizsai p. felvigyázó Turek Gézánál hivatalos kiküldetésben járván összeveszett vele. Turek feljelentette Veszelákot, mert kardjával őt megsebesítette. A kir. törvényszék a felvigyázót 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Vöröskakas Galambokon** Óriási tűz pusztított az elmúlt napokban Galambok községben. A tűz a legveszedelmesebb helyen, ahol legtöbb a szalmafedeles ház van, keletkezett. A tűz tovaterjedését a nagy szél miatt nehéz volt meggátolni, s gazla minden épülete, a község 3 bikája a tűz martalékvá vált. Az épületek biztosítva voltak.

— **Varró és hímező tanfolyam.** Egy új tanfolyam alakul a varrás- és hímezés tökéletes elsajátítására a nagykanizsai állami elemi leány iskolában. Dacára annak, hogy a közönség nagy része a városból távol van, mégis számosan keresik fel ezen figyelemre méltó tanfolyamot s még többen vannak előjegyezve. A tanfolyam 5—6 hétig tart s ezen idő alatt a varrás- és hímezésben oly jártasságot szereznek az oda járók, hogy akinek szükségük van rá — még kenyérszerzésre is használhatják. Akiknek pedig erre szükségük nincs, azoknak kellemes otthoni szórakozás lehet ez, s nem lesznek kénytelenek a boltokban idegen árukat pénzt adni. Tekintve, hogy mily nemes a cél: az új ipar meghonosítása: s hogy a tanfolyam vezetője mily buzgón tölti be hivatását, minélfogva az eredménytelenség ki van zárva, az

egész tanfolyam díjtalan. A tanfolyamot, melyet a nagykanizsai Singer varrógép cég tartja fenn, számtalan hozzátért meglátogatta s nagy meglepéssel omlékezik meg az elért sikeréről.

— **Pagliano-Sirup:** Az egyedüli valódi, világos kék Girolamo Pagliano védjeggyel ellátott Pagliano Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztítószer, Pagliano Sirup folyékony és poralakkban 1838 óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kifűnő, orvosi rendelésre enyhén működő hashajtószer, mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Flóreny (A 43.) fia Pandolfini.

— **Amateur-fényképezésnek!** Általánosan elismert kifűnő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A* cégél (Tuchlauben 9, cs. kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletág alapítotott 1854-ben.

Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a cég.

Selkeo — és „Henneberg”
Kockás — selyem 60 kr.-tő
Néiro — feljebb, bír-
Armure — mentes és vá-
mentesen. — Minta postafordultával. — Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seldenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Egyletek.

(—) **A nagykanizsai kereskedő ifjak önképző egyesülete** által rendezett nyári multság mintegy 100 koronát jövedelmezett, melyet az egyesület kebelében fennálló szaktanfolyam céljaira fordítanak.

(—) **A szepetneki polgári olvasóközösség**, mely a német ajku községben szép missziót teljesít, e hó 11-én tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök Dobrovics Milán orsz. képviselő, alelnök — igazgató Tóth Albert, jegyző Matos Béla, pénztáros Fuchs György. Választottak még 8 tagu igazgató választmányt.

( ) **Egyleteink figyelmét** — több esetből kifolyólag — felhívjuk ama körülményre, hogy az egyesület beléletében történt közérdekű eseményekről csak akkor közölhetünk tudósítást, ha arról bennünket értesítenek. A közleményeket szerkesztőségünk címére vagy a kiadóhivatalba, itj. Wajdits József könyvkereskedésébe kerjük leadni.

Közgazdaság.

A Barcs-pakráci vasut r. t. rendes évi közgyűlésén lovag bárdányi Brám Miksa min. tanácsos elnökölt. A kormány képviseletében Képpesy Árpád osztálytanácsos volt jelen. Az igazgatóság jelentéséből kiténik, hogy a vasut bruttó-jövedelme a múlt évben 1.137.894 (+64.955), az üzemi kiadásai 812.019 (+126.308) K-t tettek és így az üzemi felesleg 325.875 (—61.352) K volt. A déli vasut szerződés szerű járuléka 574.124 K volt az előző évi 212.772 K-val szemben. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényeket megadta és az igazgatóság meg felügyelő bizottság eddigi tagjait újból megválasztotta, mire a közgyűlés az elnök élénk élettelisével ért véget. A közgyűlés után az igazgatóság alakult meg és elnökké lovag Brám Miksa, újból megválasztatott

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványszámát.

Az első félév tőkemozgalmái a megyében. Az elmúlt félév tőkemozgalmái Zala megyében normálisak voltak. Új takarékpénztár csak egy létesült a megyében: Tapolca székhelyvel. „Tapolcai gazdasági takarékpénztár” címmel. Alaptőke emelés egy intézetnél volt, a „Néptakarékpénztár” rt.-nál Nagykanizsán. Új részvénytársaság alakult Csáktornyan, melynek ügyköre gözmalom és villamostelep. A kakonyai sertéshizláló r. t., mely a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár Nagykanizsa védőszárnya alatt alakult volna, nem jött létre, mert az érdekeltségnek nem sikerült a hízaló részére külön állategészségügyi körzetet — készközölni. A 10 százalékos befizetést a részvényeseknek visszafizették.

Új gyógyintézet Budapesten. Budapesten, mint a Magyar Pénzügy írja, Budapest-svábhegyí fizikai és diétikai gyógyintézet rt. céggel, a Pesti magya kereskedelmi bank égisze alatt 1 1/2 millió K. alaptőkével új részvénytársaság van alakulóban, mely a Svábhegyén, a Nemes-féle telken szanatóriumot és szállodat építene. Az alapítók élén Zichy Aladár gróf áll, ki a Pesti kereskedelmi bankkal banküzleti összeköttetésben van.

A győri cipészkiállítás és kongresszus. A Győrtől az évi augusztus hó 15-én megyülő országos cipészkiállítás iránt országoserte nagy érdeklődés nyílvánul, a cipész szakkörökben. Az eddigi részvételi bejelentések már is jóval felülmúlják a pécsi kiállításon résztvevő kiállítók számát. Az előkészítő bizottság, hogy a kiállítás minél impozánsabb legyen, július 31-ig meghosszabította a jelentkezés záróidejét. Az ugyanakkor, a kiállítással kapcsolatosan tartandó VII. orsz. cipészkongresszusra is javában folynak az előkészületek. A kongresszusra képviselőiket bejelentették eddig a következő ipartestületek: Pécs, Brassó, Szombathely, Kispeszt, Balassagyarmat, Kolozsvár, Zombor, Zalaegerszeg, Nyiregyháza, Fortó, Szt. Miklós, Kaloosa, Sopron, Trencsen, Felső-rajk, Dobracen, Székesfehérvár, Kassa, Szabadka. A kiállításon való részvételüket bejelentették eddig 290-en az ország minden részéről. Nagykanizsáról Miltényi S. fia cég

A soproni kereskedelmi és iparkamara közleményei.

— Hivatalos rovat. —

Hirdetmény.

A zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet a pécs — varasdi állami közút letauvei átkelési szakaszán levő 37. számú hid újból építése tárgyában. A költségvetési összegből az alépitményekre 16.970 korona 81 fill., a vasszerkezetre 8208 K esik. A versenytárgyalás 1908. évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 11 órákor fog megtartatni, a mely időpontig az ajánlatok okvetlenül benyújtandók. A részletes feltételek a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatalnál tudhatók meg. 6393/1908. számú hirdetményünk módosult, amennyiben a m. kir. honvédség zab, széna, tűzifa és kőszén szükségletének a szállítása iránt a versenytárgyalást Pápa (Pápa és Zalaegerszeg állomások számára) nem folyó évi július hó 25-én hanem július hó 27-ikén délelőtt 9 órákor fog megtartatni.

A soproni kereskedelmi és iparkamara közgyűlése, Spiegel Siegfried kamarai alelnök indítványára kimondotta, hogy 1911-ben az önálló magyar jegybank felállítását szükségesnek tartja. Elhatározta továbbá, hogy Wekerle miniszterelnököt felkéri, hogy Heinrich Frank Söhne „külföldi” pótkávégyár céget tiltsa el a magyar címer használatától, mert ez a közönség félrevezetésére alkalmas. A kamara e határozatát hasonló határozat hozatala végett megküldi az összes magyarországi kamaráknak és kereskedelmi testületeinek.

Találmányok

6559|1908. A Nezsider, Sopron, Szombathely, Nagykanizsa, Kőszeg, Kismarton állomásokon elhelyezett cs. és kir. katonai csapatok és intézetek részére az 1908 évi szeptember hó 1-től 1909. évi augusztus hó 31-ig terjedő időn át szükséges szén, szalma, tűzifa és kőszén szállítására július hó 13-án Pozsonyban (Nezsiderre nézve), július hó 30-án Sopronban (Sopron, Szombathely, Nagykanizsa, Kőszeg, Kismarton) nyilvános írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Az ajánlatok mindenkor legkésőbb a tárgyalás napján délelőtt 10 óráig nyújtandók be. A részletes hirdetmény és föltételi füzet kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető.

IRODALOM ÉS MUVÉSZET.

A színházi hétről.

A Károlyi család jutalomjátékául Kövessynek a Vigécek című darabja került nagy érdeklődés mellett színi. Ez előadásán meglátszott az a rokonszenv, melylyel a közönség a Károlyi család iránt viseltetik. Mintha mindenki meglegedett árcsal várta volna kedveltjeinek színrejövetelét s különösen a kedves kis Ibolykát, aki gyermek volt, mikor itt először fellépett és alig pár év alatt kellemes modoru, vidám színésznővé vált — előttünk. Gyönyörű ajándékokat kapott megjelenésekor. Fehér és Károlyi L. az útletember mintaképét mutatták be, míg Károlyiné kifogástalanul hízeltett férjének Heltaynak, aki ügyes alakításával az egész előadás alatt derült hangulatot tartott fenn. Francia Amália kis feladatát elég ügyesen oldotta meg. Virányi fellépése elején hangjával és játékával jó hatást tett a közönségre, de később ellapult előadása. Fannija (Parlagi) megkapó játékaival s szép hangjával ezuttal is brillirozott. — Pintér jó vigé volt.

Premier is volt a múlt héten. Lehar Három feleségének volt a bemutatója. A közönség csekély számban jelent meg. Parlagi Kornélia (a feleség) ritka kedvességgel játszott s Pintér, a kikapós férj, szintén rendkívül jól alakított. Fehér és Heltay természetesen részesei.

A színtársulat primadonnájának, Parlagi Kornéliának jutalomjátéka volt szombaton. Strausz egyik jól sikerült operettje a Milliárdos kisasszony került ezuttal színi. Az aréna teljesen megtelt olyannyira, hogy már az estéli pénztárványtáskor alig lehetett jegyet kapni. A közönség — ugy látszik — honoráltni akarta Parlaginak ama fényes teltségét, mely immár hatalmába kerítette a színházba járó publikumot. Zúgó tapsvihart fogadta fellépésekor és elhalmozták virágokkal. Bájós játéka és énekszámai valósággal elbűvölték a hallgatóságot. Hajagossal a duett szintén jól sikerült. Szőke Gizi játéka nagy haladást láttunk. Berck hangjával a régi, kitűnő volt. Heltay és Virányi is segített a sikerben.

Kisfaludi Jenő

(*) „Vasárnapi Ujság” július 19-iki száma első helyén a most már végérvényesen lebontásra ítélt Nemzeti Színházat mutatja be mai, a 40-es és a 60-as évekbeli formájában. Közül még érdekes képeket virággal díszített budapesti erkélyekről és ablakokról. Pörge Gergely rajzait a most már megszűnt váci-uti zsidó temetőről, divatképeket, nyári saison-képeket stb. Szépirodalmi olvasmányok: Krudy Gyula regénye. Farkas Imre és Fodor Viktor verse. Szűts Dezső elbeszélése. Fogazzaro olaszból fordított regénye. Egyéb közlemények: dr. Oláh Gyula szabadságai címet viselő emlékezése a vörös-sapkásokról, Bryan amerikai elnökjelölt és Szalay Péter államtitkár arcképe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyeddévre négy kor.

Vasutas gyűlések Nagykanizsán.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa, július 20.

Nagykanizsa város vasárnap magára vonta a magyar vasutasok érdeklődését. Itt tartotta értekezletét a Vasutas Szövetségben levő déli vasuti kerületek összessége, hogy mint eddig, úgy ezután is Nagykanizsa vigye a vezető szerepet a déli vasutasok mozgalmában.

A soproni kerület adott tápot a mozgalom felszínre kerülésének.

Már napok óta mondták a nagykanizsa déli vasutasok, hogy a gyűlés izgalmas lesz. Ez azonban nem következett be. Nyugodtan, mint mondani szokás, méltóságteljes tónusban folyt le a gyűlés.

A felszólalók többje rámutatott arra, hogy a követelésekben mértéket kell tartani, számolni kell a társaság pénzügyi helyzetével. Voltak olyanok, kik a gyűlés határozataival nem voltak megelégedve, nem tartották eléggé radikálisnak, ez a csoport azonban kisebbségben maradt.

A gyűlés lefolyásáról következő tudósításaink számolnak be:

A vasutas szövetségek gyűlése.

Vasárnap délután fél 3 órakor tartotta Nagykanizsán a városháza dísztermében gyűlést a „Magyar korona országnak vasutas Szövetsége” kebelébe tartozó déli vasuti kerületek összessége. A gyűlés fontosságát igazolja, hogy azon megjelent a kormány képviselőiben Uray Zoltán, m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő. Megjelentek továbbá a Vasutas Szövetség központja részéről: Krammer Gyula ügyvezető alelnök, Lorber József titkár; a déli vasut összes kerületi egyenkint mintegy 40 taggal, összesen körülbelül háromszázán. A vasuti szaklapok, a fővárosi és vidéki lapok, valamint az összes helyi lapok képviselői megjelentek a gyűlésen.

A rendőrhatságot Deák Péter főkapitány képviselte, ki a gyűlés előtt és a vezetőket előtt kijelentette, tekintettel arra, hogy a gyűlést nem alapszabályszerű időben hívták össze, a gyűlés határozatokat nem hozhat, hanem csak megállapodásokat.

A gyűlésen részt akartak venni a vasuti munkások szövetségének tagjai is, mit azonban a rendőrfőkapitány nem engedett meg.

A gyűlés a következőkben folyt le:

Rosenheim Samu, a nagykanizsai kerület elnöke üdvözölte a megjelenteket és felszólította az értekezletet elnökválasztásra.

Egyhangulag őt választották.

Rosenheim az elnöki széklet elfoglalva, üdvözölte a kormány, az osztrák szövetség és a sajtó képviselőit. Rövid beszédben beszámolt arról, mi hozta őket össze. A gyűlés célját abban látja, hogy a budai sérelmes határozatot orvosolják, az ellen tiltakozzanak és ragaszkodjanak az ismert február 9-iki nagykanizsai memorandumhoz. (Helveslés). A budai határozat sikertelenségét, Vonyafka Károlynak működését ismertetni, feleslegesnek tartja. Köztudomásn, hogy a budai határozat merő képtelenség, erre a budaiak illetékesek nem voltak és ezt teljesíteni a déli vasut igazgatóságának nincsen módjában. Különben ennek teljesítésével a sérelmek orvosolva nem lennének. Foglalkozik a Szövetség hivatalos lapjának június 28-iki számában megjelent vezércikkével, melyet a gyűlés helyeslése közepette károsnak jelentett ki, mert a kedélyeket csak izgatta Kéri a tagok komoly

irányú, higgadt viselkedését, mert ez méltó a déli vasutasokhoz. A felszólalókat kéri, hogy Strém Ignác jegyzőnél jelentkezzenek.

Strém jegyző (Nagykanizsa) felolvassa a soproniak ismert határozatát.

Ezután következtek a felszólalások.

Authoried, a soproni kerület elnöke ismerteti a soproni határozat előzményeit. Indokolja, hogy a soproni kerület miért nem fogadta el a budaiak mozgalmára érkezett választ. Hangsúlyozza, hogy bár a Vasuti Szövetség vezetőségének legutóbbi magatartásával nincsenek megelégedve, a soproniak közül a Szövetségből senki nem lépett ki és nem fog kilépni, mert benne találják ügyük hivatott védelmezőjét. Kéri a soproni határozat elfogadását, melyben követelik a fizetésrendezés végrehajtását, a szolgálati és illetmény szabályozását és a mellékilletmények rendezését. A határozat azt is mondja, hogy a déli vasut igazgatóságában hiányzik a kellő belátás az alkalmazottak kívánásainak méltánvos megértéséhez.

Rosenheim elnök az indítvány utolsó részét kihagyni ajánlja.

Buchwald Ernő (Siófok) ellene van a határozatnak. Egy új határozati javaslatot terjeszt be, melynek lényege, hogy az osztrák vonalon beálló közeli fizetésrendezés magával hozza a magyar vonal alkalmazottainak fizetésrendezését is a déli vasut 1907. évi október 19-iki közövénye értelmében. Végrehajtott bizottság választását ajánlja hosszú indoklással.

Elnök többször félbeszakítja.

Hadácsi (Nagykanizsa) Nem fogadja el Buchwald indítványát. Ragaszkodik a február 9-iki határozathoz, melyet esetleg javítani lehet. Súlyt helyez a pragmatika életbeléptetésére.

Winkler Nándor kerületi elnök (Székesfehérvár) hosszas, helyesléssel fogadott beszéde végén a következő 4 pont elfogadását kéri:

1. Mondja ki az értekezlet, hogy a tagok a Vasutas Szövetség tagjai maradnak.

2. Helytelenítse a központi vezetőségnek legutóbbi magatartását.

3. Hívja el a budai kerület igazgatóit.

4. Záros határidő alatt választást kér a február 9-iki memorandumra.

Krammer Károly a Vasutas Szövetség ügyvezető alelnöke védi a megtámadott vezetőséget. A Szövetség lapjában megjelent cikket részletenkint magyarázza és kijelenti, hogy a cikk esetleg nem szolgálta azt a célt, melyért íródott, azonban védi a cikk intencióit, melynek félre magyarázását a rossz mondatszerkezetben találja (Nagy zaj Derűtség?). Védi a központot ama vád ellen, mintha lanyha munkást fejtene ki.

Baron (Buda) védi a budai kerületet és erős szavakkal kikelt a központi vezetőség ellen.

Halász (Székesfehérvár) azt mondja, hogy a D. V. a szervezett vasutasokat támogatja, őket nem.

Molnár József (Bárcs) hasonló szellemben beszél, mint Halász és kijelenti, hogy ha a Szövetség érdekeit nem képviseli elég erősen, akkor kénytelenek lesznek oda menni, ahol a védelmet megtalálják.

Buchwald javaslatát visszavonja.

Uray Zoltán főfelügyelő Winkler újabb beszédére reflektál és kijelenti, hogy a gyűlés komoly lefolyását, mely alapszabályszerűen folyt le, illetékes helyen tudomásra juttatja.

Tarján (Nagykanizsa) felszólalására Molnár kijelenti, hogy beszédével nem fenyegetni akart, csupán a hangulatnak öhajott kifejezést adni.

Ezután Authoried beszélt Vonyafka ellen.

Egy marburgi kiküldött németül tolmácsolta az ottani kártársak üdvözlését.

Miután a soproni határozatot az elnök módosításával, valamint Winkler és Molnár javaslatát, mint megállapodást elfogadták, két üdvözlő sürgöny felolvasása után a gyűlés véget ért.

Munkatársunk beszélgetést folytatott egy budapesti déli vasuti főtisztviselővel ki a következő nyilatkozatot tette:

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarokhögés, skrofulózis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Rágható orvosi rendelésre a gyógyszerintézetben. — Árs évfolyamát 4.— koronára.

Nem igaz a lapok ama hite, mintha mi passzív rezisztenciára készülnénk. — A Déli Vasut tisztviselőinek higgadtabb csoportja őszintén megvalva nem helyesli a passzív rezisztenciát. — Emez álláspont nemcsak a közérdek megóvása szempontjából helyes, hanem, mert a passzív rezisztencia kétélű fegyver mely elsősorban az azt használó felet sebezheti meg. Csak rosszakarat mondhatja a D. V. igazgatóságáról, hogy szűkeblő, mert igenis sokat tett az alkalmazottak érdekében az utóbbi években. Természetesen mindent egyszerre nem adhat meg, mert egy részvénytársaságnak mindig számolni kell jövedelmi forrásaival. Egészen más a Máv. helyzete. Az ha szükség van rá fedezetet talál más, nem a vasutaknál befolyó jövedelmekben. A D. V. magánvasut, jövedelmét csak ez képezi, melynek fokozása nem tőle függ, ha csak nem a szállítási tarifák emelésével akarja ezt elérni, ami azonban sok nehézségbe ütközik.

Ebből a nyilatkozatból láthatjuk, hogy ennek az ügynek is két oldala van. Még a tisztviselőknél is más és más az álláspontja. Mi azonban reméljük, hogy kölcsönös jóindulattal — ami a D. V. igazgatóságában meg van — sikerülni fog eme legujabb mozgalmat békés uton megoldani.

Vasutasok szervezetének gyűlése.

A vasutasok orsz. szervezetének déli vasutas csoportja délután 4 órakor tartotta gyűlését a Gőzfürdő vendéglő kertjében. Varga Kálmán elnököl. Cservenka Miklós, a központ másodtitkára egy óráig tartó beszédben ismertette a szervezet álláspontját, melynek tagjai legtöbbször munkások. Beszédét nagy helyesléssel fogadták. Utána Faragó Dezső, a „Magyar Vasutas“ szerkesztője tartott lelkes hangú beszédet. Résztvettem — ugymond — a szent koronások gyűlésén és mondhatom, a gyűlés nem volt izgalmas, lelkes hangulatu: halotti tor volt ez. — mondotta a jelenlevők zajos derűsége közepette. Beszélte még Fellner Béla, a központ másodelnöke. A gyűlés rendben folyt le.

Nyiltter.

Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható árnagykereskedésekben vagy a Sénye-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

UJDONSÁGOK.

Kinevezés.

A pénzügyminiszterium vezetésevel megbízott miniszterelnök, mint a hivatalos lap vasárnapi száma közli, Kádár Ignác zalaegerszegi pénzügyi titkár és Balassy Miklós zalaegerszegi pénzügyi titkár pénzügyi igazgató helyett jelenlegi állomáshelyükön pénzügyi tanácsosokká véglegesen kinevezte.

Halálozások.

Kuhár Ferenc m. kir. posta és táviró lőtiszt hosszas betegkedés után tegnap délelőtt Nagykanizsán meghalt. Az elhunytban Tandor budapesti műegyetemi tanár sógorát gyászolja.

A nagykanizsai I. és II. számú posta- és táviróhivatal tisztjei Kuhár kántársuk emlékére a helybeli népkonyhánál 100 koronás alapítványt tettek.

Rusznay János, nyug. posta és táviró tiszt f. hó 19-én 63 éves korában elhunyt. Temetése 21-én d. u. 4 és 1/2 óraker lesz.

Krauth Samu nagykanizsai pékmester 70 éves korában elhunyt. Vasárnap délután temették. Az elhunytban Krauth Margit a Zala megyei gazdasági takarékpénztár tisztviselője édes atyját gyászolja.

A kiskanizsai iskolaépítés.

A városi tanács a legutóbbi képviselőtestületi ülésen javasolta, hogy az új kiskanizsai iskolát a templom téren, mint legalkalmasabb helyen építsék fel. Faics Lajos városi képviselő e terv ellen felszólalt és az új iskolát a Sormási utra kívánta, mely hely, mint értesülünk Kiskanizsa végén egy korcsma közelében fekszik. Az ügyet visszautasították a tanácshoz. A három népközlői igazgató gyűlést tartott ez ügyben és kimondták, hogy ők ragaszkodnak a Templom téri helyhez, mely a tanulók, a tanítók és az igazgatói felügyelet szempontjából a legmegfelelőbb. Szalay Sándor igazgató, városi képviselő ily értelemben felelbezt a megye törvényhatóságához.

Lengyel cég fizetésképtelensége.

Röviden megemlékeztünk arról a nagy fizetés képtelenségi esetről, melyet Lengyel Bernát gabonakereskedő, a Lengyel P. József és fia nagykanizsai cégfőnöke jelentett be hitelezőinek. Az első újság hírek háromszázezer korona tartozásról számoltak be, mely azonban az érdekltség részéről megafóltott. A tartozás nagyságáról biztos értesülést nem lehetett szerezni. Alitól 170.000 korona. Legjobban érdekelve van Franz Lajos és fiai nagykanizsai gőzmalom tulajdonos cég 56 ezer korona összeggel. Kivülre érdekelve van több helybeli gabonacég, pénzintézet, segélyegylet szövetkezet, budapesti gabonapiac és a rokonság. A het vége felé tárgyalások indultak meg az iránt, hogy a bánokszentgyörgyi bérletnek Lengyelre eső részét Franz cég átveszi. Az egyezkedési tárgyalások folynak. Az érdekeltek remélik, hogy sikerre fognak vezetni.

Osztatlan munkaidő.

Az osztatlan munkaidő eszméje lassan, de biztosan teszi hódító körutját. Mint értesülünk, a nagykanizsai felső kereskedelmi iskolában már a most következő tanévben behozzák az osztatlan tanítási időt. A felsőbb helyről jövő újítást a szülők bizonyára örömmel fogják fogadni. Kívánatos lenne, ha e példára a hivatalokban is foglalkoznának az osztatlan munkaidő kérdésével. A fontos újítást lapunk más helyén külön cikkben méltatjuk.

Változás a Ferencrendiek társházában.

A Ferencrendiek szervezetében tudvaleg körülből 10 évvel ezelőtt visszatértek a régi szigorú rendszabályokhoz. Emiatt több szerzetes elhagyta a rendet és világi pap lett. Most ismét ezekből történt a változás. A helybeli társházból Görög Ince házfőnök Kismártonba, Szitányi Fer. h. házfőnök Németujvárra, Farkas Szerafinus Pápára, Tischlerits Theodosius és Pikler Pál Andocsra, Zányi Frigyes Okolicsnára, Brucker Celestin Veszprémbe, Fink Angyal laikus testvér Andocsra. Ezek helyébe Anna napra megérkeznek. Ozorai Izodorus házfőnöknek, Börzsei Theodorus plébános helyettesnek, Ziska Gentilius kiskanizsai káplánnak, Bécsi Basilius, Krakoner Capistranus, Phollinger Pacifikus s. lelkészek és hitoktatóknak. Dobrás Bartholomeus alszerpap és hitoktató éa még három laikus testvér.

Névmagyarosítás.

Wamberger Sándor nagykanizsai kereskedő nevét Vámbéri-re magyarosította.

Balatonparti telefon.

A balatonparti fürdők életében fontos dátum a jul. 15-ike. Ekkor nyílt meg a balatonparti telefonhálózat, mely hivatva van a magyar tenger fürdői élet fellendítésére. Ha a vármegyei telefonhálózat is kiépül, régen érzett hiány fog megszűnni.

Szerkesztői üzenetek.

Vidéki tudósítóinkkal több oldalról jött kérdőzködésre tudatjuk, hogy a héttől reggel 8 óráig hozzánk beérkező közlemények az ugyanaz napi számba jelenhetnek meg.

Régi előfizető. Kuldje be hozzánk amaz ügy adatait, érdeklődni fognak az eset iránt s ha igaz: közöljük.

R. S. Nagykanizsa. Figyelő álnév alatt lapunk egyik belmunkatársa ir.

Főmunkatárs: Kovács Miklós.

Lampionok nagy választékban kaphatók Ifj. Wajdits József köny- és papirkereskedésében Nagykanizsán.

Szélhajtó gőroszillapító HODONY cseppek

Már 1844 óta

bevált háziszser, mely az étvágyat előidézi, s az emésztést fokozza.

Ara üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel 2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem küldetik. —

Megrendelés

Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich

A legrégebb és a legjobban
értesült magyar ujság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán
kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: Egy óra 2.40 kor.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirod. munkatárs: Eötvös Károly.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedettsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az „Egyetértés“-ben biztos eredményt ér el, Minden cikk hirdetésére alkalmas, mert olvasóközsége vegyes. Kérjen hirdetési prospektust. ○ ○ ○ ○ ○

ÉKSZERGYAR.

Villamos bűzre berendezett arany-, ezüst- és ékszeráru-mű-erem. Különleges készítmények: ékszeráruk és jegygyűrűk. Új foglalatásokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk. Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerészek Nagykanizsán (Városháza átellenében).

LIPIK

Szlavóniában

Vasut, posta-távírdá-álmás

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jód tartalmú alkálius hővíz (84° C.) Európában. Páratlan gyógyhatású a tápcsatorna és a vizelet utak összes hurutos megbetegedéseit, húgyúti ártalmait, köszvény, csusz és lechias, görvölty-, angolkór és az összes vérértelenségek ellen.

Ivókúra. Hévvizes fürdők.

Vizgyógyintézet Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál.

A fürdőigazgatóság.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségesítettik.

1868 óta forgalomban. Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában lényegesen sikeresen alkalmazták. **mindennemű bőrkütegek** ellen, nevezetesen szűk pikkal-dömör, síkos kütegek, nyomtan-orr-vezeték, szűz, legyél, lábzúda, lejt és székletkór ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalma a fa-kátrány-mak 40% -ot tartalmaz, a kereké telemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Időnként bőrbetegségeknél sikeresen alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint könnyebb kátrány-szappan az arcbőr tisztítására alkalmas, a szemeknek valamennyi felfedezését elleni felléphetetlen bőrtisztító, mosó és fűrészsó-szappan mindennapi használatra alkalmas.

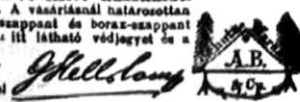
Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

80% glicerín-tartalommal és finom ízzel. Mint kiváló lórszappan szor kitűnő eredményt hozott, továbbá a

Berger-féle borax-szappan

kütegek, napeltetés, aszoptó, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Arany minden lejárta 70 fillér használatát mutatósan együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg a lil látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjelzését minden csomagoláson. Kétszázéves díszkötéssel. Bécsben 1882-ben és

aranyéremmel a párizsi világkiállításán 1900. Minden egyéb gyógy- és tisztító szappan, mely Berger-féle gyártású, a minden szappanhoz mellékelte használati utasítást tartalmaz.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben. Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török János gyógyszer-tár, Budapest, Király-u., Thallmayer és Solti, Zrínyi-utca, Moirán és Moser drogeriák, Koronaherceg-utca. Kétszázéves minden budapesti, valamint Magyarországon összes városaink minden gyógyszer-tárában, továbbá a jobb drogeriákban és tisztaszer-kereskedésekben.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában,

AZ UJSÁG

Politikai napilap.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön. Társszerkesztő: dr. Agai Béla.

Főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: Egy hónapra 2.40 K, Negyedévre 7 K, Fél-évre 14 K, Egész évre 28 K. AZ UJSÁG a DIVAT SALON-nal együttesen előfizetve Negyedévre 9 korona.

Cim: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York palota, Erzsébet-körut 9., menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalán minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésére

Az Olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van nyitva.

13706
1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A Kazinczy-utca rendezésével kapcsolatos utburkolat, asfalt-járda és csatornaépítési munkálatokra és szállításokra versenyárgyalást hirdetek.

A munkálatokra és szállításokra előirányzott összeg kerekén 17,000 korona.

Csakis szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vétetnek tárgyalás alá. Távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok a kiírási művelethez csatolt ajánlati mintán teendők meg. — Az ajánlatok borítékának mintája a következő: „A városi tanácsnak Nagykanizsán. Ajánlat a 13706/908. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt, a Kazinczy utca rendezésénél felmerülő szállítások és munkálatokra.”

Az ajánlatok posta útján vagy közvetlen a tanácsi iktatóba adandók be. Benyújtási határidő 1908. évi augusztus hó 3-ikának délelőtt 10 órája.

Bánatpénz gyanánt 830 korona készpénz, vagy óvadékképes értékpapír alakjában, vagy a Nagykanizsai takarékp. rt., a Délzalai takarékp. rt. Nagykanizsán, végül a Zalamegyei gazd. takarékp. rt. Nagykanizsán — ily összegről szóló betétkönyveivel teendő le és az az ajánlat benyújtásával egyidejűleg a versenyárgyalási hirdetés úgyszámára való hivatkozással a városi pénztárba a tárgyalás határidejéig befizetendő, vagy oda beküldendő és az arról szóló letéti nyugta vagy postai feladó vevény az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok 1908. évi augusztus hó 3-ik napjának d. e. 10 órakor Nagykanizsa város tanácsstermében fel fognak bontatni, mely alkalommal ajánlattevők, vagy igazolt megbízottjaik jelen lehetnek.

Az általános szállítási és munka feltételek, részletes munkafeltételek, költségvetés, tervek és szerződéstervezet a városi kiadóhivatalban megtekinthetők, ugyanott az ajánlati minta díjtalanul kapható.

Ajánlatok csakis az összes munkálatokra és szállításokra együttesen tehetők.

Az ajánlattevőknek semmi néven nevezendő igényük nincs arra nézve, hogy ajánlatuk elfogadtassék és Nagykanizsa város közönsége szabad rendelkezési jogát minden tekintetben fentartja.

Az ajánlat egyéb módozataira, valamint ajánlattevők egyéb kötelezettségeire nézve az ajánlati minta általános és részletes feltételek, költségvetés és a tervek, végül a szerződéstervezet irányadók.

Nagykanizsán, 1908. évi július hó 3-ikán.

Lengyel Lajos s. k.
h. polgármester.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, a Moll-feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinek legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappant a bőroxszerek ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill.

Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálsyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 49.

Sertésvész elleni szer. „Floriol“

M. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunissá tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

EGY PALACK ÁRA használati utasítással 1 kor. 60 fill.

Főraktár:

KARCSMAROFF A. drogeria és gyógyárú
üzletében

Budapest, Rákóczi ut 50.

ZALAI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Tanároknak, tanítóknak, jegyzőknek és állami tisztviselőknek 1 évre 8 korona, fél évre 3 korona.

Felolvasó szerkesztő:
Kertész József.
Laptulajdonos és kiadó.
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Hunyadi-utca 36.
Előfizetések és hirdetések lfj. Wajdits József könyvkereskedésébe küldendők.
Megjelen minden hétfőn délelőtt.

Tilos a magyar ipart pártolni.

Támadás a soproni kamara ellen.

Nagykanizsa, július 27.

(g.) A vidéki sajtó több orgánuma dicsérettel emlékezett meg a soproni kereskedelmi és iparkamara napokban tartott közgyűlésének ama határozatáról, melyet kamaránk a Franck Henrik és fia pótkávégyár címer használati jogáról hozott.

Egyik kamarai tag indítványára ugyanis kimondotta a kamara, kérni fogja a kormányt, hogy a Franck céget tiltsa el a magyar címer használatától, mert ez a cég — a kamara értesülése szerint — kamaránk területén a linzi gyárban készült pótkávé hozza forgalomba és így a magyar címer használati jog nem illeti meg.

Ez a dicséretes határozat oly természetes és oly indokolt, melyet védeni, magyarázni szinte felesleges.

Mégis mit hallunk?

Egyik másik fővárosi lap amerikai módra, több címmel ellátott közleményt közöl e határozatról. Nem dicséri, sőt ellenkezőleg! A történeti hűség kedvéért ime ide iktatjuk egyik lap ez ügyben közölt sorait:

„Évek óta a legnagyobb erőfeszítéseket tesszük, hogy gyáripart teremtsünk, hogy külföldi gyárosokat nálunk letelepedésre bírjunk és akkor vidéki hatóságok az ő apró bosszantásaikkal megakadályozzák a nyugodt és zavartalan munkát. A Franck Henrik cég

— például — a pótkávégyáros, már nem is mondható külföldinek, mert husz év óta él és dolgozik már nálunk. Az utóbbi időben a soproni kamara egy kisebb pótkávégyár érdekében egyre-másra zaklatja a Franck-céget. A kereskedelmi miniszter egy ízben már rászólt a soproni kamarára, de a figyelmeztetés nem használt, a kamara ismét nyilatkozott és ismét kellemetlenkedni akart a másik, szintén magyar, sőt jelentékeny gyárnak. Az ügybe végül — igen helyesen — újra bele fog szólni a kereskedelmi miniszter, aki vizsgálatot rendelt, hogy kiderítse a különös akciónak bizonyosan különös okait.”

Ugyebár milyen szép kis bokkrétája a magyar ipar pártolásnak! Minő gyönyörű tenorban kezdődik a közlemény! A vidéki hatóságok apró bosszankodásokkal megakadályozzák a magyar gyáripar nyugodt és zavartalan munkáját! Még a miniszter is bele fog szólni, hogy „kiderítse a bűnös akciónak bizonyosan különös okait.”

Hát lássuk tisztán a helyzetet. Arról van szó, bár az idézett közlemény nem arról emlékeztet meg, hogy kamaránk, mely a fontos közgazdasági ügyekben mindig siet leadni véleményét, kimondotta, hogy kérni fogja illetékes helyen, hogy a Franck céget tiltsák el a magyar címer használatától, mert ez a kamara területén linzi gyártmányt terjeszt. Ez oly természetes határozat, melyet a kamarának már régebben kellett volna meghoznia. Hisz a kamarák a magyar ipar és kereskedelem megvédésére alakultak. Ezt a jogát, sőt mondhatnám kötelességét gyakorolta a soproni kamara. Gyakorolta és e jog gya-

korlására felhívta a többi kamarákat is. Önzetlenül, amit különben is felesleges lenne mondani, ha a közleményben a sorok között nem olvashatnánk kamaránk meggyanúsítását. Mert egy ilyen határozatról azt mondani „különös akció”, melynek „különös okai vannak”, ez — legalább is oly izléstelen, mint igazságtalan.

A soproni kamarát nem kell védenem. A fővárosi sajtónak éppen ama orgánumai, melyek most gyanúsítják, agyba-főbe dicsérték kamaránkat, midőn erélyes határozatban követelte az önálló magyar bankot, a vámterületet és végül, midőn a bankkارتell ellen nyilatkozott. Én nem vitatom, hogy e határozatok helyesek vagy helytelenek voltak. A fővárosi sajtó dicsérte érte. A sajtó szempontjából tehát helyes volt.

Ez ügyben azonban, melynél ismétlen ép oly önzetlenül hozott határozattal állunk szemben, mint az előbbieknél, kamaránkat vidéki kicsinyes hatóságnak titulálják és izléstelenül gyanúsítják.

A közlemény eredetét nem kutatjuk. Nem kutatjuk azt sem: kinek fájhat a soproni kamara határozata. De ki kell mondanunk, hogy a soproni kamara határozatát a magyar sajtónak ily kommentárral fogadni nagyon furcsa dolog. A soproni határozat messze felülemelkedik a „pótkávé harcon”. Ez a határozat közérdekű, melyet majd illetékes helyen el fognak bírálni. Ha helytelen, nem teljesítik. De elébe vágni a határozatnak, olyan kommentárt fűzni az ügyhöz,

Az „önző” . . .

I.

„Önző vagyok? Neheztelsz Reám Péter?
Hogy elhagytam az ósók szent hitét?
Nem János! Nem! Miattam Istenét
Imádja ki-ki, ahogy akarja.
Csak sokkal jobbnak láttam volna, hogyha,
Meggfogadod az Asszonyod tanácsát
S megígéred, hogy elveszed a leányát.
Végre is Margit elég szép lány ahhoz;
Hogy bárki is hitvesül vegye:”
Bárki igen! Hát rajta csak, tegye!
De én? Eh látom! Neheztelsz Rám Péter!
Nem haragszom! Most mondod már kétszer.
Csak ismétlem, jobbnak láttam Barátom. —
Ne! Ne folytasd! Nem értesz meg. . . Már látom?
Pedig kell! kell! akarom, hogy megértsed.
Önmagamért. Mindkettőnkért! Érted? . . .”

II.

„Hisz jól tudod! Rongyok között születtem,
Az utcasark s odú volt otthonom.
Amíg el nem jött a szent irtalom
Egy napon értem a kis iskolába;
És nem cipelt magával házról-házra.
Hogy azután naponkint évről-évre,
Máshol kolduljak reggelre-ebédre. . .”

III.

„Ingyennapokat evő koldus voltam.
Tudod te mit érez az ilyen kis diák?

Előtte dőzsöl az egész világ,
Mert hiszen a gazdagnak kiváltsága,
Hogy a koldusnak alamizsnát adjon. —
Cselédek előtt hánszor pirult arcom?
Hányszor borította szégyentől a vér?
S mikor nem esuszott az ingyenkenyér,
Csak egy vigasztalt, egy ösztökélt mégis:
Hogy megnövök és „élni fogok én is!”

IV.

És amikor már kiserkedt a bajszom,
És ereimben a vér elkezdett égni.
Mikor már érezte hogy mi a férfi:
(S még nem tudtam élni!)
Szegényes, dugott, szük legény-szobám,
Valamennyi esendes, kis ablakát,
Vad szél tépázta minden éjen át.
Vad szél! . . . Az élet viharzó szele,
Az élet szilaj, sövargó ösztöne! . . .”

V.

„Hiszem az Istent! Bár a szent betűk
Elkaptak, amit tanultam, mint gyermek.
Már lassan imádkozni is felejték;
Bár mondok — hiszem, hogy van Isten. Van! Van!
Hatalmas, nagy, fenséges, láthatatlan — — —
Aki yigyáz és örködik felettünk,
Nem akarja hogy ne éljünk, ha lettünk!”

VI.

„Feloldja az én bűnömet az Isten,
Akit én szeretetek meggyaláztam,

Mikor roskadtam, féluton megálltam.
Én önző, nem mertem magam megölni,
S hogy éljek, ahhoz pénzt kellett szerezni.
Két féle pénz szerzés is állt előttem,
Egyik: ha elveszem a kosztosném leányát,
Másik: jött hozzám egy kedves ember.
Azt mondta, hogy ő lesz a keresztapám,
Ha eldobom az őseim hitét,
Ő cserébe ad sok pénzt, pénzt nekem,
A pályámat úgy befejezhetem — — —
Pénzt! Elhetek! . . . Óh mit tehettem volna?
Százélet is szalad előttem sorba:” — — —

VII.

„Láttam magam kinos béklyók között,
Hazugság. . . szegény. . . átok vett körül.
Ugy szoktem el gyermekeim körül;
S a kényszer csókok, ahogy vezekeltem,
Az asszony, akit sohasem szerettem,
Titkon, nem azzal vádolt, hogy csalok,
Hogy nyomorult, hitvány, hazug, vagyok,
Hanem azzal, hogy megöltem magam,
Az életem örökké odavan! . . .
Hogy nem éltem és nem is fogok élni,
Es én nem tudtam összetépni,
Az élet — kötelét.
Elkövettem a „szörny vallás-cserét!”

VIII.

„Meggyaláztam szeretetek az Istent,
Kövezzenek csak, véssenek meg ittlen.
Megvetem a föld apró babonáit,
Az ember, aki boldogságra áhit,

mely egy ismeretlen háttérben húzódo érdekeltnak kellemes lehet, de az első hivatását tevékenyen betöltő kamarát, illetve ennek jó nevét lealacsonyítja, igazságtalan, csunya dolog.

A közlemény arról is szól, hogy ez ügybe a kereskedelmi miniszter is beleszól. Bár az idézett közlemény első része oly tenorban íródott, mely e tényt inkább óhajto alakban tünteti fel, mint befejezett igazságot, de azért nagyon helyes lesz a beleavatkozás. Legalább meglátjuk, hogy aki a magyar ipart pártolja, ama jutalomban részesül-e, melyben a soproni kamarát részesítették az idézett közlemények.

Jó lenne, ha azt is tisztázná a sajtó, hogy divat-e még a magyar iparpártolás?

Azt is lehetne tisztázni, hogy csak a vezérek rovataknak kell-e a magyar ipart pártolni, vagy a közgazdasági rovataknak is? És végül, hogy betiltuk-e a kamaráknak a magyar ipar pártolást és bizzuk-e azt a közgazdasági rovatokra?

Ameddig ezt nem tisztázzuk, addig tán betilthatnák a lapok a kamarák iparpártolási mozgalmát.

Tán akadna kéznél a linzi gyártmányt pártoló kamara?

... Mégis csak szép, nemes és fenséges dolog a magyar ipar pártolása!

A fiatal tanítók helyzete.

Nagykanizsa, jul. 26.

A szellemi proletárok egyik nagy gárdáját a fiatal tanítók képezik. Azok, kik majdnem hivatva vannak a népműveltség magvait elvetni: a gyermekeket a középiskolára előkészíteni, a tovább nem tanulók számára egész életükre szükséges utat adni s a községek lakóit vezetőjeként szerepelni, azok bizony pályájuk elején — proletárok.

Az új fizetési törvény, mely a valódi nyomortól mentette meg a néptanítókat, enyhített, de megelégedést vagy örömet s ezekből fakadó lelkesülést nem hozott egynek lelkében sem. Megelégedtek vele mert meg kellett elégedni.

Kövesse azt, amit a szíve érez;
Egy nyugalom van, — mi sohasem vérez.
E nyugalom: „a lelkiismeret”.
S ha többre tartom az életemet,
Mint a szokást, amiben felnévelték,
Legyek tagadó, hitetlen, eretnek,
De ön hitemben is megtisztulok. —
Boldog vagyok!”

IX.

„És az Isten, aki felettünk él,
Aki igaz és igazán ítél,
Látja, hogy bár „önző ember” vagyok.
De ember hazudni nem tudok!
És nem rosszabb, mint, akik szent malasztal,
Hitetlenül járkálnak hívó, arccal,
És nem önzőbb, mint az a jámbor asszony.
Ki a koldusnak csak krajcárt is adjon,
Az alamizsnát kegyesen biz úgy adja,
Hogy az Isten, százszor majd visszaadja!”

X.

„Feloldja az én bűnöm az ég,
Bevallom hitvány, csuf, önző valék,
De önzésem maga a szűz — természet.
Az „élet vágy”, a „szerelem”, az élet.
A boldogság maga: a hit. Az Isten
S mit nem találok még a holt betűkben;
Az „élet cél”, amely féle török,
„Emberi — jogok”, a hét — örömök.
Közösset akarok az Alkotóval;
Ki minden embert eláraszt a jóval!”

A törvény csak fizetést emelte, de a fiatal tanítók jövőjéről, mely szintén nagyon fontos probléma, nem intézkedett.

Pedig hogy mily hiányos s valóban megbotránkozató viszonyok uralkodnak e téren, legjobban mutatják a tömeges állomásnőküliségek s az hogy ha megüresedik egy állás, arra százan is pályáznak a legtöbb előre is — remény nélkül.

Hogy mikből erednek ezek, azt könnyen megtudhatjuk, ha a tanítóképzést, a képzőintézetek egész életét s a mostani sanyaru közállapotokat figyelembe vesszük.

Középosztályuk szegényebb részébe is betolakodott az a vágy, amely már megmetyélte munkásnépünk nagy részét, mely lenéztette tette a tisztas ipart s kereskedelmet folytatott mely elhíntette még az alsóosztályban is azt, hogy fiát nem munkás polgárrá, hanem urrá tegye. Persze ezen vágy kielégítést nyert akármilyen viszonyok között s tör. nélkülöz, fáradság a szülő, csak hogy fiából ur legyen.

Beadja tehát a polgári iskolába fiát, mert ott legkevesebb anyagi áldozatokba kerül s miután nagy küzdés árán elvégzi a IV. osztályt, jön a pályaválasztás

Katonai iskolába vagy kereskedelmi nem adja, mert nincs hozzávaló tehetsége, ipariskolába nem adja, mert hisz ur akar lenni, ott pedig dolgozni kell s szerintünk csak az az ur, ki ir-ir és nem dolgozik. (Mintha avval nem is dolgozna?) Beadja tehát az állami tanítóképzőbe! Miért? Mert ott tandíjat senki sem fizet s mert ott a ki csak valamire való, díjtalanul kap ellátást, lakást s még pénzbeli segínyt is.

Igy egész könnyen, telve ambícióval készül a tövises tanító pályára az ifju. Hosszas magolások után még a tanítóképesítőt is léteszi a tanítójelölt s 19 éves korában ha nem ismételt egy osztályt sem okleveles tanító lesz.

Öröme leirhatlan. Végzett ember.

De egyszerre kezdődik a csalódások sora.

Nyáron bönözget a „Néptanítók Lapja”-ban s látván sok pályázatot, beadja a sok szenvedés árán (?) megszerzett oklevelet s — mellőzik. Ő persze remél s reménye megingatlan, elgondolni sem tudja, hogy állás nélkül maradhat.

Eljön a szeptember eleje s az ifju állás nélkül marad. Ekkor már megazeppen s sajnálja, h hogy ott hon kell lenni. Majd fejéhez vágják otthon: Hát ezért tanultál, hogy itthon légy. S a tanító ur tovább

ályázik rendületlenül — most már nevelői állásra is. Ha véletlenül szerencséje van, kap egy helyről akceptálást.

Ez aztán a legáldatlanabb pálya. Örökösen kell a szülőkkel harcolni, hogy negadják a tiszteletet, ami egy tanítónak kell. Mert azok mint alkalmazottal éreztetni szeretik felsőbbiségüket

Ez aztán kezdi elkeseríteni az ifju tanítót s a pálya nem örömet, hanem szomorúságot, bánatot okoz.

Ha esetleg jobbmódu szülője van a tanítónak, évközben is hazamegy, hogy érzékenysége csillapodjon. De a téltenség csak busítja. Majd a tanév után a nyári szünet is örökös pályázatokkal s protekció kereséssel eltelve, jön az új tanév kezdete. Állás ujra nincs s megtörténik, hogy a tanító ur esetleg egyszer, kétszer ismételt sorozat alá kerülve, bevált és a katonasághoz jön.

Ha véletlenül önkéntességi jogai érvényesítésére elfelejtett folyamodni, vagy nem is akart — számítván állásra, 3 éves katonára lesz, ha nem, úgy egy éves.

Ezalatt elfelejti minden pedagógiai tudását a kaszárnyák belső élete alatt s távol esik szívben, léleken a nemes pályától.

Ha a katonaságnál jó dolga volt, ott marad, ha nem, a mi biztosabb, megkezdődik ujra a szenvedések kálváriája.

Pályáz, pályáz s mondjuk végre 3—4 évi küzdés, utánjárás után egy protekció — de nem tehetség vagy érdem — folytán állást kap s akkor kezdődik az igazi munkája.

Hogy hány fiatal tanító megy ezen keresztül, nehéz megállapítani, de hogy sok van az biztos. Sőt van még ennél rosszabb sorsu tanító is.

Ezen bajok orvoslására szigorú létszámot kellene meghatározni a képezdékben a sok hiába való államszegély helyett több állami iskolát s állást kellene szervezni s csak annyinak adni oklevelet, a mennyi elhelyezni tudna az állam. Esetleg magasabb képzettséghez, mondjuk 6 középiskolához kellene kötni aztán javítani a fizetésüket.

Ezzel aztán erős, lelkes tanítók lennének, nem sanyalódó, elkeserített szellemi proletárok.

Kisf.

Problemák.

Irtá: KARDOS ZOLTÁN.

Ilyen nagyon meleg időben cikket írni s tegyük hozzá — mert hát ez a cél — jó cikket írni, nem is látszik egészen gyermekmesterségnek. Ne méltóztassék kérem alásan félreérteni! Nem ám éppen a meleg miatt, bár nem csekély lankasztó hatása van az idegrendszerre s így a gondolatok nem igen sziporkáznak, hanem a téma hiánya miatt. Mert hát Uram fia, miről is írhatna az ember a nyár kellő derekán? A szesz hevit s az iskolák is zárva vannak. Bankkارتell is keveseket érdekel. A természet csodás szépsége inkább csak közvetlenül nyujt igazán nemes élvezetet. mint tán néhány gyarló silány viszfényben feltüntetve.

Mivel foglalkozhatik tehát ilyenkor a mai társadalom kissé jobb izlésű, bár éppen nem ultramodern, szabad idejében, vakációs hangulatban, délután 2-től 5-ig. Ki félve az elbizástól, ebéd utáni pihenőjéről lemondott, a kázház meleg füstjén nem mulattatja s az alsó igazán lelket nemesítő játékhoz még csak nem is könyit. Mivel foglalkozik az ilyen ember, hogy soványodjék?

Megfelelek rá kérem szeretettel.

Az ilyen ember társadalmi problémákon rágódik. Rágódik nem csupán azért, mert neki ez élvezetet nyujt, hanem mert ma mindenki ilyes dolgokon töri fejcsékjét.

Lássuk csak, vagy kissé szerényebben próbálkozzunk meg vele, nyujt-e az ilyesmi némi élvezetet

Kis unokaöcsém, Zöldkeletű Ferkó, ki nem is olyan zöld, mind nevérel és 10 esztendőjéről következtetni lehetne, ezen szavakat intézte hozzám:

XI.

„S ha megfogom találni azt az asszonyt,
Akit szeretni fogok s ki szeret.
Ha boldogságunk nemez majd gyermeket:
S ha lesz majd meghitt, esendes kis családom,
Ha boldogságom így tovább plántálom...
Az önzésem már a „köznek is áldoz”.
Leborulok a „becsület oltárához”.
És áldozom és gyónok és vezeklek
„Mert egy Isten van: „Es ez a szabadság”.
És egy vallás: „A becsületes élet”.
Egyen önző, hibás, gyenge ember;
Ki „önmagáért szépen élt”. Szenté lett!”

XII.

„Szenté ilyen! Megértettél hát Péter?
Lehullt lelkemből minden „átkos kényszer”.
Ugy érzem magam, mint egy „szabadgyermek”.
Megértés? ... Biztat sugara szemednek —
Vagy ne! — Ne szólj... Hallom a beszéded!
Péter ne szólj! — — Péter halgass! félek...
Hogy amit gondolsz nem azt mondja szavad,
Hogy nem bírod legyőzni ön magad. —
Hallgass el Péter? ... Én is halgatok!
E csendhez jogom van! ... Önző vagyok!
Önző! — És féltelek, szeretlek téged;
S benned gyűlölném meg a mindenséget!...”

ABONYI ANDOR.

— Bácsi kérem, én sirok. Igen, én sirok, ha mosolyog is a bácsi, mert a Piroska nagyon heneeg. Hiszen tudja bácsi, hogy mit tesz az, hogy heneeg; de hogy miért, azt aligha találja ki. Hát tudja kedves bácsi, azért, mert ő gazdag s én szegény vagyok. Hát szabad-e ezért haragudni? Igen, én sirok, mert a Piroska... a Piroska azt mondta, hogy nem lesz a feleségem, mert nekünk — úgy szégyellem magamat — nincsen zongoránk. Azt mondta, hogy ő sem tud játszani, de az nem baj, mert nem az a fő, hanem az, hogy minden tisztességes házban van zongora. Azt mondta, ti nem vagytok tisztességesek, mert nincsen zongorátok. Mondja bácsi, hát mi nem vagyunk, igazán nem vagyunk tisztességesek?

— Dehogy nem, kedves Ferenc öcsém — felelém, — minden ember tisztességes, az is, akinek van zongorája, de még az is ám, akinek nincsen. Légy teljesen nyugodt és ne pityeregi, te tisztességes ember vagy, ha nem is áldott meg az isten olyan papával, akinek sok, sok pénze van. Hisz az emberek az olyat meg sem tűrik, aki nem tisztességes, az olyant sötét, nagyon, de nagyon sötét börtönbe zárják s csak kenyeret meg vizet adnak neki.

Ezzel Zöldkeletű öcsém letörölte könnyeit, sőt vig arcot vágott s gyorsan távozott, hogy minél előbb a szomszéd Báranjai Piroskával beszélhessen. Nem tudom, mi okozta elégedettségét, hogy Piroska, ki most tölti be 30-ik évét, most már hozzámeg majd feleségül, természetesen, ha már kijárta a gimnáziumot, vagy pedig, hogy helyre van állítva a becsülete. Alighanem az előbbinek, ha ugyan Piroska az öreg bácsi szavára ad valamit.

Mint írom, tehát Ferkó öcsém elszaladt s engem egyedül hagyott a problémáival. Mi is hát itt a kérdés? Egy jobb módú gyermek nem találja hozzávalónak a másikat, csupán azért, mert szegény, meg mert az anyja, apja is kerüli a szegényt, szintén csupán azért, mert szegény, bár gyakran sokkal intelligensebb, mint ők.

A Darwin—Spencer elméletnek, amely szerint az életben az erősek, az életrevalóbbak érvényesülnek, alig van nagyobb cáfolata, mint a porveun magaviselet, mert hát voltaképpen ilyen a legkiálthatatlanabb. Most hát kik a legerősebbek, respektive leggazdagabbak? Kik — társadalmi korlátokon bár, vagy éppen azokon kívül — leginkább rövidítették meg embertársaik, legsikeresebben csorbították meg azok egyenlő és arányos jogait. Ez pedig nem az az érdem, melynél fogva ők a nagyon gyakran kizsákmányolt szegénynek méltatlan módon viselkedhetnének. Ar a az eruchusiv gögre ez éppen nem inotus titulus, amelynél fogva már gyermekeiket sem engedik egy szegénybe érintkezni. Talán attól féltik őket, hogy a szegénység, bár távoli szemlése kissé jobb érzést, nemesebb vonást lop be a logikus gyermekszívbe?

Hogy a magasabb standard of life buzdítólag hat az alacsonyabb néposztályra, annak ambícióját növeli készséggel elismerjük, kétségtelen az is, hogy semmi sem készíti az egyént oly megfeszített munkára — ami tudvalevőleg a lelket is nemesíti — mint a már megszokott standardnak fenntartása. Másrészt azonban mérhetlen bűnek, lopásnak, sikkasztásnak lehet okozója. S hányszor jut az egyes, teliesen érdemen kívül nagy vagyonhoz, bár mellette a legparlagiasabb s hogy az ilyen miért érdemel különös tiszteletet, azt csak a vagyon imádói magyarázhatják meg. Tagadhatatlan — amire egyébként hivatkoznak is — hogy a gazdagnak sokkal több alkalma és anyagi ereje van bizonyos mértékű magasabb műveltség megszerzésére, de méltóztatasság belátni, hogy ez nem az igazi műveltség gyakran, hanem annak csupán látszata. Nincs oly jó pótkávé a kávé mellett, mint amily kiváló pótlószer a vagyon; 10 százalék intelligencia 90 százalék vagyon mellett, úgy fog feltűnni sokak előtt, hogy az intelligencia 90 százalék s a vagyon is nyom legalább annyit, míg nagy intelligencia vagyon nélkül úgy fog feltűnni,

mint 9 százalék intelligencia. A gazdag ember műveltsége gyakran igen főlös csupán, mert elég, ha őket műveltnek tartják. Beszélnek ők Kaun, Haggel, Haecckel s tudom is én kiról, tudom is én hogyan. Elég, hogy beszélnek, hogy neveiket tudják s társaságuknak a jeunesse dorée-nek nemhogy csak elég, hanem sok is.

Igaz, hogy a szegény ritkábban lehet művelt, de annyira legtöbbször, mint sok, sok gazdag. A szegénynek, hogy műveltnek tartásuk, valóban, annak kell lennie, mert szegényről nem hajlandók az emberek jót mondani. Igazi műveltség csakis ezeknél jöhet létre; mert míg az ész művelése nehezebb neki, a szív kiművelése ránézve könnyebb. Igazi műveltség pedig csupán ott és akkor jöhet létre, ha az érzés, szív műveltsége szerencsés harmoniában van. A legjobb tanítómester az élet, — mondja a közmondás, — mi tegyük hozzá a szegénység, a nyomorúság. A legmagasabb életfilozófia, ami különösen a nagy orosz írók műveiből kitűnik, igazán csak a nyomorgók közt fejlődhetik ki. A társadalmi intézményekkel való meghasonlás, ezen intézmények békítőitól való szabadulás vezet ezen magas felfogás létrejöttéhez. Ezek ismerik leginkább az embereket s éppen azért kerülik is őket. Az ilyen szegény gestulálni nem tud és nem akar, azon szegényeket pedig, kik örlőnek, ha egy jobb kabátos, mint ő, vele szóba áll, keesesen nyujtja a magasból való leereszkedés boldogító esalmatagát, ezeket a szegényeket méltán megveti, nem csupán az osztálymorál miatt, hanem mert büszkék, mert büszkeségük az egyedüli jogosult büszkeség, a fenséges lélek büszkesége, amely maga mellett az alacsony nivón álló lelkeket meg nem tűri, mely tőlük visszaborzad.

S mondják meg ezek után kedves olvasóim, ily lelkeket vajon a jourok teremtenek, avagy a meg nem érdemelt mellőzés által okozott kellemetlen lelki érzés? Méltóztatasság elhinni, hogy az anyagi gondok által okozott keserűség az az izasztó kohó, melyből a szinarany, az igazi nagy lélek válik ki.

MEGFIGYELÉSEK.

Tanár — tanító!

(Dívatos címekorság.)

Az emberi elme nagyszerű találmányai gigászi módon röpitik az időt a multtól tova. És mégis nem egy esetben még bent vagyunk a barbár korban. A fandalizmus, oligarehizmus, és mindazok az örült szingulózisok, amik az egyik embert a másik társa fölé szinte isteni hatalommal emelték már régen a jogtörténeti emlékeket őrző följiánsoké. És mégis osztják mégis a nemesi címeket. Az emberi butaság szülte hiuság, cím, rang, szimpla külsőségek utáni beteges vágy még mindig él és dühög. Bizonyítva a tételt, hogy a butaság — halhatatlan. Városunkban is szokássá vált az az országosan üzött helytelen uzus, hogy a „tanítókat” „tanároknak” cimezzük. Hogy mennyire vizsás dolog ez. Azt pár sorban alább fogom jelezni. Mennyire lealázó és nevétséges ez az emigy avanszirozott tanítóra és a titulus megadókra egyaránt, azt részletezni is felesleges. Nem is írnék az egészről semmit. Ha nem lenne a köznek köze hozzá annyiból: mert van olyan tanító, aki egyenesen követeli a „jogtalan címet.” Nevetségessé téve ezzel úgy önmagát, mint az iskolát. A tanítóknak a tanári cím nem dukál. A kvalifikációs törvény kimondja, kik lehetnek tanárok szövetkezatosan, kik viselhetnek tanári címet. Ha tehát a tanító tanár címet használ, kihágást követ el, cimbitorló lesz. És mint ilyen, a

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut-26. szám. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatóvényszámát.

Ktk. 45 § a értelmében száz forintig terjedő pánbüntetással büntetendő. Erre igaz nem kerül a sor, mert a „tanító-tanár” urak csak passive viselkednek. Csak elfogadják és megkövetelik a jogtalan címet. Névjegyekre nem nyomtatják nem élnek vele. Így a fentidézett paragrafusban körülírt kihágást nem követik el. Mégis, ez a „passiv cimbitorlás” a tanítók részéről még százforintos kihágásnál is súlyosabb eset. Súlyosabb amennyiben, amennyiben a „tanítói tekintély” egyenes rovására megy a jogtalan cím használata. A „káplár” nem használja a „löhadnagyi” sarzsit. A „gépész” a mérnöki titlust. Pedig majdnem anuyi joggal viselhetnek. Ennek a szászorta szebb névnek, a tanítóinévnek, igazabb értelme van, a magyartalan, csinált tanár névnel. A tanítói hivatás mindenki előtt tisztelt foglalkozás. A tanítói névnek a maga egyszerűségében minden józan ember előtt olyan igaz tisztelete van, ami nem szorul lopott tekintélyre. Tiszteletét csak legfeljebb azok a tanítók ronthatják le, akik saját címüket kiesinyelve, más nagyobb címet bitorolnak. Nevetségessé téve mindakét címet. Már, akik nevetnek rajta. Mert sokan boszankodnak is.

(ir.)

HETI HIRADÓ

Ledőlt oltár.

— A Népszínház. —

Mikor a Feszty-féle körképet szemléltem a millenárius kiállításon, mely nyomott hagyott lelkemben a szláv oltárok romjain heverő papok holttetemeinek látása. Vérökkel pecsételték meg a hirdetett szent igazságokat. Oltáraikkal együtt pusztult el nemzeti önállóságuk. Egy szép multnak szomorú emléke volt az a rom, mely léleket hirdetett.

Ilyen oltár volt a Népszínház, a magyar hamisítatlan népeletnek, a szintiszta faji érzésnek, a klasszikus egyszerűségnek, a költői magyar lélek édes, bús dalainak szent oltára.

Apostolai voltak már ez oltárnak Kisfaludy Károly is, csak tüzenél nem áldozhattott még; Szigligeti Ede, Tóth Ede, Csepreghy Ferenc, Szigeti József stb. voltak azok a kiváló apostolok, akik a magyar nép érzelmeit még a maguk lelkéből ismerték.

Hát meg a papok, papnók! Örökéletű Blaha Lujza, a nemzet esalোগánya. Tamási és az a sok más, akiknek szavára, énekére, mint a szent bucsu hívó szavára úgy gyűlt a nép. A templom mindig megtelt hívó, rajongó lelkekkel, akik szerte vitték az oltár tüzenél fellelkesült sziveket, új hívőket toborozva a magyar népeletnek.

Most ez az oltár leomlott.

És aki ledöntötte, testvérkéz volt, a Nemzeti Színház keze, melynek érdekei elnyelték az utjáról letért testvért. És az a sok pap és papnó, akik ez oltárhoz szegődtek, szerte mennek, szívükben a fényes mult borús emlékével.

Feljajult az egész ország, amikor ez oltárdulárról értesült, Vajh hol emelkedik mássik, amelyen népeletünknek tüzet gyújt oltáran a lelkesülés? Betölti-e azt a szerepet a Nemzeti Színház, vagy fölöslegesek már a néplélek ismeretei és megbecsülése. Már nem azt tekintjük, hogy annak a kristályforrásnak honnan, minden időben új meg új életet merithetünk.

Vagy talán nem oltárdulás volt ez, hanem oltáremelés?

Adja a magyarok Istene, hogy úgy legyen.

Találmányok

— **A főispán Keszthelyen.** Batthyány Pál gróf főispán és Odor Géza pénzügyigazgató folyó hó 22-én a szolgabírói hivatal megvizsgálására Keszthelyre utaztak.

— **Áthelyezések.** A kegyes tanítórend kormánytanácsosa Budapestről Kovács Antalt, Sohweighoffer Tamást Kolozsvárról Nagykanizsára helyezte, ahonnan pedig Pap Jánost Lévára, Szakáll Gyula tanárt pedig Veszprémbé helyezte. Örvendünk, hogy a tanári karban csak ily csekély változás történt. Reméljük, civil tanárunk is a régi maradt.

— **Előléptetések.** Pásztor Károly zalaegerszegi áll. végrehajtót a pénzügyminiszter a IX. fizetési osztályba léptette elő. — Marton Irma csáktornyai áll. polg. iskolai helyettes tanítónót a vallás-és közoktatásügyi miniszter segédtanítónóvé nevezte ki. — A győri kir. főügyész Léránt István zalaegerszegi kir. fogházért címzetes fogházormesterré léptette elő.

— **Szabadságon** van Halis István község-bíró, városi tanácsos, f. hó 23-ika óta.

— **Nyugdíjaztatás.** Szentmiklóssy Gyula, a tapolcai járás főszolgabírája állandó betegeskedése miatt nyugalomba akar vonulni s ezt már be is jelentette a járás közg. biz. tagjainak.

— **A Csány-szobor.** A Csány szoborbizottság tavaszi értekezletén azt határozta, hogy megkér a kanizsaiakat is, rendezzenek egy városzerte, sőt megyeszerte köztetsző ünnepélyt a Csány szobor javára, úgy amint Keszthelyen is volt ilyen és több, szór. már Zalaegerszegen. — Bosnyák Géza, a bizottság elnöke a napokban küldött Nagykanizsára ez ügyben három levelet, egyet Vécsey Zsigmond polgármesternek, egyet Horváth György főgimn. igazgatónak, az irod. és művészeti kör elnökének és egyet dr. Hajdu Gyula ügyvédnek.

— **Alapszabály jóváhagyások.** A „Zalavármegyei közművelődési egyesület” és a „Komáromi katolikus olvasókör” alapszabályait a belügyminiszter látta át.

— **Hivatalos vizsgálat.** Zalavármegye főispánja, Gróf Batthyány Pál az elmúlt héten vizsgálta meg Sümeg és Keszthely hivatalait. Dr. Thassy Gábor megyei főorvos Keszthely s a bataton környékén, továbbá Sümegen és Tapolcán járt vizsgálat céljából.

— **Haláloset.** Magasi József palini tanító f. hó 21-én 53 éves korában meghalt. A népoktatásügynek 34 évig kiváló eredménnyel működő, buzgó harcosa volt ő úgy, hogy nemcsak a községbeliek, hanem hatóságok tiszteletét és szeretetét is kiérdemelte. A temetés másnap nagy részvét mellett volt Kollégái nevében Nagy Lajos nagykanizsai áll. tanító bucsuztatta el megható beszéddel.

— **Az elítélt fel. szerkesztő.** Kálmán Pált, lapunk volt fel. szerkesztőjét, mert kaució nélkül politizált, a kir. törvényszék 30 K. pénzbüntetésre ítélte.

— **Utolsó tanítványai.** A keszthelyi gazd. akadémia III. éves hallgatói ezzel a felirattal ezüst babérkoszorút adtak Sparszám Pál akad. tanárnak, aki 40 évi működés után nyugalomba vonul. A teljes felirat így szól: „Kedves emléklül szeretett tanárunknak. Utolsó tanítványai.” A babérkoszorúnak 52 levele van, mindegyiken egy-egy III. éves hallgatónak a neve van bevéve. A szeretett tanárnak, — ki egész pályáján egyetlen hallgatót se bukott — az akadémiai ifjuság fáklázaszenével is kifejezte tiszteletét.

— **Tüzek Nován.** A község két leggazdagabb polgárának összes termékei a tűz áldozatává lettek egyik elmúlt nap éjjelén.

— **Jégeső és a villámcsapások.** Lakócsa község határát jégeső verte el s ugyanazon időben Drávaszentmártonban a villám egy csürbe belecsapván, felgyújtotta előbb azt, majd körülbelül 40 gazdasági épületet. Vaka községben szintén nagy tűz lett a villámcsapásból. Tekintve, hogy e környékek lakói szegények s mivel az elvert gabona, valamint az elégett lakások kevés része van csak biztosítva, a lakók nagyrésze a nyomor és éhség elé néz.

— **A drágaság ellen.** Csáktornyáról írják: A drágaság ügyében az itteni tisztviselők és polgárok vezetői értekezletet tartottak. Elhatározták, hogy a főszolgabíróságot kérvényileg fogják kérni a drágaság elleni intézkedésre. Előkészítési bizottságot küldtek ki, mely huszfogyasztási szövetséget tervezetet készít és felvilágosítást szerez más városokban létesült hatósági mészárszékek működéséről. Ha a csáktornyai hatóság közbelépése nem elégíti a várakozást az itteni polgárok nagygyűlésén fogják megvitatni a teendőket. A drágaság miatt e hó 17-én képviselő-testületi ülés is volt.

— **A déli vasut alkalmazottai körében** a múlt vasárnap tartott gyűlés még mindig élénk beszéd tárgya. Ugy értesülünk, hogy a gyűlés eredt ményével a déli vasut alkalmazottai nincsenek megelégedve. Emez értesülésünket igazolja a vasuti szaklapok híre, melyek szerint a déli vasutiak szeptemberben újból országos nagygyűlést tartanak. A nagykanizsai mozdonyvezetők is értekezletet tartanak melyen az ügyekben teendő lépéseket fogják megbeszélni.

— **Vasutasok mulatsága Zákányban.** A következő sorok közlésére kértek fel bennünket: Meghívó. A zágrábi Máv. szolgák olvasóköre 1908. évi augusztus hó 2-án, vasárnap különvonattal társas kirándulást rendez Zákányba, ahol az arnyas Dráva parton nyári mulatságot tart, melyre az olvasókör, valamint a Vasutas-szövetségek és a zágrábi Máv. altisztikör m. t. tagjait, továbbá az olvasókör iránt érdeklődőket ezuton tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság. A különvonat Zágráb Máv. pályaudvarról vasárnap reggel 6 óra 30 perckor és vissza Zákányról este 10 órakor indul. Részvételi díj személyenként 80 fillér.

— **A csaló sztrájkolók.** Turcsinésai majorban mely gr. Festetics Jenő birtoka, az aratók közül körülbelül 20-an sztrájkba léptek. Az oka az volt, mert az uradalmi intéző minden nekik járó 13. keresztet nem akarta odaadni. T. i. az aratók a 13. keresztet 2-szer akkorának rakták, mint az uradalmiét, mert tudták, hogy az övéké lesz. Plavekovic Domokos és Kontres Márton főkolompot miután a csendőrség elhajtotta, a többi másnap már munkába állt.

— **A közös bajuszkötő ellen.** Pécsről írják: Igen üdvös és közegészségügyi szempontból felette fontos intézkedést tett Oberhammer Antal pécsi rendőrfőkapitány. A borbélyüzletekben eddig szokás volt, hogy a borotválkozó és nyíratkozó férfiakra — kivéve akiknek saját bajuszkötőjük van — egymásután alkalmaztattak ugyanazon bajuszkötők. Akik eddig is kényesek voltak és vigyáztak az egész-

ségükre, nem használták a közös bajuszkötőt, amely valóságos közvetítője lehet a ragályos betegségeknek. A közös bajuszkötők használata folytán igen könnyen terjedhetnek tova a tüdővész, bujakór, vérmérgezés és egyéb kórosirák, ép ezért Pécs város főorvosa jelentése alapján Oberhammer Antal rendőrfőkapitány elrendelte, hogy a közös bajuszkötőket ilyen módon egy üzletben sem szabad használni.

— **A felborult kocsis.** Mavrinka József, horvátnádalai zsiárúsné amint kocsisával és 3 gyerekekkel egy kocsival Ráckanizsán bahajtott a lovak megbokrosodván, a kocsis egészen felborult. A 2 hónapos kisleánya azonnal meghalt, a másik 2 gyermek, valamint az asszony és a kocsis súlyos sérüléseket szenvedtek.

— **A ravasz paraszt.** Vajda János böhönyei lakos Schapringer helybeli vésnöknel a községe pecsétjét akarta megcsináltatni, hogy aztán avval különféle csalásokat végezhesen. De a vésnök az ottani jegyzőnél ezt levélileg bejelentette, a mire a község feljelentést tett a helybeli rendőrségnek, mely a tettest kinyomozván, letartóztatta.

— **Visszavándorlás Amerikából.** A soproni kereskedelmi és iparkamara a következő hivatalos kommunikéit küldötte be lapunknak: A földművelésügyi m. kir. miniszter ur folyó évi július hó 16-án 71.200/VI. 2 szám alatt kelt leirata szerint az Amerikából való visszavándorlás még egyre tart és igen sok munkakereső érkezik haza. Főlkérjük ezért a munkaadókat, hogy közvetlenül a földművelésügyi minisztérium munkásügyi osztályával (Budapest, Országgház-tér) levélben, táviratban vagy távbeszélőn közöljék, hogy milyen munkásokra van szüksége s mily bért-föltételek mellett hány munkást volna hajlandók alkalmazni? A bejelentés a munkaadókat nem kötelezi arra, hogy a munkaalakalmakra csak visszavándorlókat alkalmazzanak s addig míg ilyenek nem jelentkeznek, más munkást ne fogadjassanak fel; a munkaadók a bejelentés után is bármikor s bárkit felfogadhatnak üzem-zavarok megelőzése céljából s ily esetben csupán azt kell bejelenteniök, hogy a visszavándorolt munkások részére kínált munka-alkalom már megszűnt. A visszavándorolt munkások, mielőtt a munkahelyre elindulnának, vagy közvetlenül értesítik a munkaadót, vagy pedig községi előjáróság, illetve a földművelésügyi minisztérium munkaközvetítési osztálya útján iratnak levelet a munkaadóhoz, hogy a részletes föltételekre nézve egymással megegyezzenek.

— **Virágzó ipar** fejlődött ki hazánk déli részén és nagyban járul hozzá a vidék vagyoni viszonyainak konszolidálásához. A legjobb hírnévnek örvendő Nagyikindai és Zsombolyai Bohn féle téglagyárakat értjük, melyek a tulajdonosok szakavatott vezetése mellett a manorechia legnagyobb telepévé fejlődtek ki. A Bohn-féle szab. átfedő cserepek, melyekből a cég évente 50 milliónál többet gyárt, közkedveltségnek örvendenek. A cég ujabban Békéscsabán is hatalmas telepet létesít, mely számos munkásközvetítést fog adni.

Amateur-fényképezészeknek! Általánosan elismert kitérő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmulthatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A* cégnél (Tuchlauben 9, cs. kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletág alapítotott 1854-ben.

Kívánatra nagy képes árjegyzék bérmentve küld a cég.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a **kipróbált**
„OTTOMÁN” - carettapapirt vagy hüveyt!

— 70 év óta a Sirup-Pagliano mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószert sok ezer családnál eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Pagliano florenzi tanár által feltalált és 1828. óta előállított vértisztítószert csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett két vignettával és Girolamo Pagliano tanár névalírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendelethez az ország minden jobb gyógyszeráránál kaphatók.

Selyem és -Henneberg-selyem 60 kr. föl feljebb, bérmentre és vámentesen.

Minta postafordultával. — Megrendelések bármely nyelven intézendők.

an seidenfabrikt, HENNEBERG in Zürich.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, az úrköbetegeknél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható áruciklykereskedésekben vagy a Szeged-Libózi Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rüdöltraktárs s.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi hétről.

A nagykanizsai aréna ezidei nevezetessége: Medgyaszai Vilvának, a főváros elsőrangú cabaret-művésznőjének, fellépése volt. Bár a falragaszok már pár nap óta hirdették jövetelét, dacára annak, a csupán 2 napra terjedő vendégszereplésére sem volt a kis szinkör megtelve.

Amint a színpadon megjelent a graciózus, művésznő, meleg ovációban részesítette a közönség. — Műsorának összes számait a jelenlevők viharos tapsai követték. A különböző hangulatokba való gyors beéledés, hangjának finom hullámzatossága oly lebilincselő figyelmet keltett, mintha szuggeszionálta volna hallgatóit. Néhány kedves mókái, élénk mozdulatai, vig alakításai s különösen a végén jóleső, barátságos s megelégedett viselkedése megnyerte a közönség tetszését.

Nagykanizsáról az intelligens közönség nagy része távol van s csak egy része az, mely jelenleg itthon tartózkodván, a város egyetlen élvezőhelyére jár: a színházba. Azonban az itthon levő kevés intelligens kivül, a közép- és munkásosztály nagy része is az arénába jár. A karzati ülőhely s a karzat ez utóbbiak rendes helye. Ha valamilyen bohózat lesz adva, megtelnek e helyek. Zugnak-bugnak, ujjognak az örömtől. Csaknem leszakad a karzat a dobogástól.

Persze ez az ottani élet... De érezni drámát s meghatva lenni, e közönség nem kívánczik. Ugy gondolkozik; szomorú otthon. tehát a színházba mulatni jár; akár a cirkusba.

Legalább ezekre mutat a esőtörtői előadás, melyen „Rabenstein“-t adták — Tóth Ilonka jutalomjátékául. A hatást, melyet a darab alkotott, külső jókedv nem rontott el. Alig 30—40-en voltak a színházban...

Szóval egészen kihaltak látszott a kanizsai közönség az — arénában. A páholyok is üresek.

Tóth Ilonka (Bérsabé) nem érdemi meg a közönség eme közönyét, mert kiváló talentuma drámai erő. Ez előadás alatt is — bár kongott a szinkör az ürességtől — tehetségének teljes ragyogtatásával játszott. Ugyintén Tury is, kiről már újat nem is mondhatunk. Fehér és Ladányi kitűnően megállták helyeiket. Szóval a szereplőknek dicséretükre válik, hogy dacára az üres háznak, mind jól játszottak.

A Naftalin premierje szombaton volt silány érdeklődés mellett. Magáról a darabról csak annyit monhatunk, hogy — üres bohózat.

A bohózat is akkor lehet jó, ha alakításánál a szereplők maguk állandóan nem mulatnak — nyiltan. — A direktor urnak figyelmébe ajánljuk, hogy a darab elvégeztével a kijóvetnél levő villanylámpákat legalább addig hagyják égni, míg a közönség kivonul. Kísfaludi Jenő.

UJDONSÁGOK.

A csatorna és vízvezeteki ügy.

A város felkérésére a földmivélsügyi miniszter folyó hó július 25-én Kovács István állami mérnököt küldte le Nagykanizsára, hogy a szükséges tanulmányozásokat a csatornázás és a vízvezeték telállítására vonatkozólag tegye meg.

Vasuti baleset.

A Déli Vasut savanyukuti állomáson Hermann Mihály főkalauz az elindulni akaró vonatról leesett s zúzódásokat szenvedett mellén.

A nagykanizsai közsínház.

Tegnap készült el az államsegélyt kérő folyamodvány, melyet azonnal el is küldtek Apponyi miniszternek. Gróf Zichy Aladár képviselőnköt és Batthyány Pál gróf főispánunkat kérték fel a kérvény támogatására.

Automobil szerencsétlenség.

Germán Béla földbirtokos a murakeresztúri állomásnál, amint automobiljával az átjárón át akart rogni, az akkor jövő tehervonat elütötte s darabokra törte a kocsi; őt pedig soffőrijével életveszélyesen megsebesítette.

Rejtélyes betörés.

Pénteken éjjel Nagykanizsán Weisz Mór és Unger Ulmann Elek üzletébe ismeretlen tettesek behatolni akartak. Unger üzletébe nem sikerült bemenniük, de Weisz boltjának lakatját könnyen elűtötték s ott nagy rendtelenséget csinálva, meg szöktek. Ez eset érdekességét növeli az a tény, sőt gyanússá is teszi egyuttal, hogy az írományokat össze-vissza dobálták, a pénzt pedig a szekrényből kiszedték, s azután az asztalon hagyták ezeket. Csofálatos, hogy a városnak egészen a centrumában ilyen dolog megtörténhetik; hisz az Unger üzlete a rendőrség mellett van, a Weiszé pedig a legjárta utcának egy gőpontján van.

Iparfelügyelőség Egerszegen.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter leiratában közölte a várossal, hogy az új megyei iparfelügyelőség nem Nagykanizsa, hanem Egerszeg lesz.

A szocialdemokraták

tegnapra népgyűlést akartak összehívni, de a rendőrség e bejelentést nem vette tudomásul. Ez már a betiltott harmadik népgyűlés.

A mozdonyvezetők

helyzetük javítása céljából ma az Ungár-féle vendéglőben (Csengeri-utca 74. sz.) gyűlést tartanak.

3580 tk. 908.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Tóth karakai Vendel, Markus Éva f. Kis Vendelné mint a nagykanizsai segélyegylet szöv. engedélyese végrehajtónak Németh Rozsi f. Tóber Ferencné végrehajtást szenvedett elleni bírói letétbe helyezendő 209 k. tőke és jár., illetőleg 200 kor. tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a kerecsenyi 210 sz. tkvben + 648 hrsz. Pogácsa völgyi legelőnek Németh Rozsi f. Tóber Ferencnéét illető 1/96 része 45 k., a kerecsenyi 15 sz. tkvben 15 hrsz. kert a beltelekben 57 k., u. azoe tkvben + 2 és 4 sor 74 hrsz (55/a-és 55/b számú ház közös udvarral) 248 k., u. azon tkvben 705 hrsz. szőlő a törökcsapáson 52 k., u. azon tkben 704/b. hrsz. szőlő a török csapáson 32 k., a kerecsenyi 63^a sz. tkvben + 166 hrsz. lakatos dűlői szántó földnek Németh Rozsi f. Tóber Ferencnéét illető 1/6 része 50 k., ugyanazon tkvben 169 hrsz. lakatos dűlői szántó földnek ugyanőt illető 1/6 része 26 k., u. azon tkben 216. hrsz. lakatos dűlői szántóföldnek ugyanőt illető 1/6 része 25 k., a bakónaki 021 sz. tkvben + 1646 hrsz. nagyoldal dűlői szántóföld, rét erdő és legelőnek ugyanőt B 195 sorsz. a. illető 1/474 része 105 k. becsértékben a nagykanizsai takarékpénztár utóajánlata folytán és pedig a kerecsenyi ingatlanok

1908. évi szeptember hó 1. napján déli előtt 10 órakor Kerecseny s a bakónaki ingatlan ugyanazon napon d. u. 4 órakor

Bakónak község házában hivatalból megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatul fog.

Kikiáltási ár: a 648 hrsz. ingatlanra 80 k., a 15 hrsz. ingatlanra 220 k., a 74 hrsz. ingatlanra 205 k., a 705 hrsz. ingatlanra 110 k., a 704/b hrsz. ingatlanra 90 k., a 166 hrsz. ingatlanra 100 k., a 216 hrsz. ingatlanra 72 k., a 169 hrsz. ingatlanra 60 k., az 1646 hrsz. ingatlanra 10 k.

Az árverési hirdetményben kitétt kikiáltási ár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvisi hatóság

Nagykanizsa, 1908. évi július hó 2. napján.

Szép keblek

ket hónap alatt a

Pilules Orientales

által az egyedüliek

melyek a kebleket fejlesztik, erősítik,

helyreállítják és a női kebelnek pompás

teltséget kölcsönöznek, az egészségre

káros hatás nélkül. Jótállva, arzenik

mentes. Orvosi hírességektől

elismerve. Teljes discretió. Doboza

használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratié gyógyszerház Párizs.

Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest

Király-utca 12.

használati utasítással 6 K 45 fill. bérmentve.

J. Ratié gyógyszerház Párizs.

Raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest

Király-utca 12.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páratlan.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

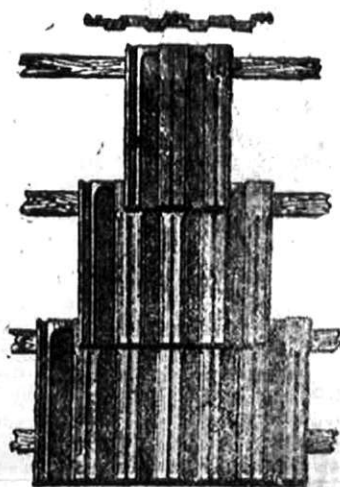
NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864 Legelőkelőbb referenciák Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a os. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő oszlopokból
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMANYOK: Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
oszlopok. Legolósabb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szabad. biztonsági átfedőcserep
272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserep
253. szám.

A legjobb kutya-kalács volt és marad a
Fattinger-féle kutya-Kalács,

mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb
összetételű és táperejű. — 50 kg. 23 K., 5 kg.
bérmentve 3-20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. — 50 kg. 26 K., 5 kg.
bérmentve 3-50 K.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Fattinger's Patent Hundekuchen und
Genüßgutfabrik, Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj. A Fattinger-féle tápszer
állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

KULCSAL.

Minden jobb üzletben kapható

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Lampionok vagy választékban kaphatók
Ifj. Wajdits József könyv- és papirkeres-
kedésében Nagykanizsán.

ÉKSZERGYÁR.

Villamos tüzemre berendezett
arany-, ezüst- és ékszeráru-műterem.
Különleges készítmények:
ékszeráruk és jegygyűrűk.
Új foglalatokat és átalakításokat gyorsan elkészítünk.

Eladás részletfizetésre is!

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA
ékszerészek Nagykanizsán (Városháza átellenében).

LIPIK

Szlavóniában

Vasut, posta-
távírdra álmás

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

Egyetlen jód tartalmú alkalikus hővíz (84° C.) Európá-
ban. Páratlan gyógyhatása a tápcanternak és a vizelet
utak összes hurutos megbetegedései, húgysavves ártóval,
köszvény, cauz és ischias, görbélly-, angolkór és az összes
vérbetegségek ellen.

Ivókúra. Hévízes fürdők.

Vizgyógyintézet Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál

A fürdőigazgató s ág.

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott
baható és lelkiismeretes tanulmányosának
eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt
tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond
nélkül használható tehát minden tisztítási
célra, még ott is, hol közönséges szappan
felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság
szükségeltetik.

Szélhajtó görososillapító HODONY cseppek

Már 1844 óta

bevált háziszser, mely az étvágyat elő-
idézi, s az emésztést fokozza.

Ara üvegenként 1 korona.

Két üvegnél kevesebb (utánvétellel
2 K. 50 f.) ládácskával együtt nem
küldetik. —

Megrendelés

Julius Bittner's Apotheke
in Glognitz, Niederösterreich

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit föltűnően hazánk természetes szénsavas vizek királya.

a mohai **ÁGNES** -Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést —

rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomorbetegségeknek**.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vese-bajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kóvér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány és emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **máj-bajoktól és sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szén-savval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes forrás** vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz.

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: **FLEISCHHACKER IGNÁCZ** urnál

Nagykanizsán. — Telefon 161.

AZ UJSÁG

Politikai napilap.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön. Társszerkesztő: dr. Agai Béla.

Főmunkatársak: Herceg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: Egy hónapra 2,40 K, Negyedévre 7 K, Félévre 14 K, Egész évre 28 K. AZ UJSÁG a DIVAT SALÓN-nal együttesen előfizetve Negyedévre 9 korona.

Cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York palota, Erzsébet-körut 9., menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalán minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésére o o o o o

Az Olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van nyitva.

13706 szám
1908.

Versenyárgyalási hirdetés.

A Kazinczy-utca rendezésével kapcsolatos utburkolat, asphalt-járda és csatornaépítési munkálatokra és szállításokra versenyárgyalást hirdetnek.

A munkálatokra és szállításokra előirányzott összeg kerekén 17,000 korona.

Csakis szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vétetnek tárgyalás alá. Távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok a kiírási művelethez csatolt ajánlati mintán teendőek meg. — Az ajánlatok borítékának mintája a következő: „A városi tanácsnak Nagykanizsán. Ajánlat a 13706/908. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt, a Kazinczy utca rendezésénél felmerülő szállítások és munkálatokra.”

Az ajánlatok posta útján vagy közvetlen a tanácsi iktatóba adandók be. Benyújtási határidő 1908. évi augusztus hó 3-ikának délelőtt 10 órája.

Bánatpénz gyanánt 830 korona készpénz, vagy óvadéképes értékpapír alakjában, vagy a Nagykanizsai takarékp. rt. a Délzalai takarékp. rt. Nagykanizsán, végül a Zala-megyei gazd. takarékp. rt. Nagykanizsán — ily összegről szóló betétkönyveivel teendő le és az az ajánlat benyújtásával egyidejűleg a versenyárgyalási hirdetés úgyszámára való hivatkozással a városi pénztárba a tárgyalás határidejéig befizetendő, vagy oda beküldendő és az arról szóló letéti nyugta vagy postai feladó vevény az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatok 1908. évi augusztus hó 3-ik napjának d. e. 10 órakor Nagykanizsa város tanácstermében fel fognak bontatni, mely alkalommal ajánlattevők, vagy igazolt megbízottjaik jelen lehetnek.

Az általános szállítási és munka feltételek, részletes munkafeltételek, költségvetés, tervek és szerződéstervezet a városi kiadóhivatalban megtekinthetők, ugyanott az ajánlati minta díjtalanul kapható.

Ajánlatok csakis az összes munkálatokra és szállításokra együttesen tehetők.

Az ajánlattevőknek semmi néven nevezendő igényük nincs arra nézve, hogy ajánlatuk elfogadtassék és Nagykanizsa város közönsége szabad rendelkezési jogát minden tekintetben fentartja.

Az ajánlat egyéb módozataira, valamint ajánlattevők egyéb kötelezettségeire nézve az ajánlati minta általános és részletes feltételek, költségvetés és a tervek, végül a szerződéstervezet irányadók.

Nagykanizsán, 1908. évi július hó 3-ikán.

Lengyel Lajos s. k.
n. polgármester.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, a jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, „A. Moll-feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszere.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappant a bőr okoszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

EREDETI STASSFURTI

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 49.

Sertésvész elleni szer. „Floriol“

M. kir. szabadalom.

Antiszeptikus, az állat szervezetét a járványos kórokkal szemben immunissá tevő s annak fejlődését és gyarapodását előmozdító koncentrált növényi kivonat.

EGY PALACK ÁRA használati utasítással 1 kor. 60 fill.

Főraktár:

KARCSMAROFF A. drogeria és gyógyáru üzletében.

Budapest, Rákóczy ut 50.